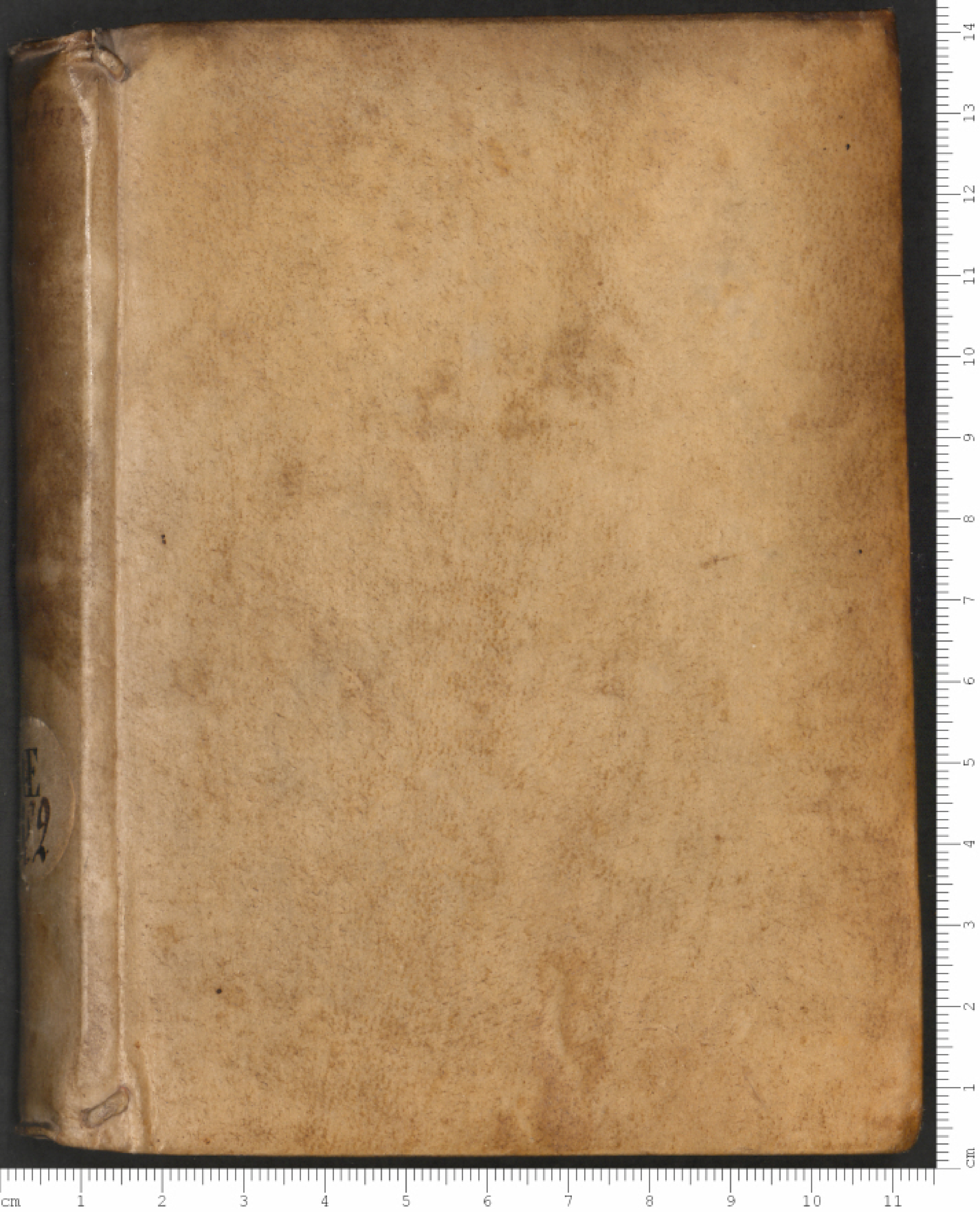
Gerson
de Imitatione
Christi

+

Omnia in gloriam Dei.

Jo Du Val P. Cenom.
S. Th. Paris. Bac.

Incipit liber primus Iohannis Gerson can-
cellarii parisiensis. De imitatione Christi ⁊ de
contemptu oīm vanitatum mundi ¶ Cpm.i.

QVI SEQVITVR ME non am
bulat in tenebris: sed habebit lumen
vite dicit dn̄s. Hec sūt v̾ba christi q̄
bus ammonemur quaten⁹ vitā eius
et mores imitemur: si velim⁹ veraciter illumi-
nari: et ab oī cecitate cordis liberari. Sūmū igi
tur studiū nostrū sit ī vita iesu christi meditari.
Doctrina christi oēs doctrinas sanctorū precel
lit: et qui spiritū haberet abscōditū ibi mānam
inueniret. Sed cōtingit ꝙ multi ex frequēti au
ditu euangelii paruū desideriū sētiunt: quia spi
ritum christi non habent. Qui aūt vult plene et
sapide christi v̾ba intelligere: oportet vt totā vi-
tā suam illi studeat conformare. Quid prodest
tibi alta de trinitate disputare: si careas humi-
litate vnde displiceas trinitati. Vere alta v̾ba
non faciunt sanctū et iustū: sed virtuosa vita effi
cit deo charū. Opto magis sentire cōpūctionē
q̄ scire eius diffinitionē Si scires totā bibliā ex
terius et oīm philosophorū dicta: quid totū pro
desset sine charite dei et grā. Vaīats vaītatū et
oīa vaītas: p̄ter amare deū ⁊ illi soli s̾uire. Ista
sūma ē sapia p̄ɔtēp̄tū mūdi tēdē ad celestia re
gna. Vaītas igr̄ ē diuitias pituras q̄rē: ⁊ i illis

spare. Vanitas quoque est honores ambire et in altum se extollere. Vanitas est carnis desideria sequi et illud desiderare unde postmodum graviter oportet puniri. Vanitas est longam vitam optare: et de bona vita parum curare. Vanitas est presentem vitam solum attendere: et que futura sunt non providere. Vanitas est diligere quod cum omni celeritate transit: et illuc non festinare ubi sempiternum gaudium manet. Memento illius frequenter proverbii: quia non satiatur oculus visu nec auris impletur auditu. Stude ergo cor tuum ab amore visibilium abstrahere: et ad invisibilia te transferre. Nam sequentes suam sensualitatem maculant conscientiam: et perdunt dei gratiam.

De humili sentire sui ipsius.

Capitulum secundum

OMnis homo naturaliter scire desiderat: sed scientia sine timore dei quid importat. Melior est profecto humilis rusticus qui deo servit: quam superbus philosophus qui se neglecto cursum celi considerat. Qui bene seipsum cognoscit: sibiipsi vilescit: nec laudibus delectatur humanis. Si scirem omnia que in mundo sunt et non essem in charitate: quid me iuvaret coram deo qui me iudicaturus est ex facto. Quiesce a nimio sciendi desiderio: quia magna ibi invenitur distractio et deceptio. Scientes libenter volunt videri et sapientes dici. Multa ergo sunt que scire parum vel nihil anime prosunt. Et valde insipiens est qui aliis intendit: quam his que saluti sue deserviunt. Multa verba non satiant animam: sed bona vita refrigerat mentem: et pura conscientia magnam prestat ad deum confidentiam. Quanto plus et melius scis

tāto grauiꝰ inde iudicaberi nisi sāctiꝰ vixeri No li ḡ extolli de vlla arte vel scia: ʒ potiꝰ tīe de data tibi notitia. Si tibi videt̄ ꝙ multa scis et satis bn̄ ītelligis scito tn̄ qa sūt mlto pla q̄ nescis Noli altū sapere ʒ ignorātiam tuā magis fatere. Quid vis te alicui preferre: cum plures doctiores te inueniātur: et magis in lege periti. Si vis vtiliter aliquid scire ⁊ discere: ama nesciri ⁊ ꝓ nihilo reputari. Hec ē altissima ⁊ vtilissima lectio sui ipius vera cognitio ⁊ despectio. De seipō nihil tenere: et de aliis semꝑ bene et alte sentire magna sapientia est et perfectio. Si videris aliquem aperte peccare vel aliqua grauia perpetrare: non debes te tamen meliorem estimare: quia nescis q̄diu possis in bono stare. Oms̄ fragiles sumus: sed tu neminem fragiliorem te ipso tenebis ¶ De doctrina veritatis

¶ Capitulum tertium.

Felix quem veritas per se docet non ꝑ figuras et voces trāseuntes: ʒ sicuti se habet Nostra opinio et noster sensus sepe nos fallit: et modicum videt. Quid prodest magna cauillatio de occultis et obscuris rebus: de quibus nec arguemur in iudicio quia ignorauimus. Grandis insipientia ꝙ neglect' vtilibus et necessariis: vltro ītēdimꝰ curiosis et dānosis. Oculos hn̄tes nō videmꝰ Et qd cure nobis de generibꝰ ⁊ speciebꝰ

Cui eternū verbū loquitur: a multis opinioni-
bus expeditur: ex vno verbo omnia et vnum lo
quūtr oīa et hoc est ꝑncipiū qđ et loqͬ nobis Ne
mo sn̄ illo ītelligit: aut recte iudicat Cui oīa vnū
sunt et omnia ad vnum trahit: et omnia in vno
videt potest stabilis corde esse et in deo pacifi-
cus permanere. O veritas deus fac me vnum te
cum in charitate perpetua. Tedet me sepe mul
ta legere et audire. In te ē totū quod volo ⁊ desi
dero. Taceāt oēs doctores sileāt vniuerse crea-
ture in ꝯspectu tuo tu mihi loquere solꝰ. Quāto
aliqs magis vnitꝰ sibi et interiꝰ simplificatꝰ fue
rit tāto plura ⁊ altiora sine labore intelligit qa
desup lumē intelligētie accipit. Purꝰ simplex ⁊
stabilis spiritꝰ in mltis opibꝰ non dissipatͬ: quia
oīa ad dei honorē operatͬ et in se ociosus ab oī
ꝓpria exqsitōe esse nititͬ. Quis te magis impe-
dit et molestat q̄ tua īmortificata affectio cor-
dis. Bonꝰ et deuotꝰ homo opa sua priꝰ intꝰ dispo
nit: q̄ foris agere dȝ. Nec illa trahūt eū ad desi-
deria viciose inclinatōis: sed ipe inflectit ea ad
arbitriū recte rōnis. Quis hȝ fortiꝰ certamē q̄
q nititͬ vicere seipȝ? Et hͦ deberet esse negotiȝ
nr̄m vicere: vȝ seipm̄ ⁊ quotidie seipō fortiorē fi
eri: atȝ in meliꝰ aliqd ꝓficere. Omis perfectio in
hac vita quādā īpfectionē sibi habet ānexaȝ: et
oīs speculatio nr̄a quadā caligine nō caret. Huī

lis tui cognitio certior via est ad deū q̄ ꝓfunde
scientie inq̄sitio. Non ē culpāda scientia aut q̄-
libet simplex rei notitia: que bona est in se ꝯsi-
derata et a deo ordinata: sȝ p̄ferēda ē sēp bona
ꝯscia et v̄tuosa vita. Quia v̄o plures magis stu-
dēt scire q̄ bn̄ viuere. ideo sepe errāt: ⁊ pene nul
lū vel modicū fructū ferūt. O si tātā adhiberent
diligētiā ad extirpāda vitia ⁊ v̄tutes īserēdas si
cuti admouēdas q̄stiōes: nō fierēt tāta mala et
scādala ī pplo nec tāta dissolutō ī cenobiis. Cer
te aduenīēte die iudicii nō q̄ref̄ a nobis q̄d le-
gim⁹: sȝ q̄d fecim⁹ nec q̄ bn̄ dixim⁹: sȝ q̄ religio-
se vixim⁹. Dic mihi vbi sūt mō oēs illi dn̄i ⁊ ma
gistri: q̄s bn̄ nouisti. dū adhuc viuerēt et ī studi
is florerēt. Iā eoꝝ p̄bēdas alii possidēt: ⁊ nescio
vtrū de eis recogitāt. In vita sua aliq̄d videbāt̄
et mō de illis tacet̄. O q̄ cito transit glīa mūdi.
Vtinā vita eoꝝ scie ipoꝝ ꝯcordasset. tūc bn̄ stu
duissēt et legissēt. Quā mlti peūt p vanā sciāȝ ī
h̄ sclo: q paꝝ curāt de dei s̄uitio ⁊ q̄a magis eli
gūt magni esse q̄ huīles: iō euanescūt ī cogitati
onib⁹ suis. Vere magn⁹ ē q magnā hȝ charita-
tē. Vere magn⁹ ē q ī se pu⁹ ē: et p nihilo oē cul-
mē honoris ducit Vere prudēs ē qui oīa t̄rena
arbitrat̄ vt stercora: vt christū lucrifaciat ⁊ vere
bene doctus est: qui dei voluntatem facit: et su-
am voluntatem relinquit. ¶ De prudentia in a

gendis ¶ Capitulum quartum

n On est credendum omni verbo nec in stinctui: sed caute et longanimiter res est secũdum deum ponderanda Prochdolor sepe malũ facilius q̃ bonum de alio creditur et dicitur ita infirmi sumus. Sed perfecti viri non facile credunt omni enarranti: quia sciunt infirmitatem humanam ad malum ꝓcliuã et in verbis satis labilem. Magna sapientia est non esse precipitem in agẽdis nec pertinaciter in propriis sẽsibus stare. Ad hanc etiam pertinet: nõ quibus libet hominũ verbis credere: nec audita vel credita mox ad aliorum aures effundere. Cum sapiente et conscientioso viro consilium habe: ⁊ q̃re potius a meliore instrui: q̃ tuas adinuentiones sequi. Bona vita facit hominem sapientem secundum deum: et exptum in multis. Quanto quis in se humilior fuerit et deo subiectior: tãto in omnibus erit sapientior et pacatior. ¶ De lectione sãctarũ scripturaꝝ.

¶ Capitulum quintũ.

c Aritas est in scripturꝭ sãctis querẽda: nõ eloq̃ntia. Oĩs scriptura sacra eo spiritu debet legi quo facta ẽ. Querere potiꝰ debemꝰ vtilitatẽ in scripturꝭ q̃ subtilitatẽ ſmonis. Ita libent deuotos ⁊ simplices libros legere debemꝰ: sicut altos ⁊ ꝓfũdos. Nõ te offẽdat auctoritas scribẽ-

tis:vtrū pue vel magne lrāture fuit:ſʒ amor pu
re veritatis te trahat ad legendū. Nō q̄ras qs
hoc dixerit:ſed quid dicatur attēde. Hoīes trā-
ſeūt ſedveritas dn̄i manet in eternū. Sine perſo
naꝝ acceptōevariis modis loquitur nobis de⁹
Curioſitas nr̄a ſepe nos impedit i lectione ſcrip
turarum:cum volumus intelligere et diſcutere
vbi ſimpliciter eſſet tranſeundū. Si vis profectū
haurire:lege humiliter ſimpliciter et fideliter:
necvnq̄velis habere nomen ſcientie. Interroga
libenter et audi tacēsverba ſanctorū:nec diſpli
ceāt tibi parabole ſeniorum:ſine cauſa.n.nō ꝓ-
feruntur.

¶ De inordinatis affectionibus..

q ¶ Capitulum ſextum

QVandocūq̄ homo aliquid inordinate ap
petit:ſtatim in ſe inquietus fit. Superbus ⁊ aua
rus nunq̄ quieſcūt. Pauper ⁊ humilis ſpiritu in
multitudine pacis conuerſantur. Homo qui nec
dum perfecte in ſe mortuus eſt: cito tentatur et
vincitur in paruis etvilibus rebus. Infirm⁹ ſpi
ritu et quodammodo adhuc carnalis et ad ſen
ſibilia inclinatus difficulter ſe poteſt a terrenis
deſideriis ex toto abſtrahere. Et ideo ſepe ha-
bet triſtitiam cum ſe ſubtrahit:leuiter etiā in-
dignat̄ ſi quis ei reſiſtit. Si autem proſecut⁹ fu-
erit quod concupiſcit: ſtatim ex reatu cōſciētie

grauat̃: quia secutus est passionē suā que nihil iuuat ad pacē quā q̄siuit. Resistēdo igit̃ passi-onib⁹ īuenit̃ vera pax cordis: nō aūt fuiēdo eis Nō est ḡ pax in corde hoīs carnalis: nō in hoi ne exteriorib⁹ dedito: sȝ in feruido spirituali.

¶ De vana spe ꝛ electōe fugiēda. ¶ Cpm. vii

Vanus ē q spē suā poīt in hoīb⁹ aut in crea-turis. Nō te pudeat aliis fuire amore ie-su xp̄i ꝛ pauperem in hoc seculo videri. Nō stes sup teip̄ȝ: sȝ ī deo spem tuā ꝯstitue. Fac qđ ī te ē et deus aderit bone voluntati tue. Nō ꝯfidas in tua sciētia: vel cuiusq̄ astutia viuētis sȝ magis in dei grā: qui adiuuat humiles: ꝛ de se p̄sumen tes hūiliat: Ne glorieris in diuitiis si adsūt: nec in amicis qa potētes sunt: sȝ in deo q omnia p̄-stat: ꝛ seip̄m sup oīa dare desiderat Non te ex-tollas de magnitudine vel pulchritudine corpo ris: que modica infirmitate corrūpit̃ ꝛ defeda-tur. Non placeas tibiipsi de abilitate āt īgenio tuo: ne displiceas deo: cuius totum est quicquid boni naturaliter habueris. Non te reputes ali-is meliorē ne forte coram deo deterior hēaris qui scit quid est in hoīe. Non supbias de opib⁹ bonis: qa aliter sūt iudicia dei q̄ hoīm: cui sepe displicet qđ hoībus placet. Si aliq̄d boni habu eris: crede de aliis meliora: vt hūilitatē ꝯfues. Nō nocet si oīb⁹ te supponas: nocet autem pluri

mū siuel vni te ꝑponas. Iugis pax cū hūili: ī corde āt supbi zel⁹ ꝛ indignatio frequēs. ¶ De cauenda nimia familiaritate ¶ Capitulū. viii
n
NOn oī hoī reueles cor tuū: sed cū sapiēte timēte deū age causā tuā Cū iuueib⁹ et extraneis rar⁹ esto Cū diuitib⁹ noli blādiri: ꝛ corā magnatis nō libēt appareas. Cū huilib⁹ et simplicib⁹: cū deuotis et morigeratis sociare. ꝛ que edificatōis sūt ꝑtracta. Nō sis familiaris alicui mulieri: sed in cōi oēs bonas mulieres deo cōmēda. Soli deo ꝛ āgelis ei⁹ opta familiarī esse: ꝛ hoīꝫ notitiā deuita. Charitas habēda ē ad oēs sꝫ familiaritas nō expedit. Quādoqꝫ accidit vt ꝑsona ignota ex bona fama lucescat: cui⁹ tn̄ p̄ntia occl'os intuētiū obfuscat Putam⁹ aliqn̄ aliis placē excōiūctiōe nr̄a ꝛ incipim⁹ magis displicē ex moꝝ īprobitate ī nobis ꝯsiderata. ¶ De obediētia et subiectione. ¶ Capitulū. ix.
v
VAlde magnū est in obedientia stare: sub prelato viuere: et sui iuris nō esse. Multo tuti⁹ ē stare ī subiectōe q̄ ī ꝑlatura Mlti sūt sub obediētia magis ex necessitate q̄ ex charitate: et illi penā h̄nt ꝛ leuit̄ murmurāt nec libertatē mētis acquirēt. nisi ex toto corde ꝑpt̄ deū se subiiciāt. Curre hic vel ibi non inuenies quietem nisi ī humili subiectione sub prelati regimine Imaginatio locorum et mutatio multos fefel-

lit. Verum est quod vnusquisque libenter agit pro sensu suo: et inclinatur ad eos magis qui secum sentiunt. Sed si deus est inter nos: necesse est vt relinquamus etiam quandoque nostrum sentire propter bonum pacis. Quis est ita sapiens qui omnia plene scire potest? Ergo noli nimis in sensu tuo confidere: sed velis etiam libenter aliorum sensum audire. Si bonum est tuum sentire: et hoc ipsum propter deum dimittis et alium sequeris magis ex inde proficies. Audiui enim sepe: securius esse audire et accipere consilium quam dare. Potest enim contingere vt bonum sit vniuscuiusque sentire: sed nolle aliis acquiescere cum id ratio aut causa postulat signum est superbie et pertinacie.

¶ De cauenda superfluitate verborum

¶ Capitulum decimum

Caueas tumultum hominum quantum potes. multum enim impedit tractatus secularium gestorum etiam si simplici intentione proferantur. Cito enim inquinamur vanitate et captiuamur. vellem me pluries tacuisse et inter homines non fuisse. Sed quare tam libenter loquimur et inuicem fabulamur: cum tamen raro sine lesione conscientie ad silentium redimus? ideo tam libenter loquimur quia per mutuas locutiones ab inuicem consolari querimus: et cor di-

uersis cogitationibus fatigatum optamus rele uare. Et mltum libenter de his que multū diligimus vel cupimus: vel que nobis cōtraria sētimus libet loqui et cogitare Sed prochdolor sepe inaniter et frustra. Nam hec exterior consolatio interioris et diuine consolationis non modicum detrimentum est. Ideo vigilandum est ꝛ orandum: ne tempus ociose transeat. Si loqui licet ꝛ expedit que edificabilia sūt loquere. Malus vsus et negligentia profectus nostri multuꝫ facit ad incustodiam oris nostri. Iuuat tamen non parum ad profectum spiritualē deuota spiritualium rerū collatio maxime vbi pares animo et spiritu in deo sibi sociantur.

¶ De pace acquirenda et zelo proficiendi.

¶ Capitulum vndecimum

MVltam possemus pacem habere: si nō vellemus nos cum aliorum dictis et factis q̄ ad nostram curam non spectant occupare. Quomodo potest ille diu ī pace manere qui alienis curis se intermiscet: qui occasiones forinsecꝰ querit: qui parum vel raro se intrinsecꝰ colligit. Beati simplices: quoniam multam pacem habebunt. Quare qdā sāctoꝝ tā ꝑfecti ꝛ cōtēplatiui fuerūt. Quia oīno seipsos mortificare ab oībꝰ t̃renis desideriis studuerūt ꝛ ideo totꝫ medull' cordis deo inherere atq̧ libere sibi vacare potue-

runt. Nos quidem nimiū occupamur propriis passionibus: ⁊ de trāsitoriis nimis sollicitamur. Raro etiā vnū vitium pfecte vincim⁹: et ad quotidianū pfectum non accēdimur ideo frigidi ⁊ tepidi remanem⁹. Si essemus nobisipis perfecte mortui: et interius minime īplicati: tūc possem⁹ etiā diuina sapere et de celesti cōtēplatione aliquid experiri. Totū et maximū īpedimētū est: quia non sum⁹ a passionibus et ꝯcupiscētiis liberi. nec perfectā sanctorū viā conamur ingredi. Quādo etiā modicū aduersitatis occurrit: nimis cito deiicimur et ad humanas consolationes ꝯuertimur. Si niteremur sicut viri fortes stare in prelio pfecto auxilium dn̄i viderem⁹ super nos de celo. Ipe. n. certātes et de gratia sua sperantes parat⁹ ē adiuuare: qui nobis certandi occasiones pcurat vt vincamus. Si tantū in istis extioribus obseruātiis pfectū religionis ponimus cito finē habebit deuotio nostra. Sꝫ ad radicem securim ponam⁹: vt purgati a passioīb⁹ pacificā mentē possideam⁹. Si oī anno vnū vitium extirparem⁹: cito viri perfecti efficeremur. Sed mō ecōtrario sepe sētim⁹ vt meliores et puriores in initio ꝯuersiōis nos fuisse inueniam⁹ q̄ post multos annos pfessionis. Feruor et pfectus noster quotidie deberet crescere: sed nūc pro magno videt̄ si qs primi feruoꝝ partē posset re-

tinere. Si modicā violentiā facerem⁹ in principio tūc postea cūcta possemus facere cum leuitate ⁊ gaudio. Graue ē assueta dimittē ſʒ grauius est contra propriā voluntatē ire. Sed si nō vincis parua et leuia: qn̄ superabis difficiliora Resiste in principio inclinatōni tue et malā desiste ꝯsuetudinē ne forte paulatim ad maiorem te ducat difficultatē. O si aduerteres quātā tibi pacem et aliis letitiā faceres teipm̄ bn̄ habendo: puto ꝙ sollicitior: esses ad spiritualē ꝓfectū.

De vtilitate aduersitatis ℭ Capitulū. xii.

Bonū est nobis ꝙ aliqn̄ habemus aliquas grauitates et ꝯtrarietates quia sepe hoīeʒ ad cor reuocant quatenus se in exilio esse cogºscat: nec spē suā in aliqua re mūdi ponat. Bonū ē ꝙ patiamur qn̄ꝗ contradictores et ꝙ male ⁊ īpfecte de nobis sentiatur etiā si bene agim⁹ et intēdim⁹. Ista sepe iuuāt ad humilitatē: et a vana glīa nos defendūť. Tunc. n. melius interiorē testē deū q̄rimus qn̄ foris vilipēdimur ab hominib⁹ et non bn̄ nobis crediť. Ideo deberet se hō in deo totaliter firmare: vt non esset ei necesse multas ꝯsolationes q̄rere. Quādo hō bonevoluntatis tribulatur vel tentatur aut malis cogitationibus affligitur tunc deum sibi magis necessarium intelligit sine quo nihil boni se posse deprehendit. Tunc etiam tristatur. gemit et o-

rat pro miseriis quas patitur. Tunc tedet eum
diutius viuere: mortem optat inuenire vt possit
dissolui et cum xp̄o esse. Tunc etiam bene ad-
uertit perfectā securitatē et plenā pacē in mun
do non posse constare. ¶ De tentationibus re-
sistendis. ¶ Capitulum xiii.

QVādiu in mundo viuimus sine tribulatō
ne et tētatione esse nō possumus. Vnde
in Iob scriptum est. Tentatio est vita hoīs sup
terrā. Ideo vnusquisq; sollicitus esse deberet cir
ca tentatiōes suas et vigilare in orationibus ne
diabolus locū inueniret decipiendi: q nūq̄ dor-
mitat: sed circuit querēs quem deuoret. Nemo
tam perfectus est et sanctus qui non hēat aliqñ
tentationes: et plene eis carere non possumus.
Sunt tamē tentatiōes homini sepe valde vtiles
licet moleste sint et graues: quia in illis hō hūi
liat᷑ purgat᷑ ⁊ eruditur. Omnes sancti per mltas
tribulationes et tentatōnes transierunt ⁊ ꝑfece-
runt. Et qui bene tentatōes sustinere nequerūt
reprobi facti sunt ⁊ defecerunt. Non est aliquis
ordo tam sanctus nec locus tam secret⁹ vbi nō
sint tentationes vel aduersitates. Non est homo
securus a tentationibus totaliter q̄ diu vixerit:
quia in nobis est vnde tentamur ex quo in con
cupiscentia nati sumus. Vna tentatione seu tri
bulatione recedente alia superuenit ⁊ semper a

liquid ad patiendum habebimus. Nam bonū felicitatis nostre perdidimus. Multi querūt tētationes fugere:et grauius incidunt in eas Per solam fugā non possumus vincere:sed ꝑ paciencia et veram humilitatem omnibus hostibus efficimur fortiores. Qui tātūmodo exterius declinat nec radicem euellit parum proficiet: immo citius ad eum tentationes redient et peius sentient Paulatim et per pacientiam cū lōganimitate deo iuuante melius superabis:q̄ cū duritia et importunitate propria. Sepi⁹ accipe cōsiliū in tentatione:⁊ cū tentato noli duriter agere:sed cōsolationem ingere: sicut tibi optares fieri. Initium omnium malorū tentationū inconstantia animi et parua ad deum confidētia:qa sicut nauis sine gubernaculo hincinde:a fluctibus impellitur:ita homo remissus et suum propositum deserens varie tentatur. Ignis ꝓbat ferrum:et tentatio hominem iustum. Nescim⁹ sepe quid possum⁹:sed tentatio aperit quid sum⁹. Vigilandum est tamen precipue circa initiuʒ tētationis:quia tunc facili⁹ hostis vincit̄:si ostium mentis nullatenus intrare sinitur:sed extra limen statim vt pulsauerit illi obuiatur. Vnde quidam dixit. Principiis obsta :sero medicina paraẜ. Cum mala per lōgas cōualuere moras. Nā pr̄io occurrit mēti simplex cogitatio:deinde

fortis imaginatio: postea delectactio et motus
prauus et assensio. Sicque paulatim ingreditur ho
stis malignus ex toto: dum illi non resistitur in princi
pio. Et quanto diutius quis ad resistendum torpue-
rit: tanto in se quotidie debilior fit. et hostis con-
tra eum potentior. Quidam in principio conuersi-
onis sue grauiores temptationes patiuntur quidam autem
in fine: quidam vero quasi per totam vitam suam male ha
bent. Nonnulli satis leuiter temptantur secundum diuine or
dinationis sapientiam et equitatem: qui statum et meri-
ta hominum pensat et cuncta ad electorum suorum salutem
preordinat. Ideo non debemus desperare cum tempta
mur: sed eo feruentius deum exorare: quatenus nos in
omni tribulatione dignetur adiuuare: qui vtique secundum dic
tum pauli tale faciet cum temptatione prouentum: vt possimus
sustinere. Humiliemus ergo animas nostras sub ma-
nu dei in omni tentatione et tribulatione: quia humiles spi-
ritu saluabit et exaltabit. In temptationibus et tribu-
lationibus probatur homo quantum profecit et ibi maius me-
ritum existit: et virtus melius patescit. Nec magnum
est si homo deuotus sit et feruidus cum grauitatem non
sentit: sed si tempore aduersitatis patienter se sustinet:
spes magni profectus erit. Quidam a magnis tenta
tionibus custodiuntur et in paruis quotidianis sepe vin
cuntur. vt humiliati numquam de seipsis in magnis confidant
qui in tam modicis infirmantur ¶ De temerario
iudicio vitando. ¶ Capitulum. xiiii.

AD te ipsum oculos reflecte: et aliorū facta caueas iudicare. In iudicando alios homo frustra laborat: sepius errat: ⁊ leuiter peccat. Seipsū vero iudicādo et discutiendo semp̄ fructuose laborat Sicut nobis res cordi est: sic de ea freq̄nter iudicam⁹. Nam verū iudiciū p̄pter p̄uatū amorem faciliter p̄dimus. Si deus semp̄ esset pura intētio nostri desiderii: non tā faciliter turbaremur pro resistētia sensus nostri. Sed sepe aliq̄d ab ītra latet vel etiam ab extra ꝯcurrit: q̄d nos etiā pariter trahit. Multi occulte seipsos q̄runt in rebus quas agunt et nesciūt. Vident̄ etiā in bona pace stare: q̄n res pro eorum velle fiunt et sentire. Si autē aliter fit q̄ cupiūt cito mouētur ⁊ tristes fiūt. Propt̄ diuersitatē sēsuū ⁊ opīonū satis frequēt̄ oriūt̄ dissensiones inter amicos et ciues: inter religiosos et deuotos. Antiq̄ ꝯsuetudo difficulter relīq̄t̄: ⁊ vlt̄ propriū videre nemo libēt̄ ducit̄. Si rationi tue magis inniteris vel īdustrie q̄ virtuti subiectiue iesu xp̄i: raro et tarde eris homo illuīat⁹: quia deus vult nos sibi p̄fecte subiici ⁊ oēz rōnē p inflāmatū aōrē trāscēdere. ¶ De opib⁹ ex charitate factis ¶ Capi. xv

PRo nulla re mūdi ⁊ p̄ nullius hoīs dilectione aliq̄d maluz est faciendū: sꝫ p̄ vtilitate tantū indigētis op⁹ bonū aliq̄n ītermittēdū est: aut etiā pro meliori mutandum: hoc enī facto

opus bonū nō destruit͛:ꝫ in melius ꝯmutat͛. Si
ne charitate opꝰ externū nihil prodest: quicqd
autē ex charitate agit͛ q̄tūcūqȝ etiam paruū sit ⁊
despectū totū efficit͛ fructuosuȝ. Magis siquidē
deus pensat ex quāto qs agit: q̄ quātū qs facit.
Multū facit qui multū diligit. Multū facit qui
rem bene facit. Bene facit qui magis cōitati q̄
suevoluntati seruit. Sepevidet͛ esse charitas: ⁊ ē
magis carnalitas. quia carnalis incliatio: ꝓpa
volūtas: spes retributōis: affectus comoditatis
raro abessevolūt. Quiveraȝ ⁊ ꝑfectā charitateȝ
habet: in nulla re seipȝ querit: ꝫ dei solūmodo
gloriā in omībꝰ fieri desiderat. Nulli etiā inui
det: quia nullū ꝑuatū gaudiū amat nec ī seipō
vult gaudere: sed in deo sup oīa bona optat be-
atificari. Nemini aliquid boni attribuit: ꝫ to-
taliter ad deū refert: a quo fontaliter oīa proce-
dunt: in quo finaliter oēs sancti fruibiliter quie
scunt. O qui scintillā haberet vere charitatis: ꝑ
fecto omīa terrena sentiret plena forevanitatis

¶ De sufferētia defectuū alioruȝ. ¶ Capi. xvi

Q Ve homo in se vel in aliis emēdare non
valet. dȝ patiēter sustinere donec deꝰ ali-
ter ordinet. Cogita quia forte sic meliꝰ ē ꝑ tua
ꝓbatōe ⁊ paciētia: sine q̄ nō sūt mltū pōderanda
merita nr̄a. Debes tn̄ ꝑ talibꝰ ipedimētis: sup-
plicarevt deus tibi dignetur subuenire ⁊ possis

benigne portare. Si quis semel aut bis admoitus nō acqescit: noli cū eo ꝯtēdere: sꝫ totū deo cōmitte: vt fiat voluntas eius ⁊ honor in omībꝰ seruis suis: qui scit bene mala in bonū conuertere. Stude patiēs eē in tolerando alioꝝ defectꝰ ⁊ q̈lescūqꝫ infirmitates quia et tu multa habes que ab aliis oꝫ tolerari. Si nō potes te talē facē q̈lem vis: quomodo poteris aliū habere ad tuuꝫ beneplacitū. Libenter habemꝰ alios ꝑfectos et tñ ꝓpos nō emēdamꝰ defectꝰ. Volumus ꝙ alii stricte corrigāt̃ ⁊ ipi corrigi nolumus. Displicet larga aliorum licētia ⁊ tñ nobis nolumꝰ negari qđ petimꝰ. Alios restrīgi per statuta volumus ⁊ ipi nullatenꝰ patimur āplius cohiberi. Sic g̊ pꝫ q̈ raro ꝓximū sicut nosipos pensamꝰ. Si essēt omēs ꝑfecti: quid tūc hėremꝰ ab aliis ꝑ deo pati? Nūc autē deꝰ sic ordinauit: vt discamꝰ alt̃ alteriꝰ onera portare. quia nēo sine defectu: nemo sine onere: nemo sibi sufficiens: nēo sibi satissapiēs: sed oꝫ nos inuicē portare īuicē ꝯsolari pariter adiuuare instruere: et admonere. Quante autem virtutis quisqꝫ fuerit: melius patet occasione aduersitatis. Occasiones namqꝫ hominēꝫ fragilem non faciunt: sed qualis sit ostendunt.

De monastica vita — Capitulum. xvii.

O Portet vt discas te ipꝫ ī multis frāgē: si vis pacē ⁊ ꝯcordiā cū aliis tenē. Nō ē ꝑuū ī mo

nasteriis vel in congregatione habitare: et ibi si ne querela conuersari. et vsq ad morte fidelis p seuerare. Beatus quidem qui ibi bene vixit: et feliciter ꝯsumauit. ¶ Si vis debite stare et pficē t eneas te tanq̄ exulē et pegrinū super terrā. Oꝫ te stultū fieri ꝑpter christū. si vis religiosā ducere vitā. Habit⁹ et tonsura modicū ꝯferūt: sed mutatio morū et ītegra mortificatō passionū verū faciunt religiosū. Qui aliud querit q̄ pure deum et aīe sue salutem: nō inueniet nisi tribulationē ⁊ dolorē. Nō potest etiā diu stare pacificus: qui nō nitit̃ esse minim⁹: ⁊ oībus subiectus Ad seruiēdū venisti nō ad regēdū. Ad patiendū ⁊ laborādū scias te vocatū: nō ad ociādū vel fabulandū. Hic ergo ꝓbātur hoīes sicut aurū in fornace. Hic nemo potest stare nisi ex toto corde se voluerit propter deū humiliare. ¶ De exemplis sanctorū patrū. ¶ Capitulū. xviii.

INtuere sāctoꝝ patrū viuida exempla: in quib⁹ vera pfectio refulsit et religio ⁊ videbis q̄ modicū sit et pene nihil quod nos agim⁹. Heu qd ē vita nostra si illis fuerit cōpata. Sācti ⁊ amici christi dn̄o fuierūt in fame et siti: in frigore et nuditate in labore ⁊ fatigatōne: invigiliis et ieiuniis: in oronib⁹ et sanctis meditationibus in persecutionibus et opprobriis multis O q̄ multas et graues tribulationes passi sunt:

apostoli martyres:cōfessores/virgines:⁊ reliqui omnes qui christi vestigia voluerūt sequi Nam aīas suas in hoc mūdo oderūt:vt in eternā vitā eas possideret Oq̄ strictā ⁊ abdicatā vitā sācti patres in heremo duxerūt:q̄ longas et graues tentationes ptulerūt:q̄ frequēter ab inimico vexati sūt:q̄ crebras et feruidas orationes deo obtulerunt:q̄ rigidas abstinētias peregeruut:q̄ magnum zelū ad feruorem ad spiritualem profectum habuerunt:q̄ forte belluꝫ aduersus edomationem vitiorum gesserunt: q̄ purā et rectā intentionem ad deum tenuerūt. Per diem laborabāt et noctibus orationi diuine vacabant q̄q̄ laborando ab oratiōe mētali minime cessarēt. Omne tēpus vtiliter expēdebāt oīs hora ad vacandum deo breuis videbat̄ et pre magna dulcedine contemplationis etiam obliuioni tradebatur necessitas corporalis refectionis. Omnibus diuitiis dignitatibus: honoribus amicis ⁊ cognatis renūtiabant nil de mundo habere cupiebāt:vix necessaria vite sumebāt:corpori seruire etiam in necessitate dolebāt Pauperes igitur erāt rebus terrenis:sed diuites valde in gratia et virtutibus. Foris egebāt sed intus gratia et consolatione diuina reficiebātur. Mūdo erāt alieni sꝫ deo ꝓximi ac familiares amici. Sibi ipis videbāt̄ tāq̄ nihili ⁊ huic mūdo despecti:sed

erant in oculis dei preciosi et electi. In vera hu
militate stabant: ĩ simplici obediẽtia viuebãt: ĩ
charitate et patientia ãbulabãt: ⁊ ideo quotidie
in spiritu proficiebãt: ⁊ magnã apud deũ gratiã
obtinebãt. Dati sunt in exẽplũ oĩbus religiosis:
⁊ plꝰ ꝓuocare nos debẽt ad bñ ꝓfitiẽdum: q̃ tepi
dorũ numerꝰ ad relaxãdũ. O quantꝰ feruor oĩm
religiosoꝝ in ṕncipio sue scẽ ĩstitutõis fuit O quã
ta deuotio oṙonis: quãta emulatio v̇tutis: q̃ ma
gna disciplina viguit: quãta reuerẽtia et obedi-
ẽtia sub reg̃la magistri ĩ oĩbus effloruit. Testã
tur adhuc vestigia derelicta ꝙ vere viri sãcti et
perfecti fuerũt qui tã strẽnue militãtes mundũ
suppeditauerũt. Iam magnus putat̃ si quis trãs
gressor nõ fuerit: si quis quod accepit cũ patien
tia tolerare potuerit. Ob tẽporis et negligentie
status nostri ꝙ tam cito declinamus a pristino
feruore: et iã tedet viuere pre lassitudine ⁊ tem
pore. Vtinã in te penitus nõ dormiret ꝓfectus
v̇tutũ: qui multa sepiꝰ exẽpla vidisti deuotorũ.

¶ De exertitiis boni religiosi. ¶ Cp̃m. xix

Vita boni religiosi oĩbus virtutibus pollere
dꝫ: vt sit tal' ĩtiꝰ: q̃l' videt̃ hoĩbꝰ extiꝰ ⁊ mẽito ml'
to plꝰ dꝫ eẽ ĩtꝰ q̃ qđ cernit̃ foris: qa ĩspector nr̃ ẽ
deꝰ quẽ sũmopere reuereri debemꝰ vbicũqꝫ fue
rimꝰ et tanq̃ ãgeli in cõspectu eiꝰ mũdi incede-
re. Omni die renouare debemus propositũ no-

strũ et ad feruorẽ nos excitare quasi hodie primũ ad cõuersionẽ venissemus atqꝫ dicere Adiuua me dñe deus meus in bono proposito et sancto seruitio tuo: ⁊ da mihi nũc hodie perfecte īcipere qa nihil ē quod hactenus feci. Secũdũ propositum nostrũ cursus profectꝰ nostri ⁊ multa diligentia opus est bene proficere volenti: quia si fortiter proponẽs sepe deficit: quid ille qui raro aut minus fixe aliquid proponit. Variis tamẽ modis cõtingit desertio propositi nostri: ⁊ leuis omissio exercitiorũ vix sine aliquo dispẽdio trāsit. Iustorũ propositũ in gratia dei potius q̃ in ꝓpria sapientia pendet: in quo et semper cõfidũt quicquid arripiũt: Nam homo ꝓponit: sed deꝰ disponit. nec est in homine via eius. Si pietatꝭ causa aut fraterne vtilitatis proposito quandoqꝫ cõsuetum omittitur exertitium: facile postea poterit recuperari. Si autem tedio animi aut negligentia faciliter relinquitur: satis culpabile ē et nociuũ sentietur. Conemur quantũ possumꝰ: adhuc leuiter deficiemus in multis. Semper tñ aliquid certi proponendum est: et illa precipue que amplius nos impediunt. Exteriora nostra et īteriora pariter nobis scrutãda sunt ⁊ ordinãda: quia vtraqꝫ expediunt ad profectum. Si non continue te vales colligere: saltem interdum ⁊ ad minꝰ semel in die mane videlꝫ aut vespere.

Mane propone:vespere discute mores tuos q̃lis hodie fuisti inverbo opere et cogitatione:qa in his sepius forsitan deum offendisti ⁊ ꝓximũ Accinge te sicut vir contra diabolicas nequitias:frena gulam et omnem carnis inclinationẽ facilius frenabis. Nũq̃ sis ex toto ociosus:ſʒ aut legens aut scribẽs aut orans aut meditans aut aliquid vtilitatis pro cõmuni laborãs. Corpalia exercitia discrete sũt agenda:nec oĩbus eq̃liter assumenda. Que cõmunia nõ sũt. nõ sũt foris ostẽdẽda:nam in secreto tuti⁹ exercẽtur priuata. Cauendũ tamẽ ne piger sis ad cõmunia ⁊ ad singularia prõptior:sed expletis integre et fideliter debitis et iniũctis:si iã vltra vacat: redde te tibi provt deuotio tua desiderat. Non possũt oẽs habere vnũ exercitiũ:sed aliud isti:aliud illi magis deseruit. Etiã pro tẽporũ congruẽtia diuersa placẽt exercitia quia alia in festis:alia inferiatis magis sapiunt diebus. Aliis indigemus tpe tẽtationis et aliis tẽpore pacis et quietis. Alia cum tristamur libet cogitare:et alia cũ leti in dño fuerimus. Circa principalia festa renouãda sũt bona exercitia et sanctoꝵ suffragia feruentius imploranda. De festo in festum ꝓponere debem⁹ quasi tũc de hoc seculo migraturi sim⁹ et ad eternũ festũ pueturi. Ideoq̃ sollicite nos preparare debem⁹ in deuotis tẽporib⁹

et deuotius conuersari:atq omnē obseruātiam strictius custodire tanq̄ in breui premiū labor nostri a deo percepturi. Et si dilatū fuerit credamus nos min⁹ bene p̄paratos atq indignos tāte adhuc glorie: que reuelabit in nobis tp̄e prefinito:et studeam⁹ nos meli⁹ ad exitū prepare. Beatus seru⁹ ait euāgelista lucas quē cū venerit dn̄s inuenerit vigilantē. Amē dico vobis super oīa bona sua cōstituet eū. ¶ De amore solitudinis et silentii. ¶ Cp̄m vigesimū.

Q Vere aptū tēpus vacādi tibi et de benefitiis dei frequēter cogita. Relinque curiosa. Tales per lege matīas que conpūctionē magis prestāt q̄ occupatōnē. Si te subtraxeris a superfluis locutionib⁹ et ociosis circuitionib⁹:nec nō a nouitatib⁹ et rumoribus audiēdis: inuenies tempus sufficiens et aptū pro bonis meditationibus insistēdis. Maximi sanctorū humana consortia vbi poterāt vitabāt:et deo in secreto viuere eligebāt. Dixit quidā. Quotiēs int homines fui minor homo redii. Hoc quippe sepi⁹ experimur:qn̄ diu cōfabulamur. Facilius ē oīno tacere:q̄ verbo nō excedere. Facili⁹ est domi latere q̄ foris se posse sufficiēter custodire. Qui igitur intendit ad interiora et spiritualia puenire:oportet eū cū iesu a turba declinare. Nēo secure apparet nisi qui libēter latet Nemo secu

re preest:nisi qui libenter subest. Nemo secure precipit:nisi qui libēter obedire didicit. Nemo secure gaudet nisi qui bone ꝯsciētie testimoniū habet. Nemo secure loquit᷑:nisi qui libent᷑ tacet Sēper tamē sāctoꝝ securitas plena timoris dei extitit. Nec eo min⁹ sollicitiꝛ humiles ī se fuerīt quia magnis vtutib⁹ et grā emicuerūt. Prauorū aūt securitas ex supbia ꝛ presumptione orit᷑: et in fine in deceptionē suivertit᷑. Nūq̄ promittas tibi securitatē in hac vita: quis bon⁹ videaꝛ̄ ꝫenobita aut deuot⁹ heremita. Sepe meliores ī estimatione hoīm graui⁹ piclitati sunt propter suam nimiam confidentiam. Vnde multis vtilius est vt nō penitus tentationibus careāt: sed sepius impugnētur:ne nimiū securi sint:ne forte in superbiam eleuentur:ne etiam ad exteriores consolationes licentius declinēt. O qui nū q̄ trāsitoriam letitiam quereret qui nūq̄ cū mūdo se occuparet:q̄ bonā cōscientiā ſuaret. O qui oēm vanā sollicitudinē āputaret: et dūtaxat salutaria ac diuina cogitaret ꝛ totā spē suā in deo ꝯstitueret:q̄ magnā pacē et qetē possideret. Nemo dignus est et celesti ꝯsolatione:nisi diligent᷑ se exercuerit in sācta ꝯpūctione. Si vis cordetenꝰ ꝯpūgi:intra cubile tuū et exclude tumultus mundi sicut scriptū est. In cubilibus vestris cōpūgimini. In cella inuenies qđ de foris sepi⁹ a

mittes. Cella ꝯtinuata dulcescit: et male custo-
dita tediū generat. Si in principio conuersionis
tue bene eam incolueris et custodieris: erit tibi
postea dilecta amica et gratissimū solatiū. In si
lentio et quiete ꝑficit anima deuota ⁊ discit ab
scondita scripturarū ibi inuenit fluenta lachry
marū: quibus singulis noctibus se lauet et mū-
det vt cōditori suo tāto familiarior fiat: quanto
longius ab omni seculari tumultu degit. Qui g°
se abstrahit a notis et amicis: appropinquabit
illi deus cum angelis sāctis. Melius est latere
et sui curam agere: quam se neglecto signa face
re. Laudabile est homī religioso raro foras ire
fugere videri: nolle etiaꝫ homines videre. Quid
vis videre: qđ non licet habere. Trāsit mundus
et concupiscētia eius. Trahunt desideria sensu-
alitatis ad spaciandū: sed cum hora trāsierit: qd
nisi grauitatem consciētie: et cordis dispsioneꝫ
importas. Letus exitus tristē sepe reditum pa
rit: et leta vigilia serotina triste mane facit. Sic
oē carnale gaudiū blāde intrat: sed in fine mor
det et ꝑimit. Quid potes alibi videre quod hic
nō vides: Ecce celū et terrā ⁊ oīa elemēta: nā ex
istis omnia sunt facta. Quid potes alicubi vide
re: quod diu potest sub sole permanere? Credis
te forsitan satiari: sed non poteris pertingere. Si
cūcta videres ꝑsētia: qd esset nisi visio vana? Le

ua oculos tuos ad deū in excelsis: ⁊ ora pro pec catis tuis et negligentiis. Dimitte vana vanis: tu autē intēde illis que tibi precepit deus Claude sup te ostiū tuū et voca ad te iesū dilectū tuū Mane cum eo in cella quia nō īuenies alibi tā tā pacem. Si nō exisses nec quicq̄ de rumorib⁹ audisses: melius in bona pace permāsisses ex q̄ noua delectat aliquādo audire: oportet te ex inde turbationem cordis tolerare. ❡ De cōpūctione cordis. ❡ Capitulum. xxi.

SI vis aliquid proficere conserua te in timore dei: et noli esse nimis liber: sed sub disciplina coībe omnes sēsus tuos nec inepte te tradas leticie. Da te ad cordis cōpūctionē: ⁊ īuenies deuotionem. Cōpūctio multa bona aperit: q̄ dissolutio cito perdere consueuit. Mirum est ꝙ homo possit vnq̄ pfecte letari in hac vita: q suū exiliū ⁊ tam multa pericula aīe sue cōsiderat ⁊ pēsat. Propt leuitatē cordis et negligētiā defectuū nostrorū nō sētim⁹ aīe nostre dolores sed sepe vane ridemus quando merito flere deberem⁹. Nō ē vera libertas nec bona letitia nisi ī timore dei cū bona ꝯsciētia. Felix q abiicere potest oē īpedimētū distractiōis: ⁊ ad vnionē se redigere sācte cōpūctionis Felix qui a se abdicat qcquid ꝯsciētiā suā maculare potest vel grauare. Certa viriliter cōsuetudo ꝯsuetudine vincit.

Si tu scis homines dimittere ipi te dimittet tua facta facere. Nō attrahas tibi res aliorū: nec te implices causis maiorꝶ. Habe sēp oculū super te primū: et admoneas teipm specialiter pre oībus tibi dilectis Si nō habes fauorē hoīm noli ex hoc tristari: sed hoc sit tibi graue: quia nō habes te satis bene et circūspecte sicut deceret dei seruum et deuotum religiosū cōuersari. Vtiliꝰ est sepe et securius: ꝙ homo nō habeat multas cōsolationes in hac vita secūdum carnem precipue tamē ꝙ diuinas nō habemus: aut rarius sētimus: nos in culpa sumus: quia ꝯpūctōez cordis nō querimus: nec vanas et extnas oīno abiicimus. Cognosce te indignū diuina cōsolatiōe sed magis dignū multa tribulatione. Quando hō ꝑfecte ē cōpūctꝰ tūc grauis ⁊ amarꝰ est ei totus mūdꝰ. Bonꝰ homo sufficiētē īuenit materiā dolēdi et flēdi. Siue ei seꝯsiderat siue de ꝓximo pēsat: scit ꝗa nemo sñ t̄bulatōe hic viuit. Et quāto strictiꝰ sese ꝯsiderat: tāto āpliꝰ dolet. Materie iusti doloris et interne cōpūctionis sūt peccata et vitia nostra: quibus ita inuoluti iacemꝰ: vt raro celestia cōtemplari valeamꝰ. Si frequētius de morte tua: q̄ de longitudine vite tue cogitares: nō dubium quin feruētius te emendares. Si etiam futuras inferni siue purgatorii penas cordialiter perpēderes: credo ꝙ libēter la-

borem et dolorē sustineres et nihil rigoris formidares. Sed quia ad cor ista non transeunt et blandimēta adhuc amamus ideo frigidi et valde pigri remanem⁹: sepe est inopia spirit⁹ vnde tam leuiter conqueritur miserum corpus. Ora igitur humiliter ad dominū vt det tibi cōpūctiōis spm̄ ꝛ dic cū ꝓpheta. Ciba me dn̄e pane lachrymaꝝ ꝛ potū da mihi ī lachrymis ī mēsura

¶ De ꝯsideratiōe hūane miserie ¶ Cp̄m. xxii

M Iser es vbicunqꝫ fueris ꝛ quocunqꝫ te verteris: nisi ad deum te conuertas. quid turbaris quia non succedit tibi sicut vis et desideras Quis est qui habet omnia secūdum suam volūtatem? Nec ego nec tu: nec aliquis hominū super terram Nēo est in mundo sine aliqua tribulatione vel angustia: q̄uis rex sit vel papa. Quis est qui melius habet vtiqꝫ qui ꝑ deo aliquid pati valet. Dicunt multi ībecilles et infirmi. Ecce q̄ bonam vitā ille homo habet: q̄ diues: q̄ potēs: q̄ excelsus: q̄ magnus q̄ pulcher. Sed attēde ad celestia bona et videbis ꝙ oīa ista tpalia nulla sūt: sed valde incerta ꝛ magis grauātia: quia nū q̄ sine sollicitudine et timore possidētur. Nō est hoīs felicitas habere tpalia ad abūdātiā sꝫ sufficit ei mediocritas. Vere miseria ē viuere sup t̄rā Quāto hō voluerit esse spūalior: tāto p̄sēs vita fit ei amarior: quia sētit melius ꝛ videt clari

us hũane corruptionis defectus. Nã comedere bibere: vigilare: dormire: quiescere: laborare: et ceteris necessitatib⁹ nature subiacere: vere magna miseria est ⁊ afflictio homini deuoto qui libent̃ esset absolutus et libere ab omni peccato. Valde. n. grauatur interior homo necessitatib⁹ corporalibus in hoc mũdo. Vnde propheta deuote rogat quaten⁹ liber ab istis esse valeat dicens. De necessitatibus meis erue me dñe. Sed ve nõ cognoscẽtib⁹ suã miseriã: et ampli⁹ ve illis qui diligũt hãc miseriã et corruptibilẽ vitã. Nã in tm̃ quidã hãc ãplectũt̃: licet etiã vix necessaria laborãdo aut meditãdo hẽant: vt si hic possẽt sẽper viuere de regno dei nihil curarent. O in sani ⁊ ĩfideles corde q̃ tã ꝓfũde ĩ t̃ris iacẽt vt nil nisi carnalia sapiãt: ꝫ miseri adhuc in fine grauit̃ sẽtiãt q̃ vile ⁊ nihilũ erat qd̃ amauerũt Sci ãt dei ⁊ oẽs deuoti amici christi nõ attẽderũt q̃ carni placuerũt: nec q̃ in hoc tp̃e floruerũt ꝫ tota spes eoꝝ et ĩtẽtio ad et̃na bona ãhelabat ferebat̃ totũ desideriũ eoꝝ ad mãsura ⁊ ĩuisibĺia ne amore visibiliũ traherẽt̃ ad ĩfima Noli fr̃ amit tẽ ꝯfidẽtiã ꝓficiẽdi ad spũalia adhuc hẽs tp̃s et horã. Quare vis ꝓ̃crastinare ꝓpositũ tuũ. Surge et in ĩstãti ĩcipe ⁊ dic. Nũc tp̃s ẽ faciẽdi nũc tp̃s ẽ pugnãdi: nũc tẽpus aptum ẽ emẽdãdi: Quanto male habes et tribularis tunc tempus ẽ prome-

rendi. Oꝫ trāsire per ignē ⁊ aquā anteq̄ venias in refrigeriuꝫ. Nisi tibi viꝫ feceris: vitiū nō sup abis: q̄diu istud fragile corpus gerimꝰ. sine pec cato esse nō possumꝰ nec sine tedio ⁊ dolore viuē Libērꝰ herēmꝰ ab oī miseria ⁊ pctō quietē ſꝫ qui a p pctm̄ pdidimꝰ īnocētiaꝫ amisimꝰ etiā verā beatitudinē. Ideo oꝫ nos tenere patientiā ⁊ dei expectare mīīcordiā donec trāseat ii qtas hec ⁊ mortalitas absorbeatꝰ a vita. O quāta fragili tas humana q̄ semp pna est ad vitia. Hodie ꝯfi teri peccata tua: ⁊ cras iterꝫ ppetras ꝯfessa. Nūc proponis cauere: ⁊ post horam agis: quasi nihil proposuisses. Merito g̊ nosipos humiliare possu mꝰ nec vnq̄ aliquid magni de nobis sētire: quia tā fragiles ⁊ instabiles sumꝰ. Cito etiam potest perdi p negligētiā: qđ mlto labore vix tādeꝫ ac qsitum est p gratiā qd fiet de nobis adhuc ī fi ne: qui tepescimus tā mane? Ve nobis si sic vo lumus declinare ad quieteꝫ quasi iam pax sit ⁊ securitas: cum necduꝫ appareat vestigium vere sanctitatis ī nostra ꝯuersatōe. Vn̄ opus esset qđ adhuc iterū instituteremur: tāq̄ boni nouitii ad mores optimos si forte spes esset de aliq̄ futura emēdatōe et maiori spirituali profectu. ℭ De meditatione mortis. ℭ Capitulum. xxiii.

VAlde cito erit tecum hoc factum vide ali ter quomodo te habeas. hodie homo est ⁊

cras nō ꝯparet. Cū aūt sublatꝰ fuerit ab oculis cito etiā trāsit a mēte. O hebetudo ⁊ duritia cordis humani ꝙ solū pn̄tia meditatᷣ: ⁊ futura non magis preuidet. Sic te in oī facto ⁊ cogitatu deberes tenere: q̄si statiꝫ eēs moriturus. Si bonā cōsciaꝫ hēres: nō mltū mortē timeres. Melius esset peccata cauere: q̄ mortem fugere. Si hodie nō es paratꝰ quō cras eris? Cras est dies īcerta ⁊ qd scis si crastinū hēbis? Quid ꝓdest diu viuē qn̄ tā parꝝ emēdamur? Ah lōga vita non sēper emēdat: sꝫ sepe culpā magis auget. Vtinā per vnā diē bn̄ essemꝰ ꝯuersati in hoc mūdo. Multi ānos ꝯputāt ꝯuersionis: sꝫ sepe puꝰ ē fructus emēdatōis. Si formidolosū est mori: forsitā ꝑiculosius est diutius viuere. Beatꝰ qui horā mortis sue sēp ante oculos habet ⁊ ad moriēdū se quotidie disponit. Si vidisti aliq̄n hoieꝫ mori: cogita quia ⁊ tu ꝑ eādē viā trāsibis. Cum mane fuerit puta te ad vesperꝝ nō ꝑuēturꝝ. Vespere aūt facto mane nō audeas tibi polliceri. Sēp ḡ paratus esto ⁊ taliter viue vt nūq̄ te īparatū mors inueniat. Multi subito ⁊ īꝓuise moriunᷣ nā hora qua nō putatᷣ: filiꝰ hoīs venturꝰ est. Quando illa extrema hora venerit: multū aliᷣ sentire īcipies de tota vita tua preterita: et valde dolebis ꝙ tam negligens et remissus fuisti. Quam felix ⁊ prudens qui talis nūc nitiᷣ esse in vita q̄l optat

inueniri in morte. Dabit naq̃ magnã cõfiden-
tiã feliciter moriẽdi pfectus ɔtẽptus mũdi: fer-
uens desideriũ in vtutib⁹ pficiendi: amor disci-
pline labor peĩtentie: prõptitudo obedientie: ab
negatio sui: et supportatio cuiuslibet aduersita
tis pro amore Christi. Multa bona potes ope-
rari dũ sanus es: sed infirmat⁹ nescio qd poteris
Pauci ex infirmitate emendãtur sic et qui mul
tum peregrinãtur raro sãctificant᷑. Noli confi-
dere sup amicos et proximos: nec in futuris sa-
lutem tuã differas: quia citius obliuiscent᷑ tui
hoĩes q̃ estimas: Meli⁹ ẽ nũc tempestine proui
dere et aliquid boni premittere: q̃ super aliorũ
auxilio sperare. Si non es pro teipso sollicit⁹ mo
do: quis erit pro te sollicitus in futuro. Nũc tem
pus est valde pciosũ: sed pch dolor ꝙ hoc inutili⁹
expendis in quo promereri vales vnde eternali
ter viuas Veniet quãdo vnũ diem seu horã pro
emendatõe desiderabis et nescio an ĩpetrabis.
Eya carissime de quãto periculo te poteris libe
rare: de q̃ magno timore eripere: si modo semp
timoratus fueris et de morte suspectus. Stude
nũc talit᷑ viuere: vt in hora mortis valeas poti⁹
gaudere q̃ timere. Disce nũc mori mũdo: vt tũc
incipias viuere cũ Christo. Disce nunc omĩa cõ
tẽnere: vt tunc possis libere ad Christum per-
gere. Castiga nunc corpus tuũ per penitentiam

vt tūc valeas certā habere confidentiā. Ah stul
te quid cogitas te diu victurū: cū nullum diē ha
beas securum. Quā multi decepti sunt: et inspe
rate de corpore extracti Quotiēs audisti a dicē
tibus: quia ille gladio cecidit ille submersus ē:
ille ab alto ruens ceruicem fregit: ille māducā
do obriguit: ille ludēdo finē fecit: alius igne ali
us ferro: alius peste: et alius latrocinio periit: et
sic omnium finis mors est: et vita hominū tanq̄
vmbra subito pertransit. Quis memorabit᷑ tui
post mortem: et quis orabit ꝑ te. Age age nūc
carissime quicquid agere potes. qa nescis quā-
do morieris: nescis etiam quid tibi post morteꝫ
sequetur. Dum tempus habes congrega tibi di
uitias immortales. Preter salutem tuam nihil
cogites: solum que dei sunt cures. Fac nunc tibi
amicos venerando dei sanctos: et eorum actus
imitando: vt cum defeceris in hac vita illi te re
cipiant in eterna tabernacula. Serua te tāq̄ pe-
regrinum et hospitem super terram: ad quē ni-
hil spectat de mundi negotiis. Serua cor liberū
et ad deum sursum erectum: quia nō habes hic
manentem ciuitatem. Illuc preces et gemitꝰ q̄-
tidianos cū lachrymis dirige: vt spiritꝰ tuꝰ me-
reatur post mortem ad dominum feliciter trāsi
re. Amen. ℭ De iudicio et penis peccatorū
ℭ Capitulum. xxiiii.

i IN oibus rebus respice finē:et qualit̃ āte districtū iudicē stabis:cū nihil ē occultū: q muneribꝰ nō placatur:nec excusatōes recipit sed quod iustū est iudicabit. O miserrime et isi piēs peccator qd respōdebis deo: oīa mala tua scienti qui int̃dū formidas vultū hoīs irati. Vt quid nō p̄uides tibi in die iudicii:quādo nemo poterit per aliū excusari vel defēdi:sed vnusqsq; sufficiens onꝰ erit sibiipi. Nūc labor tuus ē fructuosus:fletus acceptabilis:gemitus exaudibilis:dolor satiffactorius et purgatiuꝰ. Habet magnum et salubre purgatoriū patiens homo qui suscipiēs iniurias plus dolet de alterius malitia: q̃ de sua iniuria qui pro ꝯtrariantibus sibi libēter orat et ex corde culpas indulget:qui veniā ab aliis petere nō retardat: qui facilius misereť q̃ irasciť:qui sibiipi violētiā frequēter facit et carnē suā oīno spiritui subiugare conatur Melius est modo purgare peccata et vitia resecare:q̃ i futuro purgāda reseruare Vere nosipos decipimꝰ p inordinatū amorez quē ad carnem habemꝰ. Quid aliud ille ignis deuorabit nisi peccata tua. Quāto amplius tibiipi nūc pcis et carnem sequeris:tāto durius postea lues et maiorem matiā cōburendi reseruas. In quibus homo peccauit:in illis grauius punieť. Ibi accidiosi ardētibus stimulis purgenť: et gulosi

ingenti fame ac siti cruciabunť. Ibi luxuriosi ꝛ voluptatum amatores ardēti pice et fetido sulphure perfūdentur. Et sicut furiosi canes pre dolore inuidiosi vlulabūt. Nullū vitiū erit quod suū ꝓpriū cruciatū non habebit. Ibi superbi oī cōfusione replebūtur: ꝛ auari miserrima egestate artabunť. Ibi erit vna hora grauior in pena: q̄ hic cētum āni in amarissima penitentia. Ibi nulla requies est ꝛ nulla ꝯsolatio dānatis. Hic tamē interdum cessatur a laboribus: atq̄ amicorum fruiť solatiis. Esto modo sollicitus et dolens pro peccatis tuis. vt in die iudicii sis securus cū beatis. Tūc eī iusti stabūt in magna cōstātia aduersus eos qui se angustiauerūt: et depresserūt: Tūc stabit ad iudicādū: qui modo se subiicit humiliter iudiciis hoīm Tūc magnā fidutiā hēbit paup et hūilis: et pauebit vndiq̄ superbus. Tūc videbiť sapiēs in h̄ mūdo fuisse: qui ꝑ christo didicit stultꝰ et despectꝰ esse. Tūc placebit oīs t̄bulatio patienť ꝑpessa: et oīs iniq̄tas oppilabit os suū. Tūc gaudebit oīs deuotꝰ ꝛ merebit oīs irreligiosus. Tūc plꝰ exultabit caro afflicta q̄ si in delitiis fuissʒ semper nutrita Tunc splēdebit hītꝰ vilis et obtenebrescet vestis subtilis tūc plꝰ laudabiť paupculum domiciliū: q̄ deauratū palatiū. Tūc plꝰ iuuabit cōstās patiētia q̄ oīs mūdi potentia. Tunc amplius exaltabiť

ſimplex obedientia: q̄ omnis ſecularis aſtutia. Tunc plus letificabit pura et bona cóſciētia: q̄ docta philoſophia. Tunc plus ponderabit contemptus diuitiaꝝ: q̄ totus theſaurus terrigenarū. Tūc magis ꝯſolaberis ſup deuota oratione: q̄ ſuper delicata comeſtione. Tunc potius gaudebis de ſeruato ſilentio: q̄ de longa fabulatiōe Tūc plus valebūt ſācta opera: q̄ multa pulchra verba. Tūc plꝰ placebit ſtricta vita et ardua penitentia: q̄ omnis delectatio terrena. Diſce nūc in modico pati vt tunc a grauioribus valeas liberari. Hic primo proba qd poſſis pati poſtea: Si nunc tam parum non vales ſuſtinere: quomodo poteris tunc eterna tormēta ſufferre? Si modo modica paſſio tam ī patientē efficit quid gehenna tunc faciet? Ecce vere non potes duo gaudia habere: delectari hic in mundo: et poſtea regnare in celo cū chriſto. Si vſq; in hodiernū diē ſemp in honoribꝰ et voluptatibꝰ vixiſſes: quid totū tibi ꝓfuiſſet: ſi iā ī īſtāti mori ꝯtingeret? Oīa ergo vanitas ꝑter amare deū: et illi ſoli ſuire. Qui n. deū ex toto corde amat: nec mortē nec ſupplicīū nec iudiciū nec in ſerenū metuit: qa ꝑfectus amor ſecurū acceſſū ad deū facit. Quē autē adhuc peccare delectat: nō mirū ſi mortē ꝛ iudiciū timeat. Bonū tn̄ ēvt ſi necdū amor a malo te reuocat: ſaltē timor gehēnalis coerceat. Qui vero

timorē dei postponit:diu stare in bono nō vale
bit:sed diaboli laqueos citius incurret. ¶ De
feruēti emēdatiōe toti⁹ vite nr̄e ¶ Ca.xxv.
eSto vigilās ⁊ diligens in dei seruitio ⁊ co-
gita frequenter ad quid venisti et cur secu
lum reliquisti. Nōne vt deo viueres:et spiritua
lis homo fieres. Igit̄ ad perfectum ferueas: qa
mercedē laborū tuorū in breui recipies:nec e-
rit tunc āplius timor aut dolor in finibus tuis.
Modicū nunc laborabis et magnam requiem
immo perpetuam letitiam inuenies. Si tu per-
manseris fidelis et feruidus in agendo: deus p
culdubio erit fidelis ⁊ locuplex in retribuendo
Spem bonam retinere debes ꝙ ad palmā per-
uenies:sed securitatem capere nō oportet ne tor
peas aut elatus fias. Cum.n.quidā anxius int̄
metū et spē frequēt̄ fluctuaret ⁊ q̄dā vice merore
ꝯfect⁹ i ecclesia añ q̄dā altare se in orōne ꝓstra-
uisset hec int̄ se reuoluit dicēs. O si scirē ꝙ ad-
huc ꝑseueraturus essē:statimq̄ audiuit int⁹ di-
uinū respōsū. Quid si hoc scires facē velles? Fac
nūc quod tūc facere velles et bene securus eris.
Moxq̄ ꝯsolat⁹ ⁊ ꝯfortat⁹ diuine se ꝯmisit volūtati
⁊ cessauit āxia fluctuatō: noluitq̄ curiose iuesti
gare vt sciret q̄ sibi essēt futa sꝫ magis studuit ī
q̄rē que eēt volūtas dei bn̄placēs ⁊ ꝑfcā ad oē o
p⁹ bonū ichoādū ⁊ ꝑficiēdū. Spa ī dn̄o ⁊ fac boī

tatē aït pphetа:et in habita terram et pasceris in diuiciis eius. Vnū est ꝙ multos a profectu et feruenti emēdatione retrahit:horror difficultatis seu labor certaminis. Eniuero illi maxime pre aliis invirtutibus pficiūt q ea q̄ sibi magis grauia etꝯtraria suntviribꝰ vincere nitūtur Nā ibi homo plꝰ pficit et gratiā meretur āplioręvbi magis seipm vincit et in spū mortificat. Sed nō oēs habēt eque multū advincēdū ⁊ moriēdum. Diligēs tamē emulator valentior erit ad pficiēdū etiā si plures habeat passiones q̄ alius bene morigeratꝰ:minꝰ tn̄ feruēs advirtutes. Duo tamē specialiter ad magnā emēdationē iuuātvidelicet subtrahere sevioleter ad qđ naturavitiose inclinatᷣ:et feruent instare pro bono quo ampliꝰ quis indiget. Illa etiā studeas magis cauere etvincere que tibi frequentiꝰin aliis displicēt. Vbiqꝫ pfectū tuū capiasvt si bona ex ēplavideasvel audias ad imitādū accēdaꝛis. Si quid autē reprehensibile ꝯsideraueris:caue ne idem facias:aut si aliqn̄ fecisti: citius emendare te studeas. Sicut oculus tuꝰ alios ꝯsiderat:sic iterū ab aliis notaris. Quā iocūdū et dulce ē vidère feruidos et deuotos fratres bn̄ morigeratos et disciplinatos:q̄ triste est ⁊ grauevidere īordinate ābulātes q ea ad q̄vocati sūt nō exercēt. Quā nociuū ē negligē vocatōis sue ppositū

⁊ ad nō ꝯmissa sēsū inclinare. Memor esto arrepti ꝓpositi: ⁊ imaginē tibi ꝓpone crucifixi. Bene verecūdari potes īspecta vita iesu christi: qa necdū magis illi te ꝯformare studuisti: licꝫ diu in via dei fuisti. Religiosus qui se ītēte et deuote in sctissima vita et passiōe dn̄i exercet oīa vtilia ⁊ necessaria sibi abundāter ibi īueniet: nec opꝰ est vt extra iesū aliqd meliꝰ q̄rat. O si iesus crucifixus in cor nr̄m veniret q̄ cito et sufficienter docti essemꝰ. Religiosus feruidꝰ oīa bn̄ portat et capit q̄ illi iubet̄. Religiosus negligēs et tepidꝰ hꝫ t̄bulatōnē sup tribulationē ⁊ ex oī pte patit̄ āgustiā. qa int̄iori ꝯsolatōe caret ⁊ exteriorē q̄rere ꝓhibet̄. Religiosus extra disciplinā viuēs graui ruine patet. Qui laxiora q̄rit ⁊ remissiora sēp in āgustiis erit. qa aut vnū aut reliquū sibi displicebit. Quomodo faciunt tā multi alii religiosi q satis arcti sūt sub disciplīā claustrali Raro exeūt: abstracte viuūt: pauperrime comedunt: grosse vestiūtur: multū laborāt parū loquūtur diu vigilāt: mature surgūt: orationes ꝓlōgāt: freq̄ter legunt: et se in oī disciplina custodiūt Attēde carthusiēses/cistercīēses ⁊ diūse religionis monachos ac moniales qualit̄ oī nocte ad psallēdum dn̄o assurgūt. Et ideo turpe est vt tu deberes in tā sācto opere pigritare: vbi tāta mlt̄itudo religiosorū īcipit deo iubilare. O si nihil

B. sanctae Genovefae paris.

aliud faciẽdũ incũberet: nisi dñm deum nostrũ toto corde,et ore laudare. O si nũq̃ indigeres comedere nec bibere nec dormire: sed sẽp posses deũ laudare:et solũmodo spiritualibus studiis vacare:tũc multo felitior esses:q̃ modo cum carni ex qualicunqꝫ necessitate seruis. Vtinaȝ nõ essent iste necessitates: sed solummodo spirituales anime refectiones quas heu satis raro degustamus. Quando homo ad hoc ꝑuenit ꝙ de nulla creatura consolationem suam querit: tunc ei deus primo perfecte sapere incipit: tunc etiam bene contentus de omni euentu rerum erit:tũc nec pro magno letabitur:nec pro modico contristabitur:sed ponit se integre ⁊ fiducialiter ĩ deo qui est ei omnia in omnibus:cui nihil vtiqꝫ perit nec moritur:sed omnia ei viuunt et adnutuȝ sui incunctanter deseruiunt. Memento semper finis:et quia perditum non redit tempus. Sine sollicitudine et diligentia nunq̃ acquires virtutes. Si incipis tepescere:incipies male habere. Si autem dederis te ad feruorem:inuenies magnam pacem: et senties leuiorem laborem propter dei gratiam et virtutis amorem. Homo feruidus et diligens ad omnia est paratus. Maior labor est resistere vitiis ⁊ passionibus:q̃ corporalibus insudare laboribus Qui paruos non vitat defect⁹:paulatim labiẜ ad maiores. Gau

debis semper vespere:si diem expendas fructuose. Vigila super teipsum:excita teipsum:admone teipsum: et quicquid de aliis sit:nō negligas teipsum. Tantum proficies quantum tibi ipsi vim intuleris

Explicit liber primus

Incipit secūdus de interna ꝯuersatōe Ca.i

REgnū dei intra vos est dicit dominus. Conuerte te ex toto corde tuo ad dn̄m et relinque hunc miserum mundum ⁊ inueniet anima tua requiem. Disce exteriora comtennere et ad interiora te dare:⁊ videbis regnum dei in te venire. Est enī regnum dei pax et gaudium in spiritu sancto:quod non datur impiis. Veniet ad te christus ostendens tibi consolationē suam:si dignam illi ab intus parateris mansionem. Omnis gloria eius et decor ab intra est:et ibi complacet sibi. Frequens illi visitatio cum homine interno:dulcis sermocinatio:gratia:cōsolatio:multa pax:familiaritas stupenda nimis. Eya anima fidelis prepara huic sponso cor tuum:quatenꝰ ad te venire et in te habitare dignetur. Sic enim dicit. Si quis diligit me sermonē meum seruabit:et ad eum veniemꝰ et mā̄sionē apud eum faciemus. Da ergo christo locū ⁊ cetis oībꝰ nega introitū. Cū christū habueris:diues es ⁊ sufficit tibi. Ipe erit puisor tuꝰ ⁊

fidelis pcurator in oib⁹ vt nō sit op⁹ tibi in hoi-
bus sperare. Homines.n.cito mutant̃ ⁊ defici-
untvelociter: christ⁹ aūt manet in eternū ⁊ astat
vsq͡ꝫ infinē firmiter. Nō est magna fidutia po-
nēda in hoīe fragili ⁊ mortali: etiā si vtilis sit et
dilect⁹: neq͡ꝫ tristitia multa capiēda ex hoc si in
terdū aduerset̃ ⁊ cōtradicat. Qui hodie tecū sūt
cras cōtrariari possūt et econuerso sepe vt aura
vertūtur. Pone totā fiduciā tuā in dn̄o et sit ipe
timor tuus ⁊ amor tu⁹. Ipse pro te respōdebit et
faciet bn̄ sicut melius fuerit. Nō habes hic ma
nētem ciuitatē: ⁊ vbicūq͡ꝫ fueris extrane⁹ es ⁊ pe
regrinus: nec requiē aliquādo habebis: nisi chri
sto intime fueris vnit⁹. Quid hic circūspicis cū
iste non sit locus tue requietionis In celestibus
debet esse habitatio tua: ⁊ sicut in transitu cūcta
terrena sūt aspiciēda: trāseūt oīa et tu cū eis pa-
riter. Vide vt nō in hereas ne capiaris et pere
as. Apud altissimū sit cogitatio tua: ⁊ depreca-
tio tua: ad christū sine intermissione dirigat̃. Si
nescis alta speculari ⁊ celestia: reqesce in passio
ne christi: ⁊ in sacris vulneribus eius libēter ha
bita. Si.n. ad vulnera ⁊ pciosa stigmata iesu de
uote ꝯfugis: magnā in t̃bulatōe cōfortatōnē sē-
ties nec multū curabis hoīm despectōes facilit̃
q͡ꝫ verba detrahētiū pferes. Christus fuit etiam
in mūdo ab hominib⁹ despectus: et in maxima

necessitate a notis et amicis int̃ opprobria de-
relictus. Christ⁹ pati voluit et despici: tu audes
de aliquo cõqueri. Christ⁹ habuit aduersarios
et oblocutores: et tu vis oẽs habere amicos ⁊ be
nefactores. Vñ coronabit̃ patiẽtia tua: si nil ad
uersitatis occurrerit? Si nihil cõtrariũ vis pati:
quomodo eris amic⁹ christi? Sustine te cũ chri-
sto ⁊ ꝑ christo: si vis regnare cũ christo. Si semel
ꝑfecte introisses in ĩteriora iesu ⁊ modicũ de ar
dente eius amore sapuisses: tũc de ꝓprio como-
do vel ĩcomodo nihil curares: sed magis de op-
probrio illato gauderes. qa amor iesu facit ho-
minẽ seipm̃ cõtennere. Amor iesu et ver⁹ inter
n⁹ ⁊ liber ab affectionib⁹ ĩordinatis potest se ad
deum libere cõuertere et eleuare se supra seip̃z
in spiritu ac fruitiue quiescere. Cui sapiũt oĩa ꝑ
ut sũt non vt dicũtur aut estimãtur: hic vere sapi
ens est et doctus magis a deo q̃ ab hominibus
Qui ab ĩtra scit ambulare ⁊ modicũ res ab ex
tra põderare: nõ requirit loca: nec tẽpora expec
tat ad habẽda deuota exertitia. Homo intern⁹
cito se recolligit quia nũq̃ se totũ ad exteriora
effundit. Non illi obest labor exterior aut occu
patio ad tẽp⁹ necessaria sed sicut res eueniũt sic
se illis accõmodat. Qui intus bene dispositus ẽ
et ordinatus: non curat mirabiles et peruersos
hominum gestus. Tantum homo impeditur et

distrahit᷑. quãtũ sibi res attrahit. Si recte tibi eẽt ꝛ bñ purgat⁹ esses: omnia tibi in bonũ cederent et ꝓfectũ. Ideo multa tibi displicent et sepe ꝯturbant: quia adhuc nõ es tibiipi ꝑfecte mortuus nec segregat⁹ ab oĩb⁹ terrenis nihil sic maculat et implicat cor hoĩs: sicut impur⁹ amor in creaturis. Si rẽnuis consolari exterius: poteris speculari celestia: et frequenter interius iubilare.

¶ De huĩli submissiõe sub ꝑlati regimine. ¶ Capitulum. ii

NOn magnipẽdas quis ꝓ te vel contra te sit: sed hoc age et cura vt deus tecum sit in oĩ re quam facis. Habeas ꝯsciãm bonã: et de⁹ bñ te defensabit. Quem. n. adiuuare voluerit: nullius peruersitas nocere poterit. Si tu scis tacere ꝛ pati: videbis ꝓculdubio dñi auxilium. Ipse nouit tempus ꝛ modũ liberãdi te: et ideo debes te illi resignare. Dei est adiuuare et ab omĩ ꝯfusione liberare. Sepe valde ꝓdest ad maiorẽ huĩlitatẽ ꝯseruãdã: ꝙ defectus nostros alii sciunt et redarguunt. Quando homo pro defectibus suis se humiliat tunc faciliter alios placat: et leuiter satisfacit sibi irascentibus. Humilem deus protegit et liberat: humilem diligit et consolatur. humili homini se inclinat. humili largit᷑ gratiam magnam: et post suam depressionem leuat ad gloriam. humili sua secreta reuelat: et

ad se dulcier trahit ꝛ inuitat. Huīlis accepta cō tumelia et confusione: satis bene est in pace. qa stat in deo ꝛ nō in mūdo. Non reputes te aliqd ꝑfecisse: nisi omībus inferiorem te esse sentias.

¶ De bono pacifico hoīe ¶ Capit. iii.

P One te primo in pace: et tūc alios poteris pacificare: Homo pacificus plus prodest: q̄ bene doctus. Homo passioātus etiam bonum in malum trahit: et faciliter malum credit. Bonus pacificus homo omnia ad bonum conuertit. Qui bene in pace est: de nullo suspicatur: qui autem male contentus est ꝛ commotus: variis suspitōnibus agitatur: nec ipse quiescit: nec alios quiescere permittit. Dicit sepe quod dicē non deberet: et omittit quod sepe sibi magis facere expediret. Considerat quod alii facere tenentur: et negligit quod ipse facere tenetur. Habe ergo primum celum super temetipsum: tunc celare poteris etiam iuste proximum tuū Tu benefacta tua scis excusare ꝛ tolerare ꝛ aliorum non vis recipere excusatōnes. Iustius eēt vt te accusares: et fratrem tuum excusares. Si portari vis porta et alium. Vide q̄ longe es adhuc a vera charitate et humilitate que nulli nouit indignari vel irasci nisi tantum sibiipsi.

¶ Non est magnum cum bonis et mansuetis conuersari. hoc enim omnibus naturaliter pla

cet:ꝛ vnuſqꝫſqꝫ libenter pacem habet:ꝛ ſecū ſen
tientes magis diligit. Sꝫ cū duris ꝛ ꝑuerſis aut
indiſciplinatis aut nobis ꝯriātibꝰ pacifice poſſe
viuere: magna gratia eſt ꝛ laudabile nimis vi-
rileqꝫ factū. Sed ſūt qui ſeipos in pace tenēt ꝛ cū
aliis etiā pacē hn̄t: Et ſūt qui nec pacē hn̄t: nec
alios in pace dimittūt. Alii ſūt graues: ſed ſibi
ſunt ſemꝑ grauiores. Et ſūt qui ſeipos in pace
retinent: ꝛ ad pacē alios reducē ſtudent: ꝛ tn̄ to
ta pax nr̄a in hac miſeria vita potiꝰ in hūili ſuf
ferētia ponenda eſt q̄ in non ſētiēdo contraria.
Qui melius ſcit pati: pacem tenebit maiorem.
Iſte eſt victor ſui ꝛ dn̄s mūdi: amicus xp̄i: ꝛ heres
celi: ¶ De pura mēte ꝛ ſimplici ītētōe. Ca. iiii.
d Vabus alis hō ſubleuaᵗ a terenis/ ſimpli-
citate ſcilicꝫ ꝛ puritate. Simplicitas debet
eſſe in intētōe: puritas in affectiōe. Simplicitas
intendit deū: puritas apprehendit ꝛ guſtat: Nul
la bona actio te impediet: ſi liber intꝰ ab oī īor-
dinato affectu fueris. Si nihil aliud q̄ dei bene
placitū et ꝓximi vtilitatem intendis: et queris:
interna libertate frueris. Si rectū cor tuū eſſet
tunc omnis creatura ſpeculū vite et liber ſācte
doctrine eſſet. Non eſt creatura tam parua ꝛ vi
lis que bonitatē dei non repn̄tet. Si tu eſſes in
tus bonus et purus: tunc omnia ſine īpedimēto
videres et caperes bene. Cor purum penetrat

celum et infernū. Qualis vnusquisq intus ē:ta
liter iudicat exterius. Si est gaudium in mūdo
hoc vtiq possidet puri cordis homo. Et si est ali
cubi tribulatio ⁊ āgustia hoc melius nouit ma
la ꝯsciētia Sicut ferrū missū ī ignē amittit rubi
ginē et totū cādēs efficit sic hō ad deū se ītegre
conuertens a torpore exuitur et in nouū hoīem
transmutatur. Quando homo incipit tepescere:
tunc paruum metuit amorem:et libenter exter
nam accipit cōsolationem. Sed quando perfec-
te incipit se vincere et viriliter in via dei ambu
lare:tunc minus ea reputat:que sibi prius gra-
uia esse sentiebat.

¶ De propria consideratione.

¶ Capitulum quintum

Non possum⁹ nobisipsis nimis credere: qa
sepe nobis gratia deest et sensus. Modicū
lumen est in nobis:et hoc cito per negligentiā
amittim⁹. Sepe etiam non aduertim⁹ ꝙ tam ce
ci intus sum⁹. Sepe male agimus ⁊ peius excu
samus: et passione interdū mouemur ⁊ zelū pu
tam⁹. Parua in aliis reprehēdim⁹ :et nr̄a ma-
iora pertrāsim⁹. Satis cito sentimus et pondera
mus quod ab aliis sustinem⁹: sed quantū alii a
nobis sustinēt non aduertim⁹. Qui bene et rec
te sua pōderaret: nō esset quod de alio grauiter
iudicaret. Internus homo suiipsius curam oīb⁹

curis ante ponit:et qui sibiipsi diligenter intendit:faciliter de aliis tacet. Nūq̄ eris internus ⁊ deuotus nisi de alienis silueris: et ad teipsū specialiter respexeris. Si tibi et deo totaliter intēdis: modicum te mouebit quod foris percipis. Vbi es quando tibiipsi presens non es et quādo omnia percurristi quid te neglecto profecisti Si debes habere pacem ⁊vnionem veram oportet ꝙ totum adhuc postponas et te solum pre oculis habeas. Multum pro inde proficies si te feriatum ab omni temporali cura ꝯserues Valde deficies si aliquid tēporale reputaueris. Nil altum nil magnum nil gratum nil acceptum tibi sit nisi pure deus aut de deo sit. Totum vanū estima quicquid consolationis occurrit de aliqua creatura. Amans deum animam sub deo despicit vniuersa. Solus deus eternus et immēsus implens omnia: solatium est anime et vera cordis letitia

¶ De letitia bone ꝯsciētie

¶ Capitulū sextum

GLoria boni hominis testimoniū bone cōscientie est. Habe bonam conscientiam: ⁊ semper habebis letitiam. Bona conscientia valde multa potest portare: et valde leta est īter aduersa. Mala conscientia semper timida est ⁊ i-

quieta. Suauit requiesces: si te cor tuum nō rep
henderit. Noli letari nisi cum benefeceris. Ma
li nunq̄ habent veram letitiam nec internā sen
tiunt pacem quia non est pax impiis dicit do-
minus. Et si dixerint in pace sumus non veniet
super nos mala: et quis nobis nocere audebit?
Et credas eis: quoniā repente exurget ira dei
et in nihilum redigentur actus eorum: et cogi-
tationes eorum peribunt. Gloriari in tribulati
one non est graue amanti: sic enim gloriari est
in cruce domini gloriari. Breuis gloria que ab
hominibus datur et accipitur. Mundi gloriaꝫ
semper comitatur tristitia. Bonorum gloria in
conscientiis eorum et non in ore hominū. Iusto
rum letitia de deo et in deo est: et gaudium eo-
rum de veritate. Qui veram et eternam gloriā
desiderat temporalem non curat. Et qui tempo
ralem querit gloriam: aut non ex animo contē
nit: minus amare conuincitur celestem. Ma-
gnam habet cordis tranquillitateꝫ: qui nec lau
des curat nec vituperia. Facile erit contentus ⁊
pacatus cuius cōnscientia munda est. Non est
sanctior si lauderis nec vilior si vituperer. Quod
es hoc es nec maior dici vales q̄ deo teste sis. Si
attendis quid apud te sis intus non curabis qd
de te loquantur homines foris. Homo videt ī fa
cie deꝰ āt in corde. Homo cōsiderat actꝰ: deꝰ pē-

ſat ĩtẽtiones Bene ſemper agere ⁊ modicũ de ſe
tenere humilis anime iudicium eſt. Nolle cõ-
ſolari ab aliqua creatura:magne puritatis ⁊ i-
terne fiducie iudiciũ eſt. Qui nullũ extrinſecus
pro ſe teſtimoniũ querit:liquet ꝙ ſe deo totali-
ter cõmiſit. Non. n. qui ſeipſum comẽdat ille ꝓ-
batus eſt ait beatus paulus:ſed quem deus co-
mẽdat. Ambulare cũ deo intus nec aliqua af-
fectione teneri foris:ſtatus eſt interni hominis

¶ De amore ieſu ſuper oĩa. ¶ Capitulũ vii.

B Eatus qui ĩtelligit quid ſit amare ieſũ: ⁊ cõ
tẽnere ſeipm̃ propter ieſum. Oportet dilec
tũ pro dilecto relinquere:quia ieſus vult ſol⁹ ſu-
per omnia amari. Dilectio creature fallax et in
ſtabilis dilectio ieſu fidelis ⁊ ꝑſeuerabilis. Qui
adheret creature cadet cum labili: qui ãplectit̃
ieſum firmabitur in euum. Illum dilige ⁊ ami
cum tene tibi:qui omnibus recedentibus te nõ
derelinquet nec patitur in fine perire. Ab hoĩ-
bus oportet te aliquãdo ſeparari ſiue velis ſiue
nolis. Teneas te apud ieſum viuẽs et moriens
et illius fidelitati te committe qui oĩbus defi-
tientibus ſolus poteſt te iuuare. Dilectus tu⁹ ta
lis eſt nature vt alienũ nõ velit admittere ſed ſo
lus vult cor tuũ habere et tãq rex in ꝓprio thro-
no ſedere. Si ſcires te bñ ab omni creatura eua
cuare ieſus deberet libẽter tecũ habitare. Pene

totū perditū inuenies: quicquid extra iesū in oībus posueris. Non cōfidas nec innitaris sup calamūvētosum quia omnis caro fenū et oīs gloria eius vt flos feni cadet. Cito decipieris si ad externā hoīm apparētiā tātū aspexeris. Si enī tuū in aliis queris solatium et lucrum: sēties sepe detrimētum. Si queris in omib⁹ iesuꝫ iuenies vtiqꝫ iesū. Si autē queris teipm̄ inuenies etiam teipm̄: sed ad tuā pernitiē. Plus .n. homo nociuior sibi si iesū non querit: q̄ totus mūd⁹ ⁊ oēs sui aduersarii ℭ De familiari amicicia iesu

ℭ Capitulum viii.

QVando iesus adest totū bonum est nec qcq̄ difficile videtur. Quando vero iesus nō adest totum durū est. Quādo iesus intus nō loquitur cōsolatio vilis est. Si aūt iesus vnū verbū loquif tātū magna cōsolatio sentitur Nōne maria magdalena statim surrexit de loco in q̄ fleuit quādo martha illi dixit. Magister adest et vocat te. Felix hora quando iesus vocat de lachrymis ad gaudiū spiritus: q̄ aridus et durus es sine iesu: q̄ īsipiēs et van⁹ si cupis aliqd extra iesū. Nōne hᵒ ē mai⁹ dānū q̄ si totū pderes mūdū. Quid pōt mūdus ꝯferre sine iesu? Esse sn̄ iesu grauis ē īfern⁹: ⁊ esse cū iesu dulcis padisus. Si fuerit tecū iesus nullus poterit nocere īimic⁹ Qui inuenit iesum inuenit thesaurum bonum.

immo bonum super omne bonum. Et qui per-
dit iesum perdit nimis multum et plus q̄ totuz
mundum. Pauperrimus est qui viuit sine iesu.
Ditissimus qui bene est cum iesu. Magna ars
est scire conuersari cum iesu et scire iesum tene
re magna prudentia. Esto humilis et pacificus
et erit tecum iesus: Sis deuotus et quietus ꝛ p-
manebit tecum iesus. Potes cito fugare iesum
et gratiam eius perdere si volueris ad exterio-
ra declinare. Et si illum effugaueris et perdide
ris ad quem tunc fugies? et quem tunc queres
amicum? Sine amico non potes diu viuere: et si
iesus non fuerit tibi pre omnibus amicus eris
nimis tristus et desolatus. Fatue igitur agis si ī
aliquo altero confidis et letaris. Eligenduz est
magis totum mundū habere contrarium: q̄ ie-
sum offensum. Ex omibus ergo charis sit iesus
dilectus specialis. Diligātur omnes propter ie
sum iesus autem propter seipsū. Solꝰ iesus chri
stus singulariter ē amandus: qui solus bonus ꝛ
fidelis inuenitur pre omnibus amicis. Propter
ipsum et in ipso tam amici quam inimici: tibi
sint chari et pro omnibus his exorandus est vt
omnes ipsum cognoscant et diligant. Nunq̄ cu
pias singulariter laudari et amari: quia hoc so-
lius dei est qui similem sibi non habet. Nec ve-
lis ꝙ aliquis in corde suo tecum occupetur: ne-

ꝙ tu cum alicuius occuperis amore sed sit iesus
in te et in omni bono homine. Esto purus et li-
ber ab intus sine alicuius creature implicamē
to. Oportet du esse nudū et purū cor: ad iesū ge
rere si vis vacare ⁊ videre q̄ suauis est dominus.
Et reuera ad hoc non peruenies nisi gratia ei⁹
fueris preuentus et intractus: vt omnibus eua
cuatis et licentiatis solus cum solo vniaris Quā
do enī gratia dei venit ad hominē: tunc potens
fit ad omnia: et quando recedit tunc pauper et ī
firmus erit: et quasi tantum ad flagella relict⁹.
In his non debes deiici nec desperare: sed ad vo
luntatem dei equanimiter stare: et cūcta super
uenientia tibi ad laudē iesu christi perpeti: qa
post hyemē sequitur estas. post noctem redit di
es et post tempestatem serenitas magna

¶ De carētia oīs solatii. ¶ Capitulū. ix.

NOn est graue humanū cōtēnere solatiū cū
adest diuinū. Magnū est et valde magnū
tam humano q̄ diuino posse carere solatio: et ꝓ
honore dei libēter exiliū cordis velle sustinere:
⁊ in nullo seipm̄ querere nec ad proprium meri
tum respicere. Quid magni es si hilaris sis ⁊ de
uotus adueniente gratia optabilis cunctis hec
hora. Satis suauiter equitat quē gratia dei por
tat. Et quid mirum si on⁹ nō sētit qui portat᷑ ab
oīpotēte ⁊ ducit᷑ a sūmo ductore. Libēter hēm⁹

aliquid ꝓ sol atio et difficulter homo exuit̃ a se ipso. Vicit sanctus martyr Laurentius seculuꝫ cum suo sacerdote. quia om̃e quod in mũdo delectabile videbat̃ despexit: ⁊ dei summi sacerdotem Sixtum quem maxĩe diligebat pro amore christi etiã a se tolli clemẽter ferebat. Amore igitur creatoris amorem hominis supauit ⁊ pro humano solatio diuinũ beneplacitũ magis elegit Ita et tu aliquẽ necessariũ et dilectũ aĩcũ pro amore dei disce relinquẽ. Nec grauiter feras cum ab aĩco derelictus fueris sciẽs quoniam oportet nos omnes tandẽ ab inuicem separari. Multum et diu oportet hoĩem ĩ seip̃o certare. anteq̃ discat seipsum plene superare: et totum affectum suum plene in deũ trahere. Quãdo homo stat super seipso: facile labit̃ ad cõsolationes humanas. Sed ver⁹ xp̃i amator et studiosus sectator virtutũ non cadit super illas consolatões nec querit tales sensibiles dulcedines: sed magis fortes exercitationes: et pro xp̃o duros sustinere labores. Cum igit̃ spiritualis consolatio a deo dat̃ cũ gratiarũ actione accipe eã sed dei mun⁹ intellige eẽ non tuũ meritũ: ⁊ noli extolli. Noli nimiũ gaudere nec inaniter presumere: sed esto magis hũilior ex dono: cautior q̃ et timoratior in cunctis actib⁹ tuis: qm̃ transibit hora illa et seq̃t̃ tẽtatio. Cum ablata fuerit

consolatio nō statim desperes sed cū hūilitate ⁊ patiētia expecta celestē visitatōnē. quia potens est de⁹ ampliorem tibi redonare gratiā et cōso lationē. Istud nō est nouū nec alienū viā dei ex pertis quia in magnis sanctis et in ātiquis pro phetis fuit talis sepe alternatōnis mod⁹. Vnde quidam presente iam gratia dicebat. Ego dixi in abundātia mea nō mouebor in eternū. Ab sente autem gratia quid in se fuerit expert⁹ ad- iungit dicens auertisti faciē tuā a me et factus sum conturbatus. Inter hec tamen nequaq̄ de- sperat sed īstātius dn̄m rogat et dicit: Ad te do mine clamabo et ad deum meū dep̄cabor. De niqꝫ orationis sue fructum reportat ⁊ se exaudi- tum testatur dicens. Audiuit dn̄s et misertus est mei dn̄s factus est adiutor me⁹ . Sed ī quo . Conuertisti inquit planctum meū in gaudium mihi et circumdedisti me letitia. Et si sic actū ē cū magnis sanctis non est desperandū nobis in firmis ⁊ pauperibus si interdum in frigiditate: et interdū in feruore sum⁹ quoniam spiritus ve nit et recedit: secundū sue voluntatis bn̄placitū Vnde beatus Iob ait. Visitas eum diluculo ⁊ subito ꝓbas illū. Super quid igit̄ sperare possuꝫ aut ī quo confidere debeo nisi ī sola magna mi sericordia dei et in sola spe gratie celestis? Siue enim assint homines boni siue deuoti fratres ⁊

amici fideles siue libri sancti vel tractatus pul chri siue dulcis cātus et hymni omīa hec modi cum iuuāt et modicum sapiūt quādo desert⁹ sū a gratia et in propria paupertate relictus. Tūc nō est melius remedium q̄ patiētia ⁊ abnegatio mei in volūtate dei. Nūq̄ iueni aliquem religiosum qui nō habuerit īterdum gratie subtractionem: aut nō sēserit feruoris diminutionē Nullus sāctus fuit vnq̄ tam alte raptus et illūinatus qui prius vel postea nō fuit tētatus. Non enim dign⁹ ē alta dei cōtēplatōe: q. p deo nō est exercitat⁹ aliq̄ t'bulatōe Sol3 ei sequēti ꝯsolatōis tētatio precedēs esse signum. Nam tētationib⁹ probatis celestis promittitur cōsolatio. Qui vicerit inquit dabo ei edere de ligno vite. Dat' etiam cōsolatio diuina vt homo fortior sit ad sustinēdum aduersa. Sequitur etiā tētatio ne se eleuet de bono. Nō dormit diabolus nec caro adhuc mortua est: ideo nō cesses preparare te ad certamē quia a dexteris et a sinistris sūt hostes qui nūq̄ quiescūt

De gratitudine pro gratia dei.

Capitulum decimum.

q QVid queris quietem cum natus si ad laborem? Pone te ad patiētia3 magis q̄ ad cōsolationē. ad crucē portādaz magis q̄ ad leti

tiam. Quis enim ſecularium nõ libẽter cõſola
tionem et letitiam ſpiritualem acciperet: ſi ſẽ-
per obtinere poſſet. Excedũt enĩ ſpirituales con
ſolationes omnes mũdi delitias et carnis volu-
ptates. Nam oms̃ delitie mundane: aut turpes
ſũt aut vane. Spirituales vero delitie ſole iocũ-
de ⁊ honeſte ex virtutibus progenite ⁊ a deo pu
ris in fuſe mẽtibus. Sed iſtis diuinis cõſolatio
nibꝰ nemo ſemper pro ſuo affectu frui valet. qa
tempus tẽtationis nõ diu ceſſat. Multum con-
trariatur ſuperne viſitationi falſa libertas ani-
mi et magna cõfidẽtia ſui. Deus bene facit cõ-
ſolationis gratiam dando: ſed homo male agit
nõ totum deo cum gratiarum actione retribu-
ẽdo. Et ideo nõ poſſũt in nobis dona gratie flu
ere: quia ingrati ſumus auctori: nec totum refũ
dimus fõtali origini. Semper enĩ debetur gra-
tia digne gratias referẽti. auferetur ab elato qđ
dari ſolet humili. Nolo cõſolatõẽꝫ que mihi au
fert cõpũctionẽ nec affecto ꝯtẽplatõẽꝫ que ducit
ĩ elationẽ. Nõ eĩ omne altum ſãctum: nec oẽ de
ſiderium purum: nec omne dulce bonuꝫ: nec oẽ
charum gratum deo. Libẽter accepto gratiam
vnde humilior ⁊ timoratior inueniar: atqꝫ ad re
linquẽdum me paratior fiam. Doctꝰ dono gra
tie et eruditꝰ ſubtractõis verbere nõ ſibi audebit
qdq̃ boni atribuẽꝛ ſꝫ potiꝰ ſe pauperẽ ⁊ nudũ cõ

fitebitur. Da deo quicquid dei est: et tibi ascribe quod tuū est. hoc est deo gratias pro grā tribue. tibi autem soli culpā: ⁊ dignā penā pro culpa deberi sētias. Pone te semper ad infimū et dabitur tibi sūmū. nam summū nō stat sine ifimo. Sūmi sancti apud deū minimi sūt apud se: et quāto gloriosiores tāto in se humiliores: pleni veritate et gloria celesti: nō vane glorie cupidi. In deo fūdati et confirmati nullo modo possūt esse elati: et qui deo totum ascribūt quicquid boni acceperunt gloriam ab inuicem non querūt: sed gloriā que a solo deo est volunt et deum in se et in omnibus sanctis laudari super omīa cupiunt: et semper in idipsum tendūt. Esto igitur gratus ī minimo et eris dignus maiora accipere. Sit tibi minimum etiam pro maximo: et magis cōtemptibile pro speciali dono. Si dignitas datoris inspicitur: nullum datum paruū aut munus vile videbitur Non enim paruū est quod a summo deo donatur: etiaʒ si penas ⁊ verbera donauerit gratum esse debet: quia semper pro salute nostra facit quicquid nobis aduenire permittit. Qui gratiam dei retinere desiderat sit gratus pro gratia dei data: patiens pro sublata: oret vt redeat. cautus sit et humilis ne amittat ¶ De paucitate amatorum crucis iesu.

¶ Capitulum vndecimum

hAbet iesus nūc mltos amatores regni sui celestꝫ:sꝫ paucos baiulatores sue crucis Habet multos desideratores cōsolationis:sed paucos tribulationis. Plures inuenit socios mense sꝫ paucos abstinētie. Oēs volūt cū christo gaudere:sꝫ pauci volūt pro ipso aliqd sustinere Multi sequūtur iesum vsqꝫ ad fractionem panis :sed pauci ad bibēdum calicem passionis. Mlti miracula eius venerātur:sed pauci ignominiā crucis sequūtur. Multi iesum diligūt:q̄diu aduersa nō cōtingūt. Multi illum laudāt et bn̄dicūt: q̄diu cōsolatiōes aliquas ab ipso recipiūt. Si autem se iesus abscōderet et modicum eos relinqueret:aut ī querimoniam: aut in deiectionem nimiā cadūt. Qui autem iesum propter iesum ⁊ nō propter suam aliquam cōsolationē propriaꝫ diligūt ipsum in tribulatōe et ī āgustia cordis: sicut in summa cōsolatiōe benedicūt. Et si nūq̄ eis cōsolatōem dare vellet:ipsum tamē semper laudaret et semper gratias agere vellet. O quātum potest amor iesu purꝰ nullo proprio cōmodo vel amore p̄mixtꝰ Nōne oīs mercēnarii sūt dicēdi:q ꝯsolatōes sēper querūt. Nōne amatores sui magis q̄ christi p̄bētur:q sua comoda vel lucra sēp meditāť. Vbi īuenieť talis qui velit deo s͞uire gratis. Raro īueniť tā sp̄ualis aliqs q oībꝰ sit nudatꝰ. Nā verū sp̄ū pauperē ab oī cre

ātura nudum quis inueniet? Procul et de vltimis finibus precium eius. Si dederit hō omē substantiam suam: adhuc nihil est. ⁊ si fecerit penitentiam magnā adhuc exiguū est. ⁊ si apphēderit omnē sciētiā: adhuc longe est. et si habuerit virtutē magnā et deuotionem nimis ardētē adhuc multū sibi deest. Vnum scilicet quod sibi summe necessarium est. Quid illud. Vt oībus relictis se relinquat et a se totaliter exeat. nihilq̧ de priuato amore retineat. Cum omīa fecerit que faciēda nouerit: nihil se fecisse sētiat. Nō grāde pōderet ꝙ grādis estimari possit sed in veritate seruum inutilem se ꝑnūciet: sicut veritas ait. Cum feceritis omnia que precepta vobis sunt adhuc dicite quia serui inutiles sumus. Tunc vero pauper et nudus spiritu eē poterit: et cum ꝓpheta dicere. Quia vnicus ⁊ paupꝫ sum ego. Nemo isto ditior. nemo tn̄ liberior nec potentior illo qui scit se ⁊ omnia relinquere ⁊ ad infimum se ponere

¶ De regia via sancte crucis.: ¶ Capitulum. xii.

DVrus hic multis videtur sermo. Abnega temetipsum tolle crucem tuā et sequere iesum. Sed mlto durius erit audire illud extremū verbū. Discedite a me maledicti in ignē eternum. Qui enī modo libenter audiunt et sequūtur verbū crucis: tunc non timebunt ab au-

ditione mala eterne damnationis. Hoc signum crucis erit in celo cum dñs ad iudicādum venerit. Tunc omēs serui crucis qui se crucifixo cōformauerūt in vita ad xp̄m accedent iudicē cū magna fiducia. Quid igitur times tollere crucem per quā itur ad regnum? In cruce salus: in cruce vita: in cruce ꝓtectio ab hostibus: in cruce infusio superne suauitatis: in cruce robur mentis: in cruce gaudium spiritus: in cruce virtus sūma: in cruce perfectio sanctitatis. Non est salus anime nec spes eterne vite nisi ī cruce. Tolle ergo crucem et sequere iesum: et ibis in vitā etn̄ā. Precessit ille baiulans sibi crucem et mortuꝰ ē ꝓ te in cruce: vt tu etiam portes crucem ⁊ mori affectes in cruce: quia si cōmortuus fueris etiā cū illo pariter viues: ⁊ si socius fueris pene: sociꝰ eris ⁊ glorie. Ecce in cruce totū ꝯstat ⁊ in moriēdo totū iacet: ⁊ nō est alia via ad vitā ⁊ ad veram internā pacē nisi via sancte crucis ⁊ quotidiane mortificatiōis. Ambula vbi vis: q̄re qd̄cūq; volueris: ⁊ nō iueīes altiorē viā sup̄: nec securiorē viā īfra nisi viā sācte crucis. Dispōe ⁊ ordina oīa fm̄ tuū velle ⁊ vidē ⁊ nō iueīes nisi sēp aliq̄d pati debere aut spōte aut īuite: ⁊ ita crucē sēp īueīes: aut enī ī corpe dolorē sēties: aut ī aīa spūs tribulatōē sustīeb̄. Interdū a deo relīq̄ris: īterdū a ꝓxīo exercitaberis: et quod amplius est sepe

tibimetipsi grauis eris: nec tñ aliquo remedio
vel solatio liberari seu alleuiari poteris: sed do
nec deusvoluerit oportet ꝙ sustineas. Vult.n.
deusvt tribulationẽ sine consolatione discas pa
ti etvt illi totaliter te subiicias et hũilior ex tri
bulatione fias. Nemo ita cordialiter sentit pas
sionem christi sicut is cui contigerit similia pa
ti. Crux igitur semꝑ parata est etvbiq; te expe-
ctat. Nõ potes effugerevbicũq; cucurreris: quia
vbicunq; veneris teipm̃ tecũ portas et semꝑ te-
ipsũ inuenies. Cõuerte te supra conuerte te ĩfra
cõuerte te extra et intra: et in his omibus inue
nies crucem. et necesse ẽ tevbicũq; tenere patiẽ
tiã si internãvis habere pacem et perpetuã pro
mereri coronã. Si libenter crucẽ portas: porta-
bit te et deducet te ad desideratũ finemvbi. s. fi
nis patiendi erit q̃uis hic non erit. Si ĩuite por
tas: onus tibi facis: et teipm̃ magis grauas ⁊ tñ
oportetvt sustineas. Si abiicisvnã crucẽ: aliam
proculdubio inuenies et forsitan grauiorẽ. Cre
dis euadere quod nullus mortaliũ potuit prete
rire. Quis sanctoꝝ in mundo sine cruce et tribu
latione fuit? Nec ei domin⁹ noster iesus christ⁹
vna hora sine dolore passionis fuit q̃diu vixit.
Oportebat autem christũ pati ⁊ resurgere a mor
tuis et ita intrare in gloriã suã. Et quomodo tu
aliam viã queris quã hanc regiã viam que est

via scē crucis? Tota vita christi crux fuit ⁊ martyriū: et tu tibi queris requiem ⁊ gaudiū. Erras erras si aliud queris q̄ pati tribulationes: quia tota ista vita mortalis plena miseriis et circū signata crucibus. Et quāto altius quis in spiritu ꝓfecerit: tanto grauiores cruces sepe inueniet. quia exilii sui pena magis ex amore crescit. Sȝ tamē iste sic multipliciter afflict⁹ nō est sine leuamine cōsolationis quia fructū magnū sibi sētit accrescere ex sufferētia sue crucis. Nā dum spōte illi se subiicit: omne on⁹ tribulationis in fiduciā diuine consolatōis cōuertitur. Et quanto caro magis per tribulationē atteritur: tāto amplius spūs p internā cōsolatōem roborat̄. Et nō nūq̄ itātum cōfortat̄ ex affectu tribulationis et aduersitatis ob amorē ꝯformitatis crucis christi: vt nō sine dolore ⁊ tribulatōne esse vellet: q̄niā tāto se acceptiorē deo credit quanto plura ⁊ grauiora ꝓ eo ꝑferre potīt. Nō ē illud vtus hominis sȝ grā christi: q̄ tanta potest ⁊ agit in carne fragili: vt quod naturalit̄ sēper abhorret ⁊ fugit hī feruore sp̄s aggrediat̄ ⁊ diligat. Nō ē scdȝ hoīeȝ crucē portare crucē amare: corp⁹ castigare: et seruituti subiicere. honores fugere: ꝯtumelias libēter sustinere: seip̄ȝ despicere ⁊ despici optare: adūsa queq̧ cū dānis ꝑpeti: et nihil ꝓspe ritat̄ in hoc mūdo desiderare. Si ad teip̄ȝ respi

cis:nihil huiusmodi ex te potis:sȝ si in dño cōfi-
dis:dabit tibi fortitudo de celo:et subiicietur di-
tioni tue mūdus et caro. Sed nec īimicū diabo
lū timebis si fueris fide armatus ꝛ iesu cruce si
gnatus. Pone ergo te sicut fidelis et bonus seruus
christi ad portādā viriliter crucē dñi tui pro te
ex amore crucifixi. Prepara te ad toleranda
multa aduersa ꝛ varia īcōmoda in hac misera
vita: quia sic tecū erit vbicūqꝫ fueris: et sic reue
ra eum īuenies vbicūqꝫ latueris Oportet te ita eē
et non est remediū euadendi a tribulatiōe ma
lorū ꝛ dolore q̄ vt te patiaris. Calicē dñi affectā
ter bibe si amicus eius esse ꝛ parteȝ cū eo habe
re desideras. Cōsolatiōes deo cōmitte faciat ip
se cū talibus sicut sibi magis placuerit Tu vero
pōe te ad sustinēdū tribulatōes ꝛ reputa eas ma
ximas consolationes quia non sunt condigne:
passiones huius temporis ad futuram gloriam
que reuelabitur in nobis promerendam etiam
si solus oms posses sustinere. Quādo ad hoc ve-
neris ꝙ tribulatō tibi dulcis ē ꝛ sapit ꝑ christo: tunc
bñ tecū esse estima: qa īuenisti padisū in terra: q̄-
diu pati tibi graue ē et fugere q̄ris: tā diu male
hēbis ꝛ seq̄tur te vbiqꝫ fuga tribulatōis. Si ponis
te ad qđ eē debes videlicȝ ad patiēdū ꝛ moriē-
dū fiet cito melius ꝛ pacē inuenies. Etiā et si raptus
fueris i tertiū celū cū paulo nō es ꝓptea securatus

de nullo ꝯtrario sustinẽdo. Ego īquit iesus ostẽ
dā illi quāta oporteat eū ꝑ noīe meo pati. Pati
ꝗ tibi remanet si iesū diligere et ꝑpetue illi ser
uire placet. Vtinā dign⁹ esses ꝑ noīe iesu aliqd
pati: q̄ magna glia remaneret tibi quanta exul
tatio oībus sanctis dei: quāta edificatio esset ꝑ-
ximi. Nam patientiā omnes recōmēdant q̄uis
pauci tamē pati velint. Merito deberes libent
modicū pati pro christo cū mlta grauiora pati-
aris pro mūdo. Scias pro certo quia moriētem
te oportet te ducere vitā: ⁊ quāto plus quisq̧ sibi
morit̄: tāto deo magis viuere incipit. Nēo apt⁹
est ad cōprehendē dū celestia nisi se submiserit
ad portādum pro christo aduersa. Nihil deo ac
cepti⁹ nihil tibi salubrius in mūdo isto q̄ libent
pati pro christo. Et si eligendū tibi esset magis
optare deberes pro christo aduersa pati q̄ mul-
tis ꝯsolationib⁹ recreari: quia christo similior es
ses: et oīb⁹ sāctis ei⁹ magis cōformior. Non enī
stat meritū nr̄m et ꝑfect⁹ stat⁹ nr̄i in multis sua
uitatib⁹ et cōsola tionibus: sed potius ī magnis
grauitatib⁹: et tribulatōībus perferendis. Siq-
dē aliquid melius et vtilius saluti hominū q̄ pa
ti fuisset: christus vtiq̧ verbo et exemplo osten-
disset. Nā et sequētes se discipl̄os omnesq̧ eum
sequi cupientes manifeste ad crucem portandā
ortatur et dicit. Si quis vult venire post me:

abneget semetipm et tollat crucē suā et sequatr me. Omibus ergo plectis et scrutatis sit ista finalis cōclusio: Qm̄ p multas tribulatōnes, oportet nos intrare in regnū dei.

Explicit liber secūdus.

Incipit tertius de interna christi locutiōe ad animam fidelem   Cpm. i.

AVdiam quid loquatr in me dn̄s deus Beata aīa que dn̄z in se loquētē audit ⁊ de ore eius vbū ɔsolatōis accipit Beate aures q̄ venas diuini susurri suscipiūt et de mūdi huius susurratiōībus nihil aduertūt. Beate plane aures que nō vocē foris sonātem: sz interius auscultāt veritatē loquētē ⁊ docētē. Beati oculi qui exterioribus clausi: intiorib⁹ āt sūt intēti. Beati qui interna penetrāt: ⁊ ad capiēda archana celesti a magis ac magis per quotidiana exercitia se studēt preparare. Beati qui deo vacare gestiunt et ab omī īpedimēto seculi se excutiūt. Animaduerte hec o aīa mea ⁊ claude sēsualitatis tue ostia vt possis in te audire qd loq̄tur dn̄s de⁹ in te. Hec dicit dilect⁹ tuus. Salus tua ego sū: pax tua ⁊ vita tua. Serua te apud me et pacē īuenies. Dimitte oīa trāsitoria et quere etna. Quid sūt oīa tēporalia nisi seductoria? Et qd iuuāt oēs creature: si fueris a creatore desertas? Oībus ergo abdicatis creatori tuo te redde

placidam ac fidelē vt verā valeas apphēdere be
atitudinē. ¶ Quod veritas itus loquit͛ sine stre
pitu verborum. ¶ Capitulū. ii.

LOquere dn̄e quia audit seruus tuus. Ser-
uus tu⁹ ego sū da mihi intellectū vt sciā te
stimonia tua. Inclina cor meū in verba oris tui
fluat vt ros eloquiū tuū. Dicebāt olim filii isra
el ad moysem: loquere nobis tu ⁊ audiem⁹: non
loquatur nobis dn̄s ne forte moriamur. Nō sic
dn̄e nō sic oro sed magis cū samuele ꝓpheta hu
milit͛ ac desiderāter obsecro. Loquē dn̄e quia
audit seruus tu⁹: nō loquatur mihi moyses aut
aliquis ex prophetis: sed potius tu loquere dn̄e
deus inspirator et illuminator oīm prophetaꝝ
quia tu solus sine eis potes me perfecte imbue-
re: illi autem sine te nihil ꝓficiēt. Possūt quidē
verba sonare sed spiritū nō cōferūt. Pulcherri-
me dicūt sed te tacēte cor nō accēdūt. Litteras
tradūt: sed tu sēsum aperis. Misteria ꝓferūt: sed
tu reseras intellectū signatoꝝ. Mādata edicūt
sed tu iuuas ad perficiendum. Viam ostendūt
sed tu cōfortas ad ambulādum. Illi foris tantū
agūt: sed tu corda instruis et illuminas. Illi ex-
teri⁹ rigāt: ſꝫ tu fecūditatē donas Illi clamāt ver
bis ſꝫ tu auditui intelligētiā tribuis. Nō ergo loq
tur mihi moyses ſꝫ tu dn̄e deus meus et̄na veri
tas ne forte moriar et sine fructu efficiar. Si fue

ro tantũ foris admonit⁹ et intus non accẽsus: ne sit mihi ad iudiciũ verbũ auditũ et non factum cognitũ nec amatũ: creditũ et nõ seruatũ Loq̄re igitur dñe quia audit seruus tuus Verba .n. vite eťne hẽs loq̄re mihi ad q̄lẽcũq; aĩe mee ꝯsolatõꝫ ⁊ da toti⁹ vite mee emẽdatõꝫ tibi ãt ad glãꝫ ⁊ ꝑpetuũ honorẽ. ¶ Qđ verba dei cuꝫ hũilitate sũt audiẽda: et ꝙ multi ea nõ põderant. Ca. iii.

AVdi fili mi verba mea verba suauissima oẽm philosophoꝝ et sapiẽtiũ huius mũdi sciẽtiã excedẽtia. Verba mea spũs et vita sunt: nec hũano sensu pẽsanda. Non sunt ad vanã cõplacẽtiã trahenda: sed in silẽtio audiẽda ⁊ cum oĩ hũilitate atq; affectu magno suscipẽda ⁊ dixi. Beat⁹ est quẽ tu erudieris dñe ⁊ de lege tua docueris eũ vt mitiges ei a diebus malis ⁊ non desoletur in terra. Ego ĩquit dñs docui ꝓphetas ab ĩitio et vsq; nũc nõ cesso omibus loqui sꝫ multi ad vocẽ meã surdi sũt ⁊ duri. Plures mũdũ libẽti⁹ audiũt q̄ deũ: facili⁹ sequũť carnis sue appetitũ q̄ dei bñplacitũ. Promittit mũd⁹ tꝑalia ⁊ ꝑua et ꝟuitur ei auiditate magna. Ego ꝓmitto sũma et eterna: et torpescũt mortalium corda. Quis tãta cura mihi in oĩbus seruit et obedit sicut mũdo ⁊ dñis ei⁹ seruiť? Erubesce sydõ ait mare. Et si causã q̄ris audi q̄re. Pro modica ꝓbenda lõga via curriť: et ꝓ eťna vita vix a mulť pes

ſemel a terra leuatur. Vile preciū querit̃ pro vno numiſmate int̃dū turpiter litigat̃: ꝛ ꝓ vana re et parua ꝓmiſſione die noctuq; fatigari nō timetur. Sed prochdolor pro bono incōmutabili pro premio ineſtimabili: ꝓ ſūmo honore et gl̃a īterminabili vel ad modicum fatigari pigritatur. Erubeſce ergo ſerue piger et queruloſe ꝙ illi paratiores inueniūtur ad perditionē q̃ tu ad vitā. Gaudent illi amplius ad vanitatē q̃ tu ad veritatē. Equidē a ſpe ſua nōnūq̃ fruſtrātur: ſ; promiſſio mea neminē fallit: nec cōfidentē mihi dimittit inanem. Quod ꝓmiſi dabo quod dixi implebo ſi tn̄ vſq; in finem fidelis in dilectione mea quis permāſerit. Ego remunerator ſū oīm bonoꝝ et fortis ꝓbator oīm deuotoꝝ. Scribe verba mea in corde tuo ꝛ ptracta diligenter erūt.n. in tp̄e tētationis valde neceſſaria. Quod nō intelligis cū legis cognoſces in die viſitationis Duplicit̃ ſoleo electos meos viſitare: tētatōe ſ. ꝛ ꝯſolatōe: ꝛ duas lectōes eis q̄tidie lego: vnā icrepādo eoꝝ vitia: altā exortādo ad v̓tutū icremēta Qui h; v̓ba mea ꝛ ſpnit ea: h; q iudicet eū ī nouiſſimo die ¶ Orō ad īplorādū deuotionis gr̄am. Ca. iiii

DOmie de⁹ me⁹ oīa bōa mea tu es Et qs ego ſū vt audeā ad te loq Ego ſum pauperrimus ſeruulus tuus et abiectus vermiculus multo pauperior et contempti-

bilior q̄ scio⁊ dicere audeo. Memēto tñ dñe q̄
a nihil sum nihil habeo nihilq̄ʒ valeo. Tu solus
bonus iustus et sanct⁹: tu oīa potes: oīa prestas:
oīa imples: solū peccatorē inanē relinquēs. Re
miniscere miserationum tuarꝶ dñe ⁊ imple cor
meū gratia tua: qui novis vacua esse opera tua
Quō possum me tolerare in hac misera vita: ni
si meꝯ fortauerit mīa et gratia tua? Noli auer-
tere faciē tuā a me: noli visitationē tuā ꝓlōgare
noli ꝯsolatōnē tuā abstrahere: ne fiat aīa mea si
cut terra sine aqua tibi. Dñe doce me facere vo
luntatē tuā: doce me corā te digne et humiliter
cōuersari: quia sapiētia mea tu es: qui in vitate
me cognoscis: et cognouisti anteq̄ fieret mūdus
et anteq̄ nat⁹ essē in mūdo: ¶ Quod in veritate
et hūilitate corā deo ꝯuersādū ē. ¶ Capitulū. v

Fili ambula corā me inveritate: et simpli-
citate cordis tui q̄re me semp. Qui ambu
lat corā me inveritate: tutabit̄ ab incursib⁹ ma
lis et veritas liberabit eū a seductorib⁹ et a de-
tractoīb⁹ iniquorꝶ: Si veritas te liberauerit vere
liber eris et non curabis de vanis hoīm verbis:
Dñe verꝶ est sicut dicis ita queso mecū fiat. Ve
ritas tua me doceat: ipa me custodiat et vsq̄ʒ ad
salutarē finē meꝯ ducat. Ipsa me liberet ab om
ni affectōe mala et iordinata dilectōe: ⁊ ābula
bo tecū in magna cordis libertate. Ego te doce

bo ait veritas q̃ recta sũt et placita corã me. Co
gita peccata tua cũ displicẽtia magna ꝛ merore
et nũq̃ reputes te aliq̃d eẽ ꝓpt̃ opa bona. Reue
ra pctõr es et mlt̃ꝯ passionib⁹ obnoxius ꝛ ĩplica-
tus. Ex te sẽp ad nihil tẽdis et cito laberis: cito
vinceris: cito turbaris: cito dissolueris. Non ha
bebis q̃cq̃ vnde possis gloriari: sed multa vnde
te debes vilificare: q̃a multo infirmior es: q̃ va-
les ꝯphẽdere. nihil ergo magnũ tibi videat̃ ex
oĩb⁹ q̃ agis: nihil grande nihil p̃ciosũ ꝛ admira-
bile nihil reputatõe apppareat dignũ: nihil al-
tum: nihil vere laudabile ꝛ desiderabile: nisi q̃d
eternũ est. Placeat tibi sup oĩa eterna vitas di
spliceat tibi sup oĩa vilitas maxima tua. Nihil
sic timeas: nihil sic vituperes ꝛ fugias sicut vitia
et peccata tua: q̃ magis displicere debent q̃ q̃li-
bet rerꝫ damna. Quidã nõ syncere corã me ãbu
lãt sed q̃dã curiositate et arrogãtia ducti volũt
secreta mea scire et alta dei intelligere: sc̃ꝫ suaꝫ
salutẽ negligẽtes. Hi sepe in magnas tẽtatõnes
et peccata ꝓpter suã supbiã: ꝛ curiositatẽ me eis
aduersante labũt̃. Time iudicia dei: expauesce
irã oĩpotẽt̃: noli aũt discutere opa altissimi: sed
tuas iniquitates p̃scrutare in quãtis deliq̃sti et
q̃ multa bona neglexisti. Quidã solũ portãt su
am deuotõeꝫ in libris et quidã in imaginibus
quidã aũt in signis exterioribus ꝛ figuris. q̃dã

habent me in ore:sed modicū in corde. Sūt alii qui intellectu illuīati et affectu purgati ad eterna semp anhelāt:de terrenis grauiter audiunt necessitatibus nature dolenter inseruiūt et hi sētiūt qd veritatis spūs loquit' in eis qui docet eos terrena despicere et amare celestia mūdū negligere et celū tota die ac nocte desiderare. ¶ De mirabili affectu diuini amoris. ¶ Ca. vi.

Benedico te pater celestis pater dñi mei iesu christi quia mei pauperis dignatus es recordari. O pater misericordiarum et deus totius consolationis:gratias ago tibi qui me indignum omni consolatione quādoq tua recreas consolatione. Benedico te semper et glorifico cum vnigenito filio tuo et spiritu sancto paraclito in secula seculorꝝ. Eya dñe deus amator sancte meus cum tu veneris in cor meum exultabūt oīa īteriora mea. Tu es glā mea et exultatio cordis mei:tu es spes mea et refugiū meū ī die t'bulatōis mee. Sꝫ qa adhuc debilis suꝫ in amore et īpfectus in virtute ideo necesse habeo a te ꝯfortari ⁊ cōsolari:ꝑterea visita me sepiꝰ et instrue disciplinis sāctis. Libera me a passionibus malis:et sana cor meū ab oībꝰ affectionibꝰ īordinatꝭ ⁊ vitiis vt ītus sanatꝰ et bñ purgatꝰ aptꝰ efficiar ad amādū: fortꝭ ad patiēdū:stabilis ad ꝑseuerādū. Magna res ē amor:magnū oīno bo

nū:qd solū leue facit oē onerosū:et fert equaliter omne inequale. Nā onus sine onere portat:⁊ oē amarū dulce ac sapidū efficit. Amor iesu nobilis ad magna opanda īpellit:et ad desideranda semp perfectiora excitat. Amor vult esse sursū nec vllis īfimis reb⁹ retineri Amor vult eē liber ab oī mūdana affectōe alien⁹: ne ītern⁹ ei⁹ īpediat aspect⁹:nec p aliqd comodū tpale īplicationes sustineat aut p īcomodū succūbat. Nihil dulci⁹ ē amore:nihil forti⁹:nihil alti⁹ : nihil lati⁹.nihil iocūdius:nihil plenius.nihil melius in celo et in terra:quia amor a deo nat⁹ est: nec potest nisi in deo super omnia creata requiescere. Amās volat:currit:letat:liber est ⁊ nō tenet dat omnia p oīb⁹: et hз oīa in oībus:quia ī vno sūmo sup oīa quiescit:ex q̄ oē bonū fluit ⁊ pcedit Nō respicit ad dona:sed ad donātē se ꝯuertit super oīa bona. Amor modū semp nescit:sed sup oēm modū feruescit. Amor onus nō sētit:labores nō reputat:pl⁹ affectat q̄ valet:de īpossibilitate nō causatur.quia cūcta sibi posse ⁊ licere arbitratur. Valet igitur ad omnia et multa implet et effectui mancipat vbi non amans deficit et iacet. Amor vigilat et dormiens non dormitat. Fatigatus non lassatur:artatus non artatur:territus non conturbatur:sed sicut viuax flāma et ardens facula sursum erumpit secureque

pertransit si quis amat:nouit quid hec vox clamet. Magnus clamor ĩ auribus dei est:ipse ardẽs affectus aĩe que dicit. Deus meᵘ amor meus:tu totus meus et ego tuus. Dilata me ĩ amore:vt discã interiora cordis ore degustare:q̃ suaue sit amare et in amore liquefieri et natare. Tenear amore vadens supra me pre nimio feruore et stupore. Cantẽ amoris cãticũ:sequar te dilectum meũ in altũ: deficiat in laude tua aĩa mea iubilãs ex amore. Amẽ te plus quam me nec me nisi propter te et omnes in te qui vere amant te:sicut iubet lex amoris lucens ex te. Est amor velox:sincerus:pius:iocũdus:et amenᵘ:fortis:patiens:fidelis:prudens:longanimis:virilis et seip̃m nũq̃ querẽs. Vbi.n.seip̃m aliquis querit ibi ab amore cadit. Est amor circũspectᵘ humilis et rectus nõ mollis nõ leuis nec vanis ĩtẽdẽs rebus:sobrius:castus:stabilis:quietᵘ:⁊ ĩ cũctis sẽsibus custoditus. Est amor subiectᵘ et obediẽs prelatis:sibi vilis et despectᵘ deo deuotus ⁊ gratificus cõfidẽs et semp sperãs in eo etiã cuꝫ sibi nõ sapit deᵘ: q̃a sine dolore nõ viuit̃ in amore. Qui nõ ẽ patᵘ oĩa pati et ad volũtatẽ stare dilecti:nõ ẽ dignᵘ amator appellari. Oportet amãtẽ oĩa dura ⁊ amara ꝑpt̃ dilectũ libẽter amplecti:nec ob cõtraria accidẽtia ab eo deflecti.

¶ De probatione viri amatoris.

¶ Capitplum septimum

Filii nō es adhuc fortis et prudēs amator. Quare dñe: quia propt modicā cōtrarietatē deficis a ceptis: et nimis auide cōsolationē queris. Fortis amator stat in tētationibus: nec callidis credit persuasionibus inimici. Sicut in prosperis ei placeo: ita nec in aduersis displiceo Prudēs amator nō tam donū amātis ꝯsiderat q̄ dantis amorē. Affectū potiꝰ attēdit q̄ cēsum: et infra dilectū oīa data ponit. Nobilis amator nō quiescit in dono: sed in me super oē donum. Non est ideo totū perditū: si quādoq͡ minus bene de me vel de sāctis meis sētis q̄ velles Affectus ille bonus dulcis quē interdum percipis: affectus gratie presētis est et quidam pregustꝰ patrie celestis: super quo nō nimiū īnitendū quia vadit et venit. Certare autem aduersus incidētes malos animi motꝰ: suggestionemq͡ spernere diaboli: insigne est v̓tutis ⁊ magni meriti. Nō ergo te cōturbent aliene fantasie de quacunque materia ingeste. Forte serua propositum ⁊ intētionē rectam ad deū. Nec est illusio ꝙ aliquādo in excessū subito raperis et statim ad ineptias solitas cordis reuerterꝭ. Illas ei īuite magis paterꝭ q̄ agis: et q̄ diu displicēt et reniterꝭ: meritū ē ⁊ nō pditio. Scito ꝙ ātiquus inimicꝰ omnino nititur īpedire desideriū tuū in bono ⁊ ab oī

deuoto exercitio euacuare: a sanctorum. s. cultu a pia passionis mee memoria: a peccatorum vtili recordatõe: a pprii cordis custodia. ⁊ a firmo pposito pficiendi invirtute. Multas malas cogitationes ingerit vt tediũ tibi faciat et horrorẽ: vt ab oratõe reuocet et sacra lectõe. Displicet sibi humilis confessio et si posset: a cõmunione cessare faceret. Non credas ei neq; cures illũ: licȝ sepius tibi deceptõis tetẽderit laqueos. Sibi iputa cũ mala ingerit et ĩmũda dicito illi. Vade ĩmũde spũs: erubesce miser: valde ĩmũdus es tu qui talia infers aurib⁹ meis. Discede a me seductor pessime: non hẽbis in me ptẽ vllã: sed iesus mecũ erit tãq̃ bellator fortis: ⁊ tu stabis cõfusus Malo poti⁹ mori et oẽȝ penã subire q̃ tibi ꝯsentire. Tace et obmutesce: nõ audiã te ãpli⁹: licet mihi plures moliaris molestias. Dñs illuminatio mea et sal⁹ mea: quẽ timebo? Dñs ptector vite mee: a quo trepidabo? Si ꝯsistant aduersũ me castra: nõ timebit cor meũ. Dñs adiutor meus: ⁊ redẽptor me⁹: Certa tãq̃ miles bon⁹. ⁊ si interdũ ex fragilitate corruis: resume vires fortiores priorib⁹: cõfidẽs de ãpliori gratia mea: ⁊ mltũ precaue a vana cõplacẽtia et superbia. Propter hoc multi ĩ errorẽ ducũt ⁊ ĩ cecitatẽ pene ĩcurabilẽ qñq; labũt. Sit tibi ĩ cautelã ⁊ ppetuã hũilitatẽ ruina hec superborum: de se stulte presumẽtiũ.

¶ De occultanda gratia sub hūilitat̄ custodia Capitul um octauum

f Ilii vtilius est tibi ꝛ securius deuotōis gratiā abscōdere nec in altū te efferre nec mlꝫ tū ide loqui neq; multū ponderare: sed magis te metipsum despicere: et tāq̄ idigno datā timere. Nō est huic affectōni tenacius inherēdū: q̄ citi⁹ potest mutari in ꝯriū. Cogita in grā q̄ miser et inops eē soles sine grā. Nec est in eo tm̄ spiritualis vite ꝑfect⁹ cū ꝯsolatōis habueris grām sꝫ cū hūilitꝫ et abnegate patiēterq; tuleris ei⁹ subtractionē ita quod tūc ab orōis studio nō torpeas: nec reliqua opera tua ex vsu faciēda oīno dilabi ꝑmittas: sed sicut meli⁹ potueris et itellexeris: libenter qd in te est facias nec ꝑpter ariditatē seu anxietatē mētꝫ quā sētis te totalitꝫ negligas. Multi enim sunt: qui cum nō bene eis successerit: statim impatiētes fiūt aut desides. Nō enim semper est in potestate hominis via eius sed dei est dare et consolari quādo vult et quantum vult et cui vult: sicut sibi placuerit: et non āplius. Quidam incauti propter deuotionis gratiam seipsos destruxerunt: quia plus agere voluerunt q̄ potuerunt: non pensantes sue puitatis mēsurā: sed magis cordis affectū sequētes q̄ ratōis iudiciū Et quia maiora ꝑsūpserūt q̄ deo placitū fuit: idcirco grāꝫ cito ꝑdiderūt. Facti sūt io

pes et viles relicti: qui in celum posuerũt nidũ si
bi: vt humiliati ꝛ depauperati discãt nõ in alis
suis volare sed sub pẽnis meis sperare. Qui ad
huc noui sũt et imperiti in via dñi nisi cõsilio di
scretorũ se regãt facilius decipi possũt et elidi Q͛d
si suum sẽtire magis sequi q̃ aliis exercitatis cre
dere volũt: erit eis periculosus exitus: si tñ retra
hi a pprio cõceptu non valuerint. Raro sibiipsis
sapiẽtes ab aliis regi humiliter patiũtur. Me-
lius est modicum sapere cum humilitate ꝛ par
ua intelligẽtia: q̃ magni scientiarũ thesauri: cũ
vana cõplacẽtia. Melius est tibi minus habe-
re: q̃ multũ vnde potes supbire. Nõ satis discre
te agit qui se totũ letitie tradit obliuiscẽs pristi
ne inopie sue: et casti timoris dñi: qui timet gra
tiã oblatã amittere. Nõ etiã satis virtuose sapit
qui tempore aduersitatis et cuiusq̃ grauitatis ni
mis desperate se gerit et minus fidenter de me
q̃ oportet recogitat ac sẽtit. Qui tempore pacis
nimis securus esse voluerit: sepe tempore belli ni-
mis deiectus et formidolosus reperietur. Si sci
res semper humilis et modicus in te permane-
re. necnõ spiritũ tuũ bene moderare ac regere:
nõ incideres tam cito in periculum ꝛ offẽsã. Cõ
silium bonũ est: vt feruoris spiritu cõcepto me-
diteris quid futurum sit abscedẽte lumine. Q͛d
dum contigerit recogita ꝛ denuo lucẽ posse re-

uertī quam ad cautelā tibi: mihi autem ad glo
riā:ad tempus subtraxi. Vtilior est enī sepe ta
lis probatio q̄ si semper prospera ꝑ tua haberes
volūtate. Nā merita non sūt ex hoc estimanda
si quis pluresvisiones aut consolationes habe-
at:vel si peritus sit in scripturꝭ aut ī altiori pona
tur gradu:sed si vera fuerit hūilitate fūdatus ⁊ di
uina charitate repletus:si dei honorē pure ⁊ in-
tegre semp querat:si seipm̄ nihil reputet et inve
ritate despiciat atq; ab aliis etiā despici ⁊ humi
liari magis gaudeat q̄ honorari.

¶De vili estimatione suiipsius in oculis dei.

¶Capitulum nonum

LOquor ad dn̄m meū cum sim puluis ⁊ ci
nis. Si me āplius reputauero:ecce tu stas
cōtra me. et dicūt testimoniūverꝫ iiq̄tates mee
nec possū cōtradicere. Si aūt me vilificauero et
ad nihilū redegero et ab oī ꝓpria reputatōe de
fecero atq; sicut sū pl̄uerisauero:erit mihi ꝓpitia
gratia tua:etvicina cordi meo lux tua ⁊ oīs esti
matio quātula cūq; minima ī valle nihileitatis
mee submergeť ⁊ pibit ī etnū. Ibi oñdes me mi
hi qd sū qd fui:et de q̄vei:q a nihil ⁊ nesciui. Si
mihiipī reliq̄r:ecce nihil ⁊ tota infirmitas. Si
autē subito me respexerꝭ:statim fortis efficior ⁊
nouo repleor gaudio. Et mirūvalde q̄ si repēte
subleuor:⁊ tā beīgne a te ꝯplector q̄ ꝓprio pōde

re semp ad ima feror. Facit hoc amor tuus gra
tis preueniēs me et in tā multis subueniēs ne-
cessitatib⁹: a grauibus q̈ꝫ custodiēs me piculis ⁊
ab īnumeris (vt vere dicam) eripiēs malis. Me
siquidē male amādo me pdidi et te solū querē
do et pure amādo me et te piter inueni: atq; ex
amore profūdius ad nihilū me redegi. Quia tu
o dulcissime facis mecū supra meritū oē: et sup
id quod audeo sperare vel rogare. Benedict⁹ sis
deus meus quia licet ego omnibus bonis sim ī
dignus: tua tamē nobilitas et infinita bonitas
nūq̄ cessat benefacere etiā ingratis ⁊ longe a te
auersis. Conuerte nos ad te: vt simus grati: hu-
miles et deuoti: quia salus nostra tu es virtus ⁊
fortitudo nostra. ¶ Qd oīa ad deuꝫ sicut ad finē
vltimū sūt referēda ¶ Capitulū. x.

Fili ego debeo esse finis tuus supremus et
vltimatus si vere desideras esse beat⁹. Ex
hac intētione purificabitur affect⁹ tuus sepi⁹ ad
seipm̄ et ad creaturas male īcuruat⁹. Naꝫ si te
ipm̄ in aliquo quer̄ statim in te deficis et are-
scis. Oīa ergo ad me principalit̄ referas: qa ego
sū qui omnia dedi. Sic singula cōsidera: sicut ex
sūmo bono manātia: ⁊ ideo ad me tanq̄ ad suaꝫ
originem cūcta sunt reducēda. Ex me pusillus
et magnus: pauper et diues tanq̄ ex fonte viuo
aquam hauriunt viuā: et qui mihi spōteꝫ libere

deseruiunt gratiam pro gratia accipient. Qui autem extra mevoluerit gloriari vel in aliquo priuato bono delectari:nō stabiliet invero gaudio neq; in corde suo dilatabatur:sed multipliciter impedietur et angustiabitur. Nihil ergo tibi de bono ascribere debes nec alicui hoī virtutem attribuas:sed totū da deo:sine quo nihil h; homo. Ego totum dedi ego totum rehaberevolo:et cum magna districtione gratiarū actiōes requiro. Hec estveritas qua fugatur glorie vanitas. Et si intrauerit celestis gratia:⁊ vera charitas:non erit aliqua inuidia: nec cōtractio cordis:nec priuat⁹ amor occupabit. Vincit.n.oīa diuina charitas:et dilatat oēs aīevires. Si recte sapis:in me solo gaudebis:in me solo spabis quia nemo bonus nisi solus de⁹: qui est sup oīa laudandus et in omnibus benedicendus.

¶ Quod spreto mundo dulce est seruire deo
¶ Capitulum.xi.

N n Vnc iterum loquor domine et non silebo: dicam in auribus dei mei.domini mei et regis mei qui est in excelso. O q̄ magna multitudo dulcedinis tue domine quā abscondisti timentibus te. Sed quid est amantibus:quid toto corde tibi seruientibus? Vere ineffabilis dulcedo cōtemplationis tue:quā largiris amātib⁹ te. In h maxīe ostēdisti dulcedinē charitatꝭ tue

quia cum non essem: fecisti me:et cū errarē lon
ge a te:reduxisti me vt seruirem tibi:et pcepisti
vt diligā te. O fons amoris perpetui qd dicam
de te quō potero tui obliuisci:qui mei dignat9 es
recordari. Etiā postq̄ cōtabui et perii:fecisti vl-
tra oēm spē misericordiā cū seruo tuo ⁊ vltra oē me
ritū grām ⁊ amicitiā exhibuisti. Quid retribu
am tibi p grā ista. Nō.n.oibus datum est vt oi
bus abdicatis seculo renuntient ⁊ monasticā vi
tam assumant. Nunquid magnum ēvt tibi ser-
uiam cui omnis creatura seruire tenetur. Non
magnū mihi videri debet seruire tibi: sed poti9
hoc mihi magnum et admirandum apparet:q
tam pauperem ⁊ indignū digneris in seruū re-
cipere:et dilectis seruis tuis adunare. Ecce oīa
tua sunt que habeo ⁊ vnde tibi seruio. Verūta-
men vice uersa tu magis mihi seruis q̄ ego tibi
Ecce celū ⁊ terra que in ministerio hoīs creasti
psto sūt et faciūt quotidie quecūq mādasti. Et
hoc parū est:quin etiā āgelos in ministerio ho
minis creasti ⁊ ordinasti. Trāscēdit autē hec
oīa quia tu ipse seruire homini dignat9es et te-
ipsū ei daturū pmisisti. Quid dabo tibi pro oi-
bus istis milibus bonis. Vtinā possem tibi ser-
uire cūctis dieb9 vite mee:vtinā vel vno die di-
gnū seruitiū exhibere sufficerē. Vere tu es di-
gnus omni seruitio:omni honore et laude eter-

na. Vere domin⁹ meus es et ego pauper ſeru⁹ tuus: qui totis viribus teneor tibi ſeruire nec vnq̄ in laudibus tuis debeo faſtidire. Sic volo ſic deſidero et quicquid mihi deeſt tu digneris ſupplere. Magn⁹ honor: magna gloria tibi ſeruire et oīa ꝓpter te cōtēnere. Habebūt enī grām magnā qui ſpōte ſe ſubiecerūt tue ſanctiſſime ſeruituti. Inuenient ſuauiſſimā ſācti ſpūs cōſolationē: ꝯſequētur magnā cordis libertatē: qui arcꝫ pro noīe tuo ingrediūtur viā et oēꝫ mūdanā neglexerint curā. O grata ⁊ iocūda dei ſeruit⁹ qua homo veraciter efficitur liber et ſāctus. O ſacer ſtatus religioſi famulatus qui hoīeꝫ āgelis reddit eq̄lē deo placabilē: demoīb⁹ terribilē et cūctꝭ fidelib⁹ ꝯmēdabilē. O āplectēdū ⁊ ſp optādū ſeruitiū quo ſūmū ꝓmeret̃ bonū et gaudiū acquiritur ſine fine manſurū. ¶ Quod deſideria cordis examinādā ſūt et moderanda.

¶ Capitulum. xii.

FIli oportet te adhuc multa adiſcere q̄ necdū bene didiciſti. Que ſūt hec dn̄e? Vt deſiderium tuū ponas totaliter ſecūdū beneplacitum meū: et tui ipſius amator nō ſis: ſed mee voluntatis cupidus amator et emulator. Deſideria te ſepe accēdunt: et vehementer impellunt: ſed conſidera an propter honorem meum an propter tuum cōmodum magis mouearis. Si ego

ſum in cauſa: bene cōtentus eris quomodocūq ordinauero. Si autem de proprio queſitu aliqd latet ecce hoc eſt quod te impedit ⁊ grauat. Caue ergo ne nimiū innitaris ſup deſiderio precō cepto me non conſulto ne forte poſtea peniteat: et diſpliceat quod primo placuit et quaſi ꝓ meliore ʒelaſti. Non.n.omis affectio que videt̄ bona ſtatim eſt ſequēda.ſed nec oīs cōtraria affectio ad primum fugienda. Expedit interdū refrenatione vti etiam in bonis ſtudiis et deſideriis:ne per importunitatem mētis diſtractionē incurras:ne aliis per indiſciplinationem ſcandalum generes:vel etiam per reſiſtentiam aliorum ſubito turberis et corruas. Interdum vero oportet violentia vti et viriliter appetitui ſenſitiuo contraire: nec aduertere quid velit caro:⁊ quid non velit:ſed hoc magis ſatagere vt ſubiecta ſit etiā nolēs ſpiritui:⁊ tam diu caſtigari debet et cogi ſeruituti ſubeſſe donec parata ſit ad omīa paucisq cōtentari diſcat:et ſimplicibꝰ delectari:nec contra aliquod incōueniēs murmurare. ¶ De informatōe patiētie ⁊ luctamīe aduerſus cōcupiſcētias. ¶ Capitulū.xiii.

DOmine dn̄e deus vt audio patientia ē mihi valde neceſſaria:multa enī in hac vita accidunt contraria. Nam qualitercūq ordinauero de pace mea non poteſt eſſe ſine bello ⁊ do

lore vita mea. Ita est fili. Non autem volo te ta
lem querere pacē que tentationibus careat aut
contraria nō sentiat sed tūc etiā estimare te pa
cē inuenisse: cū fueris variis tribulatiōibus ex-
ercitat⁹ et in multis cōtrarietatibus ꝓbatus. Si
dixeris te nō multa posse pati: quomodo tūc su
stinebis ignē purgatorii. De duobus malis sē-
per minus malum est eligendū. Vt ergo eter-
na futura supplicia possis euadere mala presē-
tia studeas pro deo equanimiter tolerare. An
putas ꝙ homines seculi huius nihil aut paruꝫ
patiantur? Nec hoc inuenies etiā si delicatissi-
mos quesieris. Sed habēt inquis multas dele-
ctatiōes et proprias sequuntur voluntates ideo
ꝙ parum ponderant suas tribulationes. Esto ꝙ
ita sit vt habeāt quicquid voluerint sed q̄ diu pu
tas durabit? Ecce quēadmodum fumus defici-
ent abundantes in seculo et nulla erit recorda-
tio preteritorū gaudiorū. Sed cum adhuc viuūt
nō sine amaritudīe ⁊ tedio ac timore in eis qui
escūt. Ex eadem nāq; re vnde delectationē cō-
cipiūt sibi inde doloris penā frequēter recipiūt
Iuste illˀ fit: qa īordiate delectatōes q̄rūt ⁊ sequū
tur nō sī amaritudīe ⁊ ꝯfusiōe eas expleāt. O q̄
breues q̄ false: q̄ īordīate ⁊ t̃pes oēs sūt Verūtn̄
p̄ ebrietate ⁊ cecitate nō ītelligūt: sꝫ velut muta
aīalia ꝓpt̃ modicū corruptibilis vite delectamē

tum mortē aīe incurrūt. Tu ergo fili post ꝯcupiscētias tuas non eas ⁊ a voluntate tua auertere Delectare in dn̄o ⁊ dabit tibi petitōnes cordis tui. Et.n. si veraciter vis delectari et abūdātius a me consolari ecce in cōtēptu oīm mūdanoꝝ ⁊ in abscisione oīꝫ infirmaꝝ delectatōnū erit bn̄dictio tua et copiosa reddet᷑ tibi ꝯsolatio Et q̄to plus te ab omni creaturarū solatio subtraxeris tanto in me suauiores et potētiores ꝯsolationes inuenies. Sed prīo nō sine quadā tristicia ⁊ labore certaminis ad has ꝑtiges. Obsistet inolita ꝯsuetudo sed meliori cōsuetudine deuincet᷑. Remurmurabit caro sed feruore spūs refrenabit᷑. Instigabit te ⁊ exacerbabit serpēs antiquꝰ sed orōne fugabit᷑ insuper et labore vtili aditus ei magnus obstruet᷑. ℭ De obediētia humilis subditi ad exemplum iesu christi ℭ Capi xiiii

Fili qui se subtrahere nittit᷑ ab obedientia ipe se subtrahit a grā. Et qui q̄rit hēre priuata: amittit ꝯmunia. Qui nō libēter et sponte suo superiori se subdit: signū est qđ caro sua nec dū ꝑfecte sibi obedit sed sepe recalcitrat ⁊ murmurat. Disce ḡo celeriter supiori tuo te submittere si carnē ꝓpā optas subiugare. Citiꝰ naq̄ȝ exterior vicit᷑ inimicus si interior homo nō fuerit deuastatꝰ. Non est molestior ⁊ peior aīe hostis q̄ tu ipe tibi nō bene cōcordās spiritu. Oportet

eni verum te assumere tuiipi⁹ conteptū sivis ꝑ-
ualere aduersus carnem: ⁊ sāguinē: quia adhuc
nimis inordinate te diligis: ideo plene te resig̃
re alioꝝ voluntati trepidas. Sed quid magnuꝫ
tu qui puluis es: et nihil si ꝓpt̃ deū te subdis ho
mini: quando ego oīpotēs ⁊ altissim⁹ qui cuncta
creaui ex nihilo me homini ꝓpter te subieci hu
militer. Factus sum oīm hūilimus et infim⁹ vt
tuā supbiā mea hūilitate vinceres. Disce obtē-
perare puluis: disce te hūiliare terra et limus ⁊
sub oīm pedib⁹ incuruare: disce volūtates tuas
frangere et ad oīm subiectōnē te dare. Exarde
desce contra te: nec patiaris tumorē ī te viuere
sed ita subiectū et paruulū te exibe: vt oēs sup
te ābulare possint ⁊ sicut lutū plateaꝝ cōculcare
Quid habes homo inanis cōqueri? Quid sordi
de peccator potes contradicere exꝓbrātib⁹ tibi
qui totiens deum offendisti: et totiens infernuꝫ
meruisti? Sed pepercit tibi ocul⁹ me⁹ quia pre-
ciosa fuit anima tua in cōspectu meo: vt cogno
sceres dilectionem meam et gratus semp bene
ficiis meis existeres: et adverā subiectionem ⁊
humilitatem te iugiter dares: patienterq̧ pro-
prium contēptū ferres. ¶ De occultis dei iudi
ciis considerandis ne extollamur in bonis.
¶ Capitulum. xv.

I Ntonas super me iudicia tua domine: ⁊ ti

more ac tremore cũctis;oĩa ossa mea: ꝛ expaue scit aĩa mea valde. Sto attonitus ꝛ ꝯsidero quia celi nõ sunt mũdi in cõspectu tuo. Si in angelis reperisti prauitatē nec tñ pepcisti: quid fiet de me? Ceciderũt stelle de celo: et ego puluis quid psumo? Quorũ opera videbãtur laudabilia ceciderũt ad infima: et qui comedebãt panem angelorum: vidi siliquis delectari porcorũ. Nulla est ergo sanctitas: si manũ tuam dñe retrahas. Nulla sapientia prodest si gubernare desistas. Nulla iuuat fortitudo: si ꝯseruare desinas. Nulla secura castitas: si eam non protegas. Nulla propria prodest custodia: si non assit tua sacra vigilantia. Nam relicti mergimur et perimus visitati vero viuim⁹ et erigimur. Instabiles quippe sumus: sed per te cõfirmamur: tepescim⁹: sed a te accẽdimur O q̃ humiliter ꝛ abiecte mihi de meipso sẽtiendũ est: q̃ nihil pẽdẽdum si quid boni videor habere. O q̃ pfũde me submittere debeo sub abyssalib⁹ iudiciis tuis domine vbi nihil aliud me esse inuenio q̃ nihil et nihil. O põdus immẽsum: o pelagus ĩtransnatabile vbi nihil de me reperio q̃ in toto nihil. Vbi ẽ ergo latebra glĩe vbi cõfidẽtia de gloria cõcepta. Absorpta omnis gloria vana in profũditate iudiciorum tuorũ super me. Quid est omnis caro incõspectu tuo. Nunquid gloriabitur lutũ cõtra for

mantē se? Quomodo potest erigi vaniloquio: cu ius cor in veritate subiectum est deo. Nō eū totus mundus erigeret quē sibi subiecit veritas nec oīm laudātiū ore mouebitur: qui totam spē suā in deo firmauit. Nā et ipsi qui loquūtur ecce oēs nihil et deficiēt cū sonitu verborū. Veritas autē dñi manet in eternū. ¶ Qualiter standum sit ac dicendum in omni re desiderabili.

¶ Capitulum. xvi.

Fili sic dicas in omni re Domine si tibi placitū fuerit fiat hoc ita. Domie si sit honor tuus fiat in nomine tuo hoc. Domine si mihi viderit expedire et vtile esse pbaueris: tūc da mihi hoc vti ad honorē tuū: sed si mihi nociuū fore cognoueris nec aīe mee saluti pdesse aufer a me tale desideriū. Nō. n. oē desiderium a spiritu sācto ē etiā si homī videatur rectū aut bonū. Difficile est pro vero iudicare an spiritus bonus aut alienus te impellat ad desiderandum hoc vel illud an etiā ex propria mouearis spiritu. Mlti ī fine sunt decepti qui primo bono spiritu videbantur inducti. Igit̄ semp cū timore dei et cordis hūilitate desiderandum est et petendum quicquid desiderabile menti occurrit maximeq; cū propria resignatione mihi totum committēdum ē atq; dicēdū. Domine tu scis qualiter melius est fac hoc vel illud sicut volueris. Da quodvis ⁊ quā

tumvis et quandovis. Fac mecū sicut scis et si-
cut tibi magis placuerit et maior honor tu⁹ fu-
erit. Pone mevbivis ⁊ libere age mecū in omī
bus. In manu tua ego sum gyra ⁊ reuersa me ꝑ
circuitum. En ego seruus tu⁹ paratus ad oīa q̂-
niam nō desidero mihi viuere sed tibi vtinā di-
gne et perfecte. ℭ Orō pro beneplacito dei ꝑfi-
ciendo. ℭ Capitulum. xvii.

CONcede mihi benignissime iesu gratiā tu-
am vt mecū sit et mecū laboret mecūq; vs-
q; in finem perseueret. Da mihi sēp desiderare
et velle quod tibi magis acceptū et carius pla-
cet. Tua voluntas mea sit et mea volūtas tuā se
quatur semper ⁊ optime ei concordet. Sit mihi
vnū velle et nolle tecū nec aliud posse velle aut
nolle nisi quod vis et nolis. Da mihi omnibus
mori que in mundo sunt et propter te amare cō
tēni et nesciri in hoc seculo. Da mihi super om-
nia desiderata in te quiescere ⁊ cor meū in te pa
cificare. Tu vera pax cordis: tu sola requies: ex
tra te omīa sunt dura et īquieta. In hac pace in
idipm̄ hoc est in te vno sūmo ⁊ eterno bono dor
miā et requiescā. Amen.

ℭ Q̄d verū solatiū ī solo deo ē q̄rēdū. Ca. xviii.

QVicquid desiderare vel cogitare possū ad
solatiū meum nō hic expecto ȝ in posterū
q; si oīa solatia mūdi solus haberē et oībus de-

litiis frui posse certū est ꝙ diu durare non pos-
set. Vnde nō poteris aīa mea plene ꝯsolari nec
pfecte recreari nisi i deo cōsolatore pauperum
et susceptore hūiliū. Expecta modicuꝫ aīa mea
expecta diuinū ꝓmissū et hēbis abūdātiā oīm
bonoꝝ in celo Si nimis inordinate ista appetis
presentia: perdes eterna et celestia. Sint tempo
ralia in vsu: eterna in desiderio. Non potes aliq̄
bono tempali satiari quia ad hec fruēda nō es
creata. Etiā si oīa bona creata haberes nō pos-
ses esse felix et beata sed in deo q cūcta creauit
tua beatitudo: tua et felicitas cōsistit. nō qualis
videtur et laudatur a stultis mūdi amatoribus
sed qualem expectāt boni christi fideles et pre
gustāt intᵉdū spūales ac mūdi corde quoꝝ con-
uersatio ē in celis. Vanū ē et breue oē huma-
nū solatiū. Beatum et verū solatiū qđ intꝰa veri
tate pcipitur. Deuotꝰ homo vbiq; secū fert cōso-
latorē suū iesū et dicit ad eū. Adesto mihi dn̄e
iesu in oī loco et tpe. Hec mihi sit ꝯsolatio libē
ter velle carere oī humano solatio. Et si tua de-
fuerit cōsolatio sit mihi tua volūtas et iusta ꝓba
tio pro sūmo solatio. Nō enī in perpetuū irasce
ris neq; in eternū cōminaberis. ¶ Quod omis
sollicitudo in deo ponenda est. ¶ Ca. xix.

Fili sine me tecū agere quod volo ego scio
qđ expediat tibi. Tu cogitas vt homo in

multis sentis sicut tibi humanus suadet affect⁹ Dñe verum est quod dicis. Maior ē sollicitudo tua ꝓ me q̄ omnis cura q̄ ego possum gerere ꝓ me. Nimis enī casualiter stat qui nō ꝓiicit oēȝ sollicitudinē suam in te Dñe dūmodo voluntas mea recta ⁊ firma ad te ꝑmāeat fac de me qc-quid tibi placuerit. Non enī potest esse nisi bo-nū quicquid de me feceris. Si me vis eē in tene bris sis benedictus. ⁊ si me vis esse i luce sis ite rū benedictus. Si me dignaris cōsolari sis bn̄-dict⁹ et si me vis tribulari eque sis sēp bn̄dictus Fili sic oportet te stare si mecum desideras am bulare. Ita promptus debes esse ad patiendum sicut ad gaudēdū. Ita libent debes eē inops et paup sicut plen⁹ ⁊ diues. Dñe libenter patiar ꝓ te quicquid volueris venire sup me. Indifferēt volo de manu tua bonū et malū: dulce et ama-rū. letum triste suscipere et ꝓ omībus mihi ꝯtin gentib⁹ grās agere. Custodi me ab omni pecca to et non timebo mortē nec infernū dūmodo in eternū me nō ꝓiicias nec deleas me de libro vi te nō mihi nocebit quicquid venerit tribulatō-nis sup me. ¶ Quod tēporales miserie christi exemplo equanimiter sūt ferēde.

¶ Capitulum. xx.

Fili ego descēdi de celo ꝓ tua salute suscepi tuas miserias nō necessitate sed charitate

trahente vt patiētiā disceres ꝛ tēpales miserias non indignanter ferres. Nā ab hora ortus mei vsq; ad exitū in cruce non defuit mihi tolerātia doloris: defectū rerū tpaliū magnū habui: multas querimonias de me frequēter audiui: ꝯfusiones ꝛ opprobria benigne sustinui: ꝑ beneficiis ingratitudinē recepi: ꝑ miraculis blasphemias ꝑ doctrina reprehēsiones. Dn̄e quia fuisti patiens in vita tua in hoc maxime implēdo p̄ceptū patris tui dignū est vt ego misell⁹ peccator secū dū voluntatē tuā patiēter me sustineā et donec ipē volueris onus corruptibilis vite ꝑ salute mea portē. Nā et si onerosa sentitur pn̄s vita facta est tn̄ iā ꝑ grāꝫ tuā valde meritoria atq; exēplo tuo et sāctoꝝ tuoꝝ vestigiis infirmis tolerabilior ꝛ clarior. sed ꝛ multo magis ꝯsolatoria: q̄ olī in lege veteri fuerat: cū porta celi clausa ꝑsisteret et obscurior etiā via videbaꝑ: qn̄ tā pauci regnū celoꝝ q̄rere curabāt sed neq; qui tunc iusti erāt et saluādi ante passionē tuā ꝛ sacre mortis debitum celeste regnum poterant introire. O quātas tibi gratias teneor referre q̄ rectā ꝛ bonam viam dignatus es mihi ꝛ cunctis fidelib⁹ ad eternum regnum tuum ostendere. Nam vita tua via nr̄a ꝛ ꝑ sāctā patientiā ābula⁹ ad te q̄ es corōa nr̄a Nisi tu nos p̄cessisses ꝛ docuisses q̄s seq curarꝫ Heu q̄ti lōge ret⁹ q̄ mācrēt nisi tua p̄

clara exempla ĩspiceret. Ecce adhuc tepescim⁹ auditis tot signis tuis ꝛ doctrinis quid fieret si tãtũ lumen ad sequendum te non haberemus.

¶ De tolerantia iniuriarũ ꝛ quis verus patiẽs probetur. ¶ Capitulũ. xxi

q Quid est quod loqueris fili. Cessa conqueri. Considera meã ꝛ alioꝝ sanctorum passionẽ. Nondum vsq; ad sanguinẽ restitisti. Parũ est quod tu pateris in compatione eoruꝫ qui tam multa passi sunt tam fortiter tẽtati tã grauiter tribulati tam multipliciter probati et exercitati. Oportet te igiť aliorũ grauiora ad mẽtem reducere vt leuius feras tua minima. Et si tibi minima nõ videntur vide ne et hoc tua faciat impatientia. Siue tamen parua siue magna sint stude cuncta patienter ferre. Quanto melius te ad patiendum disponis tãto sapienti⁹ agis et amplius promereris et feres leuius animo ꝛ vsu ad hoc non segniter paratis. Nec dicas non valeo hoc ab homine tali pati nec huiuscemodi mihi patienda sunt: graue. n. intulit dãnũ et improperat mihi que nũq̃ cogitauerã sꝫ ab alio libenter patiar et sicut patienda videro. Insipiẽs est talis cogitatio que virtutem patientie nõ cõsiderat nec a quo coronanda erit: sed magis personas et offensas sibi illatas perpendit. Non est verus patiens qui nõ vult pati nisi quãtum sibi

visum fuerit et a quo sibi placuerit. Verus aũt patiens nõ attẽdit a quo homine vtrum a prelato suo an ab aliquo equali aut inferiori. vtruꝫ a bono et sancto viro vel a peruerso et indigno exerceatur: sed indifferẽter ab oĩ creatura quãtuꝫ cũqꝫ et quotienscũqꝫ ei aliquid aduersi acciderit totum hoc gratãter de manu dei accipit et ingens lucrum reputat quia nihil apud deuꝫ quantumlibet paruũ pro deo tamen passũ poterit sine merito transire. Esto igitur expeditus ad pugnam si vis habere victoriam Sine certamĩe nõ poteris veĩre ad patiẽtie coronã. Si pati nõ vis recusas coronari: si autẽ coronari desideras certa viriliter sustine patienter. Sine labore non tenditur ad requiem nec sine pugna peruenitur ad victoriam. Fac mihi dñe possibile per gratiam quod mihi impossibile videtur per naturã. Tu scis ꝙ modicum possũ pati ⁊ ꝙ cito deiicior leui exurgente aduersitate. Efficiatᷣ mihi q̃libet exercitatio tribulationis pro nomine tuo amabilis et optabilis nam pati ⁊ vexari pro te valde salubre est anime mee.

¶ De confessione proprie infirmitatis ⁊ huius vite miseriis. ¶ Capitulũ. xxii.

Confiteor aduersum me iustitiam meam confitebor tibi domine infirmitatẽ meaꝫ Sepe parua res est que me deiicit et contristat

Propono me fortit̄ acturū ꝫ cū modica tētatio venerit magna mihi fit āgustia. Valde vil' q̄nq3 res ē vñ ḡuis tētatō ꝑuenit⁊ dū puto me aliquā tulū tutū cū nō sētio iueio me nōnūq̄ pene deuictū ex leui flatu Vide ḡº dn̄e hūilitatē meā⁊ fragilitatē tibi vndiq3 notā. Miserere mei et eripe me de luto vt nō infigar nō permaneā deuictus vsq3quaq3. Hoc est quod me frequēter reuerberat et coram te confūdit ꝙ tam labilis sum ⁊ infirmus ad resistendū passionibus. Et si non oīo ad consensionē trahit tamen mihi etiam molesta et grauis est eorum insectatio et tedet valde sic quotidie viuere in lite. ¶ Ex hinc nota fit mihi infirmitas mea quia multo facilius irruunt abhomināde sēper fātasie q̄ discedūt Vtinā fortissime deus israel zelator animaꝝ fideliū respicias ſui tui laborē et dolorem assistasq3 illi ī omib⁹ ad quecūq3 ꝑrexerit. Robora me celesti fortitudine neq3 vet⁹ homo misera caro spūi nec dū plene subiecta valeat dominari adūsus quā certare oportebit q̄diu spirat̄ in hac vita miserrima. Heu qualis est hec vita vbi nō desūt tribulationes et miserie. vbi plena laqueis ⁊ hostib⁹ sūt oīa. Nā vna t̄bulatōe seu tētatiōe recedente alia accedit ꝫ adhuc ꝑore durāteꝯflictu alii plures supueiūt ⁊ īspate. Et quō pōt amari vita habens tātas amaritudines ⁊ tot subiecta calami

tatibus ⁊ miseriis. Quō etiā dicif vita tot gene
rās mortes et pestes: et tamē amaf et delectari
ī ea a multis querit. Reprehēdit frequēter mū
dus ꝙ fallax sit ⁊ vanus: nec tamē facile relinqꝰ
cū cōcupiscētie carnis dn̄antur. Sed alia trahūt
ad amādum: alia ad cōtēnendum. Trahunt ad
amorem mūdi desideriū carnis: desideriū ocłō
rū: ⁊ supbia vite: sed pene ac miserie sequētes ea
odiū mūdi pariūt ⁊ tediuꝫ. Sed vincit ꝓh dolor
delectatio praua mētem mūdo deditā: et eē sub
sensibus delitias reputat: quia dei suauitatē ⁊ ī
ternā v̓tutis amenitateꝫ nec vidit nec gustauit.
Qui āt mūdū pfecte cōtēnūt ⁊ deo viuē sub scā
disciplina studēt: isti diuinā dłcedinē veris ab
renūtiatoribꝰ ꝓmissā nō ignorāt: ⁊ q̄ grauit mū
dus errat ⁊ varie fallif vident. ℭ Quod in deo
sup oīa bona ⁊ dona requiescēdū ē. ℭ Ca. xxiii
S Vp oīa et in omibꝰ requiesce aīa mea: in
dn̄o semp quia ipē est sāctorū eterna req-
es. Da mihi dłcissime ⁊ amātissime iesu ī te su
per oēꝫ creaturā reqescē. sup oēꝫ salutē ⁊ płchri
tudinē sr̄ oēꝫ gloriā ⁊ honorē sr̄ oēꝫ potētiā ⁊ di-
gnitatē sr̄ oēꝫ sciāꝫ ⁊ subtilitatē: sr̄ oēs diuitias
⁊ artes sr̄ oēꝫ letitiā ⁊ exłtatōeꝫ sr̄ oēꝫ famā ⁊ lau
dē sup oēꝫ suauitatē et ꝯsolatōnē: sup oēꝫ spē et
ꝓmissionē sup oē meritū ⁊ desideriū: sup oīa do
na et munera que potes dare et infundere: su

per omne gaudiū:ꝛ iubilationē quā potest mēs
capere et sētire .Deniqꝫ sup oēs āgelos et archā
gelos:et sup oēm exercitū celi:sup omīa visibi-
lia et īuisibilia: et sup omē quod tu deus meus
nō es:qa tu deꝰ meꝰ sup oīa optimꝰ es.tu solꝰ al-
tissiꝰ tu solꝰ potētissiꝰ.tu solꝰ sufficiētissiꝰ ꝛ plenis
simꝰ.tu solus suauissimus et solatōsissimꝰ .tu so
lus pulcherrimꝰ et amātissimꝰ tu solus nobilissi
mꝰ et gloriosissimꝰ sup omīa:in quo cūcta bona
simul pfecte sūt fuerūt et erūt atqꝫ ideo minus ē
et insufficiens quicquid pret teipm̄ mihi donas
vt de teipō reuelas:vel promittis te nō viso nec
plene adepto.Qm̄ quidē nō pōt cor meūveraci
ter requiescere nec totaliter ꝯtētari nisi in te re
quiescat:et oīa dona omnēqꝫ creaturā trāscēdat
O mi dilectissime spōse iesu christe amator pu
rissime dn̄atorvniuerse creature quis mihi det
pēnasvere libertatis advolādū ꝛ pausādū in te
O qn̄ ad plenū dabitᷣvacare mihi etvidere q̄ su
auis es domine deꝰmeus. Quādo ad plenū re-
colligā me in tevt pre amore tuo nō sētiā me:sꝫ
te solū sup omnē sensum et modū in modo non
oibus noto.Nūc autē frequēter gemo et infeli-
citatem meam cū dolore porto:quia multa ma
la in hacvalle miseriarū occurrunt que me sepi
us cōturbāt ꝯtristant et obnubilāt:sepius impe
diūt distrahunt alliciūt et implicāt ne liberum

habeã accessũ ad te ne iocũdis fruar ãplexibus p̃sto sẽp beatis spiritibus. Moueat te suspiriũ meũ:et desolatio multiplex in terra. O iesu splẽdor eterne glorie solamẽ pegrinantis aĩe:apud te est os meũ sine voce:et silẽtiũ meũ loquit᷑ tibi Vsq̃ quo tardat venire dñs meus. Veiat ad me paupculũ suũ et lectũ faciat. Mittat manũ suã ⁊ me miserũ eripiat de omni angustia Veni veni quia sine te nulla erit quieta dies aut hora: quia tu letitia mea:et sine te vacua ẽ mẽsa mea Miser sum et quodãmodo incarceratꝰ et cõpedibus grauatꝰ donec luce presẽtie tue me reficias ac libertati dones: vultũq̃ amicabilẽ demõstres. Querãt alii ꝓ te aliud quodcũq̃ libuerit: et mihi aliud ĩterim nil placet nec placebit nisi tu deus meꝰ:spes mea:salus eterna. Nõ reticebo nec deprecari cessabo donec gratia tua reuertatur:mihiq̃ tu intus loquaris. Ecce assum. Ecce ego ad te quia ĩuocasti me:lachryme tue ⁊ desideriũ aĩe tue hũiliatio tua ⁊ cõtritio cordis inclinauerũt me ⁊ adduxerũt ad te Et dixi dñe ĩuocaui te/et desideraui frui te patus omia respuere propt᷑ te. Tu eñi prior excitasti me vt q̃rerẽ te. Scis ergo benedictꝰ dñe:qui fecisti hanc bonitatẽ cum seruo tuo secundũ multitudinem misicordie tue. Quid habet vltra dicere domie suꝰ tuꝰ coraꝫ te nisi vt hũiliet se valde añ te meõr

ſemp proprie īiquitatis ⁊ vilitatis. Nō.n.eſt ſi-
milis tui in cūctis mirabilibꝰ celi et terre. Sunt
opa tua bona valde dn̄e:iudicia vera ⁊ puidētia
tua regunť vniuerſa. Laus ḡ tibi ⁊ gl̄a o p̄ris ſa
piētia te laudet et benedicat os meū aīa mea ⁊
cūcta creata ſimul. ℭ De recordatōe bn̄ficioꝝ
dei multiplicīu.

ℭ Capitulū. xxiiii.

Aperi dn̄e cor meū in lege tua: et in pcept
tuis doce me āmbulare Da mihi ītelligere volūta
tē tuā: ⁊ cū magna reuerētia ac diligēti ꝯſidera
tōe beneficia tua tā in generali q̄ ī ſpeciali me-
morari: vt digne tibi ex hinc valeā gr̄as referre
Verū ſcio ⁊ ꝯfiteor nec p mīmo pūcto me poſſe
debitas gratiaꝝ laudes perſoluere. Minor ego
ſum omībus bonis mihi preſtitis: et cū tuā no
bilitatē attendo:deficit pre magnitudine illius
ſpiritus meꝰ. Oīa que in aīa habemꝰ et in cor-
pore et quecūq; exteriꝰ vel interius naturaliť vľ
ſupnaturaliter poſſidemus:tua ſūt beneficia: et
te bn̄factorē piū ac bonū ꝯmēdat:a q̄ bona cūc
ta accepimus. Et ſi alius plura:aliꝰ pauciora ac
cepit:omnia tn̄ tua ſūt: ⁊ ſine te nec minimū ha
beri pōt. Ille q maiora accepit non pōt merito
ſuo gloriari nec ſup alios extolli nec minori in
ſultare:quia ille maior et melior q ſibi minꝰ a-
ſcribit ⁊ in regratiādo hūilior ē atʒ deuotior Et

ꝙoib⁹ viliorē se existimat ꝛ īdigniorē se iudicat aptior ē ad ꝑcipiēdū maiora Qui aūt pauciora accepit cōtristari nō dꝫ: nec īdignāter ferre neꝙ ditiori īuidere: sed te poti⁹ attēdere: ꝛ tuā bonitatē maxīe laudare: ꝙ tā affluēter tā grat̄ tā libēter sine ꝑsonaꝝ acceptōe tua munera largiris. Oīa ex te ꝛ ideo ī oīb⁹ es laudād⁹. Tu scis quid vnicuiꝗ donari expediat: et cur iste min⁹ ꝛ ille ampli⁹ habeat: nō nr̄m sꝫ tuū est hoc discernē: apd̄ quē singl'oꝝ diffinita sunt merita. Vn̄ dn̄e de⁹ ꝑ magno etiā reputo bn̄ficio nō mlta hēre: vn̄ exteri⁹ et ſm hoīes laus ꝛ gl'a appeat: ita vt qs ꝯsiderata pauptate ꝛ vilitate ꝑsone sue non modo grauitatē aut t'stitiā vel deiectōnē īde cōcipiat: sed poti⁹ ꝯsolationē et hilaritatē magnā: qa tu de⁹ paupes et hūiles: atꝗ huic mundo despectos tibi elegisti in familiares ꝛ domesticos; Testes sūt ipi apl'i quos ꝑ̄ncipes sup oēm terrā cōstituisti: fuerūt tn̄ sine q̄rela ꝯuersati in mūdo tā hūiles et simplices sine oī malicia et dolo: vt etiam pati contumelias gauderent pro nomine tuo et que mundus abhorret ipsi amplecterentur affectu magno. Nihil ergo amatorem tuuꝫ et cognitorē beneficioꝝ tuorū ita letificare debet sicut volūtas tua ī eo ꝛ bn̄placitū et'ne dispositionis tue: de q̄ tm̄ cōtentari dꝫ et consolari: vt ita libēter velit esse minim⁹: sicut aliq̄s optaret

esse maximꝰ: et ita pacificus ⁊ cōtētus ī nouissi
mo sicut in loco primo :atq; ita libenter despica
bilis et abiectꝰ nullius quoq; nominis et fame:
sicut ceťis honorabilior et maior in mūdo. Nā
volūtas tua ⁊ amor honoris tui oīa excedere dȝ
et plus eū cōsolari magisq; placere q̄ oīa bene-
ficia sibi data vel dāda. ¶ De quatuor magnā
importantibus pacem. ¶ Capitulum. xxv.

Filii nunc docebo te viā pacis et vere liber-
tatis. Fac dn̄e qđ dicis: quia hoc mihi gra
tuȝ est audire. Stude fili alterius potius facere
volūtatē q̄ tuā. Elige semꝑ minꝰ q̄ plus habere
Quere semꝑ inferiorē locum ⁊ oībꝰ subesse. Op
ta sēper et ora vt voluntas dei integre in te fiat:
Ecce talis homo ingreditur fines pacis et q̄eť.
Dn̄e ſmo tuꝰ iste breuis multū in se cōtinet ꝑ-
fectōnis: puꝰ est dictu: sed plenus sēsu et vber in
fructu. Nam si posset a me fideliť custodiri: nō
deberet tā facilis in me turbatō oriri. nā q̄ties
me impacatū sentio ⁊ grauatū ab hac doctrina
me recessisse inuenio. Sed tu qui oīa potes ⁊ aīe
ꝓfectū sp̄ diligis: adauge maiorē grāȝ vt possiȝ
tuū complere ſmonē et meā perficere salutem.
¶ Oratio ꝯtra cogitatōnes malas. ¶ Ca. xxvi

Domine deus meꝰ ne elōgeris a me. deus
meus in auxiliū meum respice. qm̄ insur
rexerunt in me cogitatōes vane: et timores ma

gnī affligētes aīa3 meā. Quō pertransibo illesus quō perfringā eam? Ego īquit ante te ibo ⁊ gloriosos terre hūiliabo aperiā ianuam carceris:et archana secretoꝝ reuelabo tibi. Fac dn̄e vt loqueris et fugiāt a facie tua om̄s iiq̄ cogitatōes. Hec ē spes etvnica ꝯsolatio mea ad te ī oī tribulatōe ꝯfugere tibi ꝯfidere:ex intimo īuocare et patiēter ꝯsolatōnē tuā expectare ¶ Orō ꝑ illuīatōe mētis deuotissiā ¶ Capitulū.xxvii

CLarifica me bone iesu claritate eterni luminis et educ de hitaculo cordis mei tenebras vniuersas. Cohibe euagationes multas et elide vim faciētes tentatōnes. Pugna fortiter ꝑ me et expugna. malas bestias:cōcupiscētias dico illecebrosas:vt fiat pax invirtute tua ⁊ abundātia laudis tue resonet ī aula sancta: hͦ ē inꝯsciētia pura. Imperaventis et tēpestatibus: dic mari quiesce:dic aquiloni ne flaueris:⁊ erit tranquillitas magna. Emitte lucem tuā etveritatem tuam:vt luceat sup terram: quia terra sū inanis etvacua donec illūines me. Effunde ḡtiam tuam desuper:pfunde cor meum gratia celesti:ministra deuotionis aquas ad irriganda3 faciem terre: ad producendum fructum bonū ⁊ optimum. Eleua mentē pressam mole peccatorum: ⁊ ad celestia totum desiderium meū suspēde: vt gustata suauitate superne felicitatis pige

at de terrenis cogitare. Rape me et eripe ab oĩ creaturarũ indurabili ꝯsolatione: quia nulla res creata appetitũ meũ plenarie valꝫ quietare ⁊ cõsolari. Iunge me tibi inseparabili dilectõis vinculo: quoniã tu solus amanti sufficis: et absq; te friuola sunt vniuersa. ¶ De euitatõe curiose inquisitõis sup alterius vita. ¶ Ca. xxviii.

Filii noli esse curiosus: nec vacuas gerere sollicitudines. Quid hoc vel istud ad te? tu me sequere. Quid eĩ ad te vtrũ ille sit talis vel talis aut iste sic agit vel loquit᷑. Tu nõ indiges respõdere pro aliis: sed pro teipso rationem reddes. Quid ergo te implicas? Ecce ego omnes cognosco et cuncta que sub sole fiunt video: et scio qualiter cum vnoquoq; sit: quid cogitet: quid velit et ad quem finẽ tendat eius intentio Mihi igitur cõmittenda sunt oĩa: tu vero serua te in bona pace et dimitte agitantem agitare quãtũ voluerit Veniet super eũ quicquid fecerit vel dixerit: q a me fallere nõ potest. Non sit tibi cure de magni nomĩs vmbra ⁊ non de multorum familiaritate nec depriuata hominum dilectione. Ista enĩ generant distractiones et magnas in corde obscuritates Libenter loquerer tibi verbum meum et abscondita reuelarem: si aduentum meũ diligenter obseruares et ostium cordis mihi aperires. Esto prouidus et vigila in orationibus

et humilia te in omnib⁹. ℂ In quib⁹ firma pax cordis et verus profectus consistit.

ℂ Capitulum. xxix.

FIli ego loquut⁹ sum. Pacē relinq̄ vobis: pacem meā do vobis: nō quomodo mūd⁹ dat ego do vobis pacē oēs desiderant: sed que ad verā pacem ptinent nō oēs curāt. Pax mea cū humilibus et māsuetis corde. Pax tua erit in multa patientia: Si me audieris et vocem meam secutus fueris: poteris multa pace frui. Quid igit̄ faciam? In omni re attende tibi quid facias: et quid dicas et omnem intētionem tuam ad hoc dirige vt mihi soli placeas: et extra me nihil cupias vel queras: sed et de aliorū dictis vel factis nil temere iudices: nec cum rebus tibi nō cōmissis te implices ⁊ poterit fieri vt parū vel raro turberis. Nūq̄ autem sentire aliquam turbationeȝ nec pati aliquā cordis uel corporis molestiam: nō ē presentis tempis sed status eterne quietis Non ergo estimes te verā pacem īuenisse si nullam senseris grauitatem: nec tunc totuȝ esse bonum: si neminem pateris aduersarium: nec h̄ esse perfectum si cuncta fiunt secundum tuū affectum: neq; tunc aliquid magni te reputes aut specialiter dilectum existimes si in magna fueris deuotōe atq; dl̄cedine: qa in istis nō cognoscit̄ ver⁹ amator v̄tut; nec in istis cōsistit profectus et

perfectio hois. In quo ergo dñe? In offerendo te
ex toto corde tuo volūtati diuine: nō querēdo q̄
tua sūt nec in paruo nec in magno nec in tēpo-
re nec in eternitate ita vt invna equali facie in
grāꝝ actione ꝑmaneas inter prospera et cōtra
ria: oīa equa lāce pēsādo. Si fueris tā fortis ⁊ lō
ganimis in spe vt subtracta interiori cōsolatiōe
etiā ad āpliora sustinēda cor tuū preparaueris
nec te iustificaueris et sāctū laudaueris tunc ī ve
ra et recta via pacis ābulas: et spes indubitata
erit ꝙ rursus in iubilo faciē meā sis visurꝰ. Qđ
si ad plenū tui ipiꝰ ꝯtēptū ꝑueneris: scito ꝙ tūc
abūdātia pacis ꝑfrueris sm̄ possibilitatē tui in
colatꝰ. ℭ De eminētia libere mētis ⁊ ꝙ supplex
orō magis meret̃ q̄ lectio. ℭ Ca. xxx.

D Omine hoc opus est perfecti viri nūq̄ ab i
tētione celestiū animū relaxare et int̃ mł
tas curas quasi sine cura trāsire: non more tor-
pentis: sed prerogatiua quadā libere mētis nul
li creature inordinata affectione adherēdo. Ob
secro te piissime deus meus preserua me a curis
huius vite ne nimis implicer: a multis necessi-
tatibꝰ corporis ne voluptate capiar ab vniuersis
aīe obstaculis: ne molestiis fractus deiciar. nō
dico ab his rebus quas toto affectu ambit vani
tas mūdana: sed ab his miseriis que animā ser
ui tui cōi maledicto mortalitatis penalit̃ gra-

uant et retardant ne in libertatem spirit⁹ quo-
tiens libuerit valeat introire. O deus me⁹ dulce
do ineffabilis verte mihi in amaritudinē oēm
cōsolationē carnalē. ab eternorꝫ amore me ab-
strahētē et ad se intuitu cuiusdam boni delecta
bilis presentis male allicientē. Non me vincat
deus meus nō vincat caro et sanguis: nō me de
cipiat mūdus et breuis gloria eius: nō me sup-
plātet diabolus et astutia illius. Da mihi forti
tudinē resistendi: patiētiā tolerādi: constātiā p-
seuerādi. Da pro oībus mūdi consolationib⁹ su
auissimam spiritus tui vnctionē: et pro carnali
amore tui noīs infunde amorem. Ecce cib⁹ po-
tus vestis ac cetera vtensilia ad corporis susten-
taculum ptinentia feruenti spiritui sunt onero
sa. Tribue talibus fomentis temperate vti non
desiderio nimio implicari. Abiicere oīa nō li-
cet: quia natura sustētāda ē: requirere autē sup-
flua et que magis delectāt: lex sācta phibet. nā
alias caro aduersus spiritū insolesceret. Int̄ hec
queso manus tua me regat ⁊ doceat ne quid ni
mium fiat. ¶ Quod puat⁹ amor a summo bo-
no maxime retardat. ¶ Ca. xxxi.

Fili oportet te dare totum pro toto et nihil
tuiipsius esse. Scito ꝙ amor tuiipsius ma
gis nocet tibi quā aliqua res mundi. Secundū
amorem et affectum quem geris: qlibet res pl⁹

vel minꝰ adheret. Si fuit amor purꝰ tuꝰ simplex et bñ ordinatꝰ: eris sñ captiuitate rerꝝ. Noli cõcupiscẽ qđ nõ lꝫ hre Noli hẽre qđ te põt ĩpedire ⁊ libtate ĩtiori ꝑuare. Mirũ ꝙ nõ ex toto fũdo cordis teipm mihi ꝯmittis cũ oĩbꝰ q̃ desiderare potes vel habere. Quare vano merore ꝯsumeris Cur superfluis curis fatigaris? Sta ad beneplacitũ meum et nullum patieris detrimẽtum. Si queris hoc vel illud et volueris esse ibi vel ibi ꝓpter tuum commodum et ꝓpriũ beneplacitum magis habendũ: nũq̃ eris in q̇etudine nec liber a sollicitudine: quia in om̃i re repief aliquis defectus: et in om̃i loco erit qui aduersetur. Iuuat igif non q̃libet res adepta vel multiplicata exterius: sed potius cõtẽpta et decisa ex corde radicitus. Quod nõ tantum de cẽsu eris ⁊ diuitiarũ intelligas: sed de honoris etiam ambitu ac vane laudationis desiderio: q̃ oĩa transeunt cũ mundo. Munit parꝝ locus: si deest spiritus feruoris. Nec diu stabit pax illa q̃sita forinsecus: si vacat a vero fundamẽto status cordis: hoc est: nisi steteris in me: ꝑmutare te potes: sed nõ meliorare. Nã occasione orta ⁊ accepta inuenies qđ fugisti et amplius. ℭ Orõ pro purgatione cordis et celesti sapientia. ℭ Capitulum. xxxii

Confirma me deus per gratiam sancti spiridavirtutem corroborari in interiori hoĩe

et cor meū ab oī inutili sollicitudine et angore
euacuare necvariis desideriis ꝺhi cuiuscūꝗ rei
vilis aut preciose:sed omnia īspicere sicut trāse
untia et me pariter cum illis trāsiturum: quia
nihil permanens sub sole.nisi omniavanitas et
afflictō spiritus. O q̄ sapiens qui ita considerat
Da mihi domine celestem sapientiam vt discā
te super omnia querere et inuenire:super oīa
sapere et diligere:et cetera secundum ordinem
sapientie tue prout sunt intelligere.da pruden-
ter declinare blandientem: ⁊ patiēter ferre ad-
uersantez: quia hec magna sapiētia nō moueri
omni vento verborum:nec aurem male blādiē
ti prebere syreni: sic enim incepta pergitur via
secure ¶ Cōtra līguas obtrectatorꝝ. Ca. xxxiii
FIli nō egre feras si quidā de te male sēserit
⁊ dixerit qđ nō libet audias. Tu detiora
de te ipō sentire debes:et neminē infirmiorem
te credere.Si ambulas ab intra:nō multū pon-
derabisvolantiaverba. Est nō parua prudētia
silere in tempore malo et introrsus ad me ꝯuer
ti nec hūano iudicō disturbari nō sit pax tua in
corde hoīz:siue .n. bn̄ siue ml'e ītptati fuerit nō
es igit' alt' hō. Vbi ē vera pax⁊vera glīa?Nōne
ī me?Et q nō appetit hoīb⁹ placē nec displicē ti
met:mlta pfruet' pace Ex īordiato aōre⁊vāo tīo
re orit' oīs inqetudo cordis et distractio sensuū.

¶ Qualiter instante tribulatõe deus inuocãd⁹ est et benedicẽdus. ¶ Ca.xxxiiii.

SIt nomen tuũ dñe bñdictum in secula:qui voluisti hanc tentatõnẽ et tribulatõnẽ venire sup me. Nõ possũ eam effugere:sed necesse habeo ad te cõfugere vt me adiuues et in bonũ mihi ↄuertas. Dñe mõ sũ in tribulatione et nõ est cordi meo bñ:sed multũ vexor a presẽti passione. Et nũc pater dilecte quid dicam? Deprehẽsus sum inter angustias:saluifica me ex hora hac. Sed propterea veni in hãc horã vt tu clarificeris cum fuero valde humiliat⁹ et per te liberatus. Cõplaceat tibi dñe vt eruas me:nã ego pauper quid agere possũ:⁊ quo ibo sine te? Da patiẽtiam dñe etiã hac vice. Adiuua me deus me⁹ et nõ timebo quãtũcũq; grauatus fuero. Et nũc inter hec quid dicam? Dñe fiat volũtas tua:ego bene merui tribulari et grauari:oportet vtiq; vt sustineã et vtinã patiẽter donec trãseat tempestas ⁊ melius fiat. Potẽs ẽ aũt oĩpotens manus tua etiã hãc tẽtationẽ a me auferre et ei⁹ impetum mitigare:ne penit⁹ succũbam queãdmodũ et prius sepe egisti mecum deus me⁹ mĩficordia mea. Et quãto mihi difficilius:tãto tibi facilior est hec mutatio dextere excelsi. ¶ De diuino petendo auxilio et confidẽtia recuperãde gratie. ¶ Capitulũ.xxxv.

FIli ego dominus confortans in die tribu
lationis. Venias ad me cū tibi nō fuerit
bene. Hoc est quod maxime impedit consolati
onem celestem quia tardius cōuertis te ad ora
tionem. Nam anteq̄ me intēte roges: multa īte
rim solatia queris: et recreas te in externis Ide
oq; fit vt parum omnia prosint donec aduertas:
quia ego sum qui eruo sperātes in me: nec ē ex-
tra me valens cōsiliū neq; vtile: sed neq; durabi-
le remedium. Sed iam resumpto spiritu post tē
pestatem recōualesce in luce miserationū mea
rū: quia prope sum dicit dn̄s: vt restaurē vniuer
sa non solum integre: sed ⁊ abundant et cumu-
late. Nūquid mihi quicq̄ est difficile: aut ero si
milis dicēti ⁊ nō facienti? Vbi ē fides tua. Sta
firmiter et pseuerāter. Esto lōganimis ⁊ vir for
tis. veniet tibi ꝯsolatio in tēpe suo. Expecta me
expecta: veniā ⁊ curabo te. Tētatō ē q̄ te vexat ⁊
formido vana q̄ te exterret. Quid īportat sollicitu
do de futuris cōtingētib⁹: nisi vt tristitiā sup tri
stitiā hēas Sufficit diei malitia sua. Vanū est ⁊
inutile de futuris ꝯturbari vel gratulari q̄ forte
nūq̄ euenient. Sed humanū est huiusmodi ima-
ginationib⁹ illudi: et parui adhuc aī signū tā le
uiter trahi a suggestiōe inimici. Ipse. n. non cu-
rat an veris an falsis illudat et decipiat: et vtrū
presentium amore an futurorū formidine pro-

sternat Nō ergo turbetur cor tuū neq; formidet Crede in me:⁊ in mīa mea habeto fiduciā. Qñ tu te elōgatū estimas a me:sepe sum ꝓpinquior Quādo tu estimas totū perditū:tūc sepe magis merēdi instat lucrū. Nō est totū perditū:quādo res accidit in cōtrariū. Nō debes iudicare secū dum presens sētire:nec sic grauitati alicui vnde cunq; venienti īherere et accipere:tanq̄ oīs spes sit ablata emergendi. Noli putare te derelictū ex toto:q̄uis ad tempus miserim tibi aliquam tribulationem:sic enim transitur ad regnum celorum et hoc sine dubio magis expedit tibi et cetis suis meis vt exercitemini aduersis:q̄ si cūcta ad libitū haberetis. Ego noui cogitatōes absconditas quia multū expedit ꝓ salute tua vt interdū sine sapore relinquaris ne forte eleueris ī bono sucessu et tibiipi placere velis in eo qd nō es. Qd dedi auferre possū et restituere cum mihi placuerit. Cū dedero meū est. cū subtraxero: tuū nō tuli. qa meū est oē datū bonum/⁊ omne donū ꝑfectū. Si tibi admisero ḡuitatē/aut quālibet ꝯtrarietatem:nō īdigneris neq; cōcidat cor tuū:et ego cito subleuare possū:⁊ omne onꝰ ī gaudiū trāsmutare Verūtū iustꝰ sū:⁊ recōmendabilis multū:cū sic facio tecū. Si recte sapis ⁊ in vitate aspicis:nūq̄ debes ꝓpter aduersa tā deiecte cōtristari:sed magis gaudere et gratias agere:

ĩmo hoc vnicũ reputare gaudium ꝙ affligẽs te doloribus nõ parco tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos dixi dilectis discipulis meis q̊s vtiqȝ nõ misi ad gaudia tp̄alia sȝ ad magna certamia. nõ ad honores: sȝ ad despectões ñ ad ocium: sed ad labores. nõ ad requiẽ: sed ad afferendũ fructum multũ in paciẽtia. Horũ memẽto fili mi v̓borũ. ℭ De neglectu oĩs creature vt creator possit inueniri. ℭ Capitulũ. xxxvi.

Domĩe mi adhuc bene ĩdigeo maiori gratia: si debeam peruenire vbi me nemo poterit nec vlla creatura impedire. Nã q̃diu res aliqua me retinet nõ possũ libere ad te volare Cupiebat libere volare q dicebat. Quis dabit mihi pẽnas sicut colũbe ⁊ volabo ⁊ requiescã. Quid simplici oculo quieti⁹ et quid liberius: nil desiderãte in terris? Oportet igit̃ omnẽ pertransire creaturam: ⁊ seipsum perfecte deserere ac in excessu mentis stare ⁊ videre te omnium cõditorẽ cum creaturis nil simile habere. Et nisi quis ab omnibus creaturis fuerit expeditus non poterit libere intendere diuinis. Ideo. n. pauci inueniuntur contemplatiui: quia pauci sciunt se a pituris creaturis ad plenum sequestrari. Ad hoc magna requiritur gratia que animam leuet ⁊ sup̄ seipsã rapiat Et nisi hõ sit ĩ spũ eleuat⁹ ⁊ ab oĩb⁹ creaturis liberat⁹ ac d̊o tot⁹ vnit⁹ qcq̄d

scit quicquid etiā hꝫ non ē magni ponderis. Diu paruus erit ⁊ in t̃ra iacebit: qui aliq̄d magni estimat nisi solū vnū īmēsuꝫ et̃nū bonū. Et q̄cq̄d de⁹ nō ē nihil ē ⁊ ꝓ nihilo cōputari dꝫ. Est q̄ppe magna differētia sapiētia illuīnati et deuoti viri: et scīa lr̃ati et studiosi clerici. Multo nobilior est illa doctrina q̄ de sursū ex dīna influentia manat: q̄ q̄ laboriose hūano acq̄rit̃ īgenio. Plures reperiūtur ꝯtēplationē desiderare: sꝫ que ad eam requirūtur nō student exercere. Est ⁊ magnū impedimētū quia in signis ⁊ rebus sēsibilibus stat̃ et parꝝ de ꝑfecta mortificatione hētur Nescio quid ē et quo spū ducimur ⁊ q̄d ꝑtēdim⁹ q̄ spūales dici videmur: qꝛ totū laborē ⁊ āpliorē sollicitudinē ꝓ trāsitoriis ⁊ vilib⁹ rebus agim⁹ ⁊ de ītiorib⁹ nr̃is vix raro plene recollectis sēsib⁹ cogitamus. Prochdolor statim post modicā recollectōnē foras erūpim⁹: nec oꝑa nr̃a districta examinatōe trutinam⁹ Vbi iacēt affectus nr̃i nō attēdim⁹ et q̄ impura sint oīa nr̃a nō deploram⁹. Oīs q̄ppe caro corruperat viā suā ⁊ ideo sequebat̃ diluuiū magnū. Cū ḡ intiōr affect⁹ nr̄ corrupt⁹ sit: necesse ē vt actio seq̄ues iudex carētie interioris vigoris corrūpat̃. Ex puro corde ꝓcedit fruct⁹ bone vite. Quātū quis fecerit q̄rit̃ sꝫ ex quāta v̄tute agit nō tā studiose pensat̃. Si fuit fortꝭ diues pl̄cher abilis vel bonus scriptor

bon⁹ cātor: bon⁹ laborator inuestigat̄: q̄ paup sit spū quā patiēs et mitis q̄ deuot⁹ et ītern⁹ a multis tacet̄. Natura extiora hoīs respicit: gr̄a ad īteriora se ꝯuertit. Illa frequēter fallit̄ ista ī deo spatvt nō decipiat̄. ℭ De abnegatōe sui ⁊ abdicatōe oīs cupiditatis. ℭ Capitulū. xxxvii.

Fili non potes ꝑfecte possidere libertatē nisi totalit̄ abneges temetipꝫ. Cōpediti sūt oēs ꝓprietarii et suiipius amatores cupidi curiosi gyrouagi querētes sēper mollia nō que iesu christi: sꝫ sepe hoc fingentes ⁊ ꝯponētes qđ non stabit. Peribit. n. totū qđ nō est ex deo ortū Tene breue et ꝯsūmatū v̄bum. Dimitte oīa ⁊ īuenies oīa. Dimitte cupiditatē ⁊ īueīes requiē. Hoc mēte pertracta et cū īpleueris oīa ītelliges. Domine hoc nō est opus vnius diei nec ludus paruulorum: īmo in hoc breui includitur oīs ꝑfectio religiosoꝝ. Fili non debes auerti nec statim deiici audita via ꝑfectorum: sed magis ad subliniora ꝓuocari et ad minus ad hec ex desiderio suspirare. Vtinā sic tecū esset et ad hoc ꝑuenisses: vt tuiipsius amator nō esses: sꝫ ad nutū meum pure stares et ei⁹ quē tibi preposui p̄ris tūc mihi valde placeres ⁊ tota vita tua cū gaudio et pace trāsiret. Hēs adhuc mlta ad relinquēdū q̄ nisi mihi ex integro resignaueris nō acq̄res qđ postulas. Suadeo tibi a me emere aurū ignitū

vt locuplex fias:id est sapiētiā celestē oīa infi-
ma ꝯculcātē. Postpone terrenā sapiētiā:oēꝫ hu
manā cōplacētiā et ꝓpriā. Dixi tibi:viliora e-
mēda pro preciosis et altis in rebꝰ hūanis. Naꝫ
vilis ⁊ pua ac pene obliuioni tradita videt̃ vera
celestis sapiētia nō sapiēs alta de se nec magni
ficari q̄rens ī t̃ra:quā multi oretenꝰ p̄dicāt:sꝫ vi
ta lōge dissētiūt:ipa tn̄ ē p̄ciosa margarita a mł
tis abscōdita. ℭ De īstabilitate cordis ⁊ de ītē
tōe finali ad deū habēda. ℭ Cap. xxxviii.

Fili noli credere affectui tuo/qui nūc ē:cito
mutabit̃ in aliud. Quādiu.n. vixeꝛ̄ muta
bilitati subiectꝰ eris/etiā nolēs:vt mō letus:mō
tristis mō pacatꝰ:mō turbatꝰ:nūc deuotꝰ:nūc ī-
deuotus:nūc studiosus:nūc accidiosus:nūc g̃uis
nūc leuis īueniaris. Sed stat sup hec mutabilia
sapiēs et bene doctꝰ in spū/nō attēdens q̄d in se
sētiat vel qua pte flat vētus īstabilitatꝭ:sed vt to-
ta intētio mētis eiꝰ ad debitū et ad optimū ꝓfi-
ciat finē. Nā sic poterit vnꝰ ⁊ idē īcōcussus pmane
re simplici ītētōis oculo p tot varios euētus ad
me īpret̃misse directo. Quāto aūt purior fuit ī-
tētionis oculꝰ:tāto ꝯstātius īter diuersas itur ꝓ
cellas. Sed in multis caligat oculꝰ pure intētio-
nis:respicit.n. cito in aliq̄d delectabile q̄d occur
rit:et raro totꝰ liber q̄s inuenit̃ a neuo ꝓp̄e exq̄
sitōis. Sic iudei oli venerāt ī bethaniā ad Mar

thā et Mariā/nō ꝓpt' iesū tm̄:sedvt lazarū viderēt. Mūdādus est ergo ītētiōis ocul⁹ut sit simplex et rectus:atqꝫvltra oīavaria media ad me dirigēdus. ¶ q̄ amāti sapit deus sup oīa et in oībus. ¶Capitulū. xxxix.

eCce deus me⁹et oīa. Quidvolo āpli⁹ ꝛ qd felicius desiderare possū O sapidū ꝛ dulce v̓bū:sed amāti v̓bū nō mūdū nec ea q̄ in mūdo sūt:De⁹me⁹et oīa. Intelligēti satis dictū ē:et sepe repetere iocūdū est amāti. Te siqdē p̄nte iocūda sūt oīa:te aūt abn̄te fastidiūt cūcta. Tu facis cor trāquillū et pacē magnā letitiāqꝫ festiuā. Tu facis bene sentire de omibus et in oib⁹ te laudare:nec pōt aliqd sine te diu placere: sed si debet gratū esse et bn̄ sapere:oportet gr̄am tuam adesse et ꝯdimēto tue sapiētie ꝯdiri. Cui tu sapis qd ei recte n̄ sapiet? ꝛ cui tu n̄ sapis qd ei ad iocūditatē eē potit?Sꝫ d̓ficiūt ī tua sapia mūdi sapiētes ꝛ q carnē sapiūt: q̄a ibi p̄liavaītas ꝛ hic mors īueit̄. Qui āt te p ꝯtēptū mūdanoꝝ ꝛ carnis mortificatōeꝫ sequūt̄ v̓e sapiētes eē cog̊scūt̄: q̄a de vanitate advītateꝫ de carne ad spm̄ trāsferūt̄. Istis sapit deus ꝛ qcqd īuenit̄ ī creaturis totū refert ad laudē sui ꝯditoꝝ. Dissimilis tn̄ et multum dissimilis sapor creatoris et creat̄e: eternitatis ꝛ tpis lucis increate ꝛ lucis illuīate O lux ꝑpetua cūcta creata transcēdeus lumina

fulgura coruſcationē de ſublimi penetrātē oīa
ītima cordis mei purifica letifica clarifica ⁊ vi
uifica ſpūm meū cū ſuis potētiis ad inherendū
tibi iubiloſis exceſſib⁹. O qn̄ veniet hec beata ⁊
deſiderabilis hora vt tua me ſaties pn̄tia vt ſis
mihi om̄ia in oīb⁹. Quādiu hoc datū nō fuerit:
nec plenū gaudiū erit. Adhuc ꝑch dolor viuit ī
me vetus homo: nō eſt tot⁹ crucifixus: nō ē per-
fecte mortu⁹. Adhuc ꝯcupiſcit fortit̄ aduerſus
ſpm̄ bella mouet īteſtina nec regnū aīe patitur
eſſe quietū. Sed tu qui dn̄aris poteſtati maris ⁊
motū fluctuū ꝫ eius tu mitigas exurge adiuua
me. Diſſipa gentes que bella volunt cōtere eas
in virtute tua oſtēde queſo magnalia tua: et glo
rificet̄ dextera tua: quia nō eſt ſpes alia nec re
fugiū mihi niſi in te dn̄e deus me⁹. ℭ ꝙ nō eſt
ſecuritas a tētatione in hac vita. ℭ Capi. xl

FIli nūꝗ̄ ſecur⁹ es in hac vita ſed quoadui-
xeris ſemp arma ſpūalia tibi ſūt neceſſa-
ria. Inter hoſtes verſaris a dextris et a ſiniſtris
impugnaris. Si g̊ nō vteris vndiqꝫ ſcuto patien-
tie: nō eris diu ſī vulnere. Inſup ſi nō ponis cor
tuū fixe in me: cū mera volūtate cūcta patiendi
ꝑpt̄ me: nō poteris ardorē iſtū ſuſtinere nec ad
palmā ꝑtingere beatoꝝ. Oportet te g̊ viriliter
om̄ia ꝑtrāſire: ⁊ potēti manu vti aduerſus obie
cta. Nā vincēti daẗ mān̄a: ⁊ torpēti relinquitur

multa miseria. Si queris in hac vita requiem: quō tūc perueīes ad eternam? Nō ponas te ad multā requiē:sed ad magnā patiētiam. Quere veram pacem non in terris:sed in celis: non in hoībus nec in ceteris creaturis:sed in deo solo. Pro amore dei debes oīa libēt̄ subire labores. s. et dolores tētatōes vexationes anxietates necessitates infirmitates iniurias oblocutōes reprehensiones hūiliationes ꝯfusiones correctiones et despectōes. Hec iuuant advirtutes hec ꝓbant christi tironē hec fabricāt celestē coronā. Ego reddam ei eternā mercedē ꝓ breui labore et infinitā gl'iam ꝓ transitoria ꝯfusione. Putas ꝙ semꝑ habebis ꝓ tua volūtate ꝯsolatōnes spirituales? Sancti mei nō habuerūt tales: sꝫ mltas grauitates et tētatōnes varias magnasꝗ desolationes:sed patientes sustinuerūt se in oībus ⁊ magis suntꝯfisi deo q̄ sibi sciētes:quia nō sūt cō digne passiones hu⁹ temporis ad futurā gliām ꝓmerēdā. Vis tu stati habere:qđ multi post lachrymas ⁊ magnos labores vix obtinuerūt? Expecta dn̄m viriliter age ⁊ ꝯfortare noli diffidere noli discedere:sed corp⁹ ⁊ aīam expone ꝯstanter ꝓ glia dei Ego reddā plenissime. Ego tecū ero ī tribulatōe.

❡ Cōtra vana hoīꝫ iudicia. Ca. xli.

Fili iacta cor tuū firmit̄ in dn̄o et hūanū ne metuas iudiciū vbi te cōscia piū reddit et

insontem. Bonū est et beatū taliter pati: nec hoc erit graue humili cordi: et deo magis q̄ sibiipsi ꝯfidēti. Mlti mlta loquūt: ꝛ ideo ꝑua fides ē adhibēda. Sz et oībꝰ satis eē n̄ ē possibile. Et si paulus oībꝰ studuit in dn̄o placere: et oībꝰ oīa factꝰ ē tn̄ etiā ꝑ minimo duxit qđ ab hūano die iudicatꝰ fuerit. Egit satis pro alioꝝ edificatōe ꝛ salute quātū in se erat ꝛ poterat: sed ne ab aliis aliquādo iudicaret vel nō despiceret: cohibere nō potuit: ideo totū deo cōmisit qui totum nouerat et patientia et hūilitate contra ora loquētiū īiqua ac etiā vana ac mēdosa cogitātiū atq; pro libitu suo queq; iactātiū se defēdit. Respondit tamen interdū ne infirmis ex sua taciturnitate generaret scādalū. Quis tu vt timeas a mortali homīe Hodie ē et cras nō ꝯparet. Deū time: ꝛ hoīz terrores nō expauesces. Quid potest aliqs ī et vbis aut īiuriis? Sibi potiꝰ nocet q̄ tibi: nec poterit iudiciū dei effugere quicūq; ē ille. Tu habe deū p̄ oculis ꝛ noli ꝯtēdere vbis q̄rulosis. Quod si ad p̄ns videris succūbi ꝛ ꝯfusionē pati quā nō meruisti: ne indigneris ex hoc neq; ꝑ īpatiētiā minuas coronā tuā: sz ad me potiꝰ respice ī celū q potens sum eripere ab oī ꝯfusione et iniuria ꝛ vnicuiq; reddere ſm opera sua. ¶ De pura ꝛ ītegratione sui ad obtinēdam cordis libertatem.

¶ Capitulum. xlii.

Fili relinque te:et inuenies me. Sta sine ele
ctōe et oī ꝓprietate:ꝛ semꝑ lucraberis. Nā
et adiicieť tibi āplior gr͞a:statim vt te resigna-
ueris nec resūpseris Dn͞e quotiēs me resignabo
et in quibꝰ me relinquā?semꝑ ꝛ in oī hora sicut
in paruo sic ꝛ in magno nihil excipio:sꝫ in oībꝰ
te nudatū inueniri volo. Alioqn quō potis esse
meꝰ et ego tuꝰ/nisi fueris ab oī ꝓpria volūtate i-
tus et foris spoliatus. Quāto celeriꝰ hoc agis tā
to melius habebis. et quāto pleniꝰ et sinceriꝰ:tā
to plus mihi placebis ꝛ āplius lucraberis. Qui
dā se resignāt:sꝫ cum aliqua exceptione. Nō.n.
plene deo cōfidūt:ideo prouidere sibi satagunt.
Quidā etiā primo totū offerūt:sꝫ postea tētatio
ne pulsāte ad ꝓpria redeūt: ideo mīme in v̓tute
ꝓficiūt. Hi adverā puri cordis libertatē/ ꝛ iocū
de familiaritatꝭ meę:gr͞am nō ꝑtingēt/nisi inte
gra resignatōe et q̊tidiana sui īmolatōe priꝰ fc͞a
sīn q̄ nō stat/nec stabit vnio fruitiua Dixi tibi se
pissime ꝛ nūc iterꝫ dico. Relinq̄ te:resigna te: et
fruerꝭ magna ītna pace Da totū ꝑ toto:nil exqre
nil repete.sta pure et inhesitanter in me:et ha-
bebis me. Eris liber in corde ꝛ tenebre nō con
culcabunt te. Ad hoc conare.hoc ora hoc stude
desiderare:vt ab omni proprietate possis expo-
liari:et nudus nudum iesum sequi:tibi mori:et
mihi eťnaliť viuere. Tūc deficiēt oēs vane fāta

sie:cōturbationes inique et cure superflue. Tūc etiā recedet īmoderat⁹ timor: et īordinat⁹ amor morietur. ℭ De bono regimine in externis et recursu ad deū ī piculis. ℭ Capitulū. xliii.

Fili ad istud diligent tendere debes vt ī oī loco actione seu occupatōe externa sis intim⁹ liber et tuiipius potens et sint oīa sub te et tu nō sub eis: vt sis dn̄s actionū tuarꝫ: et rector; nō seruus nec emptici⁹: sed magis exēptus: verusqꝫ hebreus in sortem ac libertatē trāsiēs filiorū diei: qui stāt sup presētia ⁊ speculāt eterna qui trāsitoria intuētur sinistro oculo⁊ dextro celestia: quos tēporalia nō trahūt ad inherendū: sꝫ trahūt ipi ea magis ad bene fuiēdū put ordinata sūt a deo: ⁊ instituta a sūmo opifice qui nil inordinatū reliquit ī sua creatura. Si etiā ī oī euētu stas nō in apparētia externa: nec oculo carnali lustras visa vel audita: sed mox in qualibet causa ītras cū moyse in tabernaculū ad ꝯsulēdū dn̄m: audies nōnūq̄ diuinū respōsū: et redies instruct⁹ de mult̄ pn̄tib⁹ et futuris. Sēp. n. moyses recursū habuit ad tabernaculū ꝓ dubiis et questiōib⁹ soluēdis fugitqꝫ ad orōnis adiutoriū pro piculis et īprobitatib⁹ hoīꝫ subleuādis. Sic ⁊ tu cōfugere debes in cordis tui secretariū diuinū intētius implorādo suffragiū. Proptea nāqꝫ iosue et filii israel a gabaonitis legūt decepti: qa

os dñi nō prius interrogauerunt: sed nimiū cre
duli dulcibus sermonib⁹ falsa pietate delusi sūt
¶ ꝙ homo nō sit importun⁹ in negociis.
¶ Capitulū. xliiii.
FIli cōmitte mihi sēper causā tuā et ego be
ne disponā in tpe suo. Expecta ordinatio-
nē meā: et sēties inde profectū. Dñe satis liben
ter oēs res tibi cōmitto quia parū potest cogita
tio mea ꝑficere. Vtinā nō multū adhererē futu
ris euētib⁹: sed ad beneplacitū tuū me incūctā
ter offerrē. Fili mi sepe homo rē aliquā agitat
quā desiderat: sed cū ad eam peruenerit aliter ī
cipit sentire quia affectiones circa idem nō sūt
durabiles: sed magis de vno in aliud nos īpellūt
Non ergo minimū etiā in minimis se relinque
re. Verus profectus hoīs est abnegatio suiipsi-
us et homo abnegatus valde liber est et secur⁹.
Sed antiquus hostis oībus bonis aduersās a tē
tatione nō cessat: et die noctuqꝫ graues molitur
insidias: si forte in laqueū deceptionis possit ꝑci
pitare incautū. Vigilate ergo et orate dicit do
min⁹ vt nō ītretis in tētatōnē. ¶ ꝙ homo nihil
boni ex se habet et de nullo gl̄ari pōt ¶ Ca. xlv
DOmine qd ē homo ꝙ meōr sis ei⁹ aut fili⁹
hoīs q a visitas eū. Quid ꝓmeruit hō vt da
res illi gratiā tuā? Dñe quid possū cōqueri si de
seris me. aut qd iuste obtendere possū si qd peto

nō feceris? Certe hoc in veritate cogitare possū et dicere. Dn̄e nihil sum: nihil boni ex me habeo: sed in oīb⁹ deficio et ad nihil sēp tendo. Et nisi a te fuero adiutus ⁊ iterius informat⁹: tot⁹ efficior tepidus ⁊ dissolut⁹. Tu autem dn̄e semper idem ipse es et pmanes in eternū. semp bonus/iustus/⁊ sanctus: bene iuste/ac sancte agēs oīa et disponēs in sapientia. Sed ego qui ad defectū magis pnus sum q̄ ad pfectū: nō sum semper in vno statu pdurans: quia septem tempora mutāt super me Verūtn̄ cito melius fit: cū tibi placuerit ⁊ manū porrexeris adiutricē: quia tu solus sine hūano suffragio poteris auxiliari: et ī tātū ꝯfirmare vt vultus meus amplius in diuersa nō mutet: sed in te vno cor meū cōuertat ⁊ qescat. Vnde si bene scirem omnem hūanā ꝯsolationē abiicere: siue ppter deuotionem adipiscēdā: siue ppter necessitatem qua ꝯpellor te querere: quia nō est homo qui me ꝯsolet: tunc merito possem de grā sperare tua et de dono noue ꝯsolationis exultare. Gratias tibi vnde totū venit quotienscūq; mihi bene succedit. Ego aūt vanitas et nihilū ante te: incōstans homo ⁊ infirm⁹. Vnde ego possum gloriari aut cur appeto reputari? Nūquid de nihilo et hoc vanissimum est? Vere inanis gloria/mala pestis/vanitas maxīa/quia a vera trahit glīa et celesti spoliat grā

Dū enī homo cōplacet sibi displicet tibi. dū inhiat laudib⁹ hūanis: priuat᷑ veris virtutib⁹. Est aūt vera glīa et exultatio sancta: glīari in te et nō in se. gaudere in noīe tuo: nō in virtute ꝓpria nec in aliqua creatura delectari / nisi ꝓpter te. Laudet᷑ nomen tuū non meū / magnificet᷑ opus tuū nō meū. benedicat᷑ nomen sanctū tuū: nihil aūt attribuat᷑ mihi de laudib⁹ hoīꝫ. Tu gloria mea: tu exultatio cordis mei. In te gloriabor et exultabo tota die: ꝓ me autē nihil nisi in infirmitatib⁹ meis. Querāt iudei glīaꝫ q̄ ab inuicē est: ego hāc reqram q̄ a solo deo est. Omnis qdē glīa hūana: omis honor tēporalis: oīs altitudo mundana eterne glīe tue ꝯparata vanitas est et stultitia. O vitas mea ⁊ mīa mea de⁹ me⁹ t̄nitas btā tibi soli laus v̄t⁹ honor ⁊ glīa ꝑ īfinita scloꝝ sclā. Amē.

De ꝯtemptu oīs tpal̄ hon̄ Cxlvi

FIli noli tibi att̄hē si videas alios honorari ⁊ eleuari: te āt despici ⁊ hūiliari. Erige cor tuū ad me ī celū ⁊ nō ꝯt̄stabit te ꝯtēpt⁹ hoīs ī terris. Dn̄e in cecitate sum⁹ ⁊ vanitate: cito seducimur. Si recte me inspicio: nūq̄ mihi facta ē iniuria ab aliq̄ creatura. vn̄ nec iuste hēo ꝯq̄ri adūsū te Quia aūt freq̄t et g̃uit̄ peccaui tibi merito armatur ꝯt̄ me oīs creatura Mihi igit᷑ iuste debet᷑ ꝯfusio ⁊ ꝯtēpt⁹ / tibi aūt laus honor ⁊ glīa. Et nisi me ad h̄ ꝑparauero ꝙ velī libenter ab omi

creatura despici et relinqui atq̧ penitus nihil videri: non possũ iterius pacificari: et stabiliri: nec spũalit̃ illuı̃nari neq̧ plene tibi vniri. ¶ Quod pax non est ponenda in hoı̃bus. ¶ Ca. xlvii.

Fili si ponis pacẽ tuam cum aliqua persona propter tuum sẽtire et conuiuere instabilis eris et impacatus. Sed si recursum habes ad semper viuentem et manẽtez veritatẽ nõ cõtristabit te amicus recedẽs aut moriẽs. In me debet amici dilectio stare et propter me diligẽdus est quisquis tibi bonus visus est et multum carus in hac vita. Sine me non valet nec durabit amicicia nec est vera ⁊ munda dilectio quã ego nõ copulo. Ita mortuus debes esse talibus affectionibus dilectoꝝ hoı̃m vt q̃tũ ad te pertinet sine omni humano optares esse ꝯsortio. Tãto homo deo magis appropinquat q̃to ab oı̃ solatio terreno longius recedit. Tãto etiam alti⁹ ascendit ad deum quãto profũdius in se descendit et plus sibi ip̃i vilescit. Qui autem aliq̃d boni sibi attribuit: gratiã dei in se venire impedit quia gratia spiritus sancti cor humile querit sẽper. Si scires te perfecte ãnihilare atq̧ ab omni creato amore euacuare tũc deberem in te cum magna gratia emanare. Sed quãdo tu respicis ad creaturas: subtrahitur tibi aspectus creatoris. Disce tẽ in omnibus ꝑpter creatorẽ vincere

tunc ad diuinā valebis cognitionem pertingere Quātuncūq; modicū sit si inordinate diligit᷑ ⁊ respicitur retardat a sūmo/ et vitiat.

℄ Contra vanā et secularē sciētiā. ℄ Ca. xlviii

Filii non moueāt te pulchra et subtilia dicta hominū. Non enī ē regnū dei in sermone: sꝫ in virtute. Attende verba mea que corda accēdūt et mentes illumināt: inducūt ꝯpūctionē/ et variā ingerūt consolationem Nūq̄ ad hoc legas verbū vt doctior aut sapientior possis videri: sed stude mortificationē vitiorū. quia hoc āplius tibi ꝓderit q̄ notitia multarꝫ difficiliū q̄stionū. Cum multa legeris et cognoueris: ad vnū tamen oportet venire principiū. Ego sum q docceo hominē sciētiā: ⁊ clariorē intelligentiā puulis tribuo: q̄ ab homīe possit doceri. Cū ego loquor: cito sapiens erit et multum in spū ꝓficiet. Ve illis qui multa curiosa ab hominib⁹ inq̄rūt et de via mihi seruiēdi parū curāt. Veniet tempus quādo appebit magister magistrorꝫ/ christus dn̄s angelorꝫ cūctorꝫ auditurus lectiōes. hꝫ est singulorū examinatur⁹ ꝯscientias: et tūc scrutabitur hierusalem in lucernis et manifesta erīt abscondita tenebraruꝫ: tacebunt q; argumenta linguarū. Ego sum qui hūilem in puncto eleuo mētē vt plures eterne veritatis capiat rationes q̄ si q̄s decē ānis studuisset ī scholis. Ego doceo

ſine ſtrepitu verboꝝ: ſine cõfuſiõe opinionũ: ſine faſtu honoris: ſine pugnatiõe argumẽtoꝝ. Ego ſũ qui doceo terrena deſpicere/ preſentia faſtidire: eterna querere: etña ſapere: honores fugere: ſcandala ſufferre: omnẽ ſpẽ in me ponere: extra me nil cupere: ⁊ ſup oĩa ardent me amare. Naꝫ quidã amãdo me intime didicit diuina ⁊ loquebat͛ mirabilia. Plus profecit et relinquẽdo oĩa q̃ in ſtudendo ſubtilia. Sꝫ aliis loquor cõia: aliis ſpecialia: aliquibꝰ in ſignis ⁊ figuris dulciter appareo: qbuſdã vero ĩ multo luĩe reuelo myſteria. Vna vox libroꝝ: ſꝫ nõ oẽs eque ĩformat: qa ĩtus ſũ doctor vitatꝭ: cordis ſcrutator: cogitatõnũ ĩtellector: actõnũ ꝓmotor: diſtribuẽs ſingulꝭ ſicꝫ dignũ iudicauo. ❡ De ñ attĥẽdo ſibi res extiores

Fili ĩ mlꝭ tꝭ oꝫ te eẽ ĩſciũ: ⁊ eſtĩ ❡ Ca. xlix

mare te tã q̃ mortuũ ſuper terrã et cui totꝰ mũdꝰ crucifixꝰ ſit. Multa etiã oportet ſurda aure pertrãſire: et que tue pacis ſunt magis recogitare. Vtilius eſt oculos a rebus diſplicẽtibꝰ auertere: ⁊ vnicuiq ſuũ ſentire relinq̃re: q̃ cõtentioſis ſmoĩbꝰ deſuire. Si bñ ſteterꝭ cũ deo ⁊ eiꝰ iudicium aſpexerꝭ: faciliꝰ te victũ portabis. O dñe q̃uſ q venimꝰ? Ecce dãnum deflet͛ tẽporale: ꝓ modico queſtu laborat͛ ⁊ currit͛: ⁊ ſpirituale detrimẽtũ in obliuionem tranſit et vix ſero reditur. Quod parũ vel nihil prodeſt attendit͛: ⁊ qꝺ ſum

me necessariū est negligēter preterit̄:q̄a tot⁹ homo ad ext̄na defluit: et nisi cito resipiscat:libēs in exteriorib⁹ iacet. ¶ ꝙ oīb⁹ nō est credendū: de facili lapsu verbor̄. ¶ Capitulū. l.

Da mihi auxiliū dn̄e de tribulatōe:q̄a vana salus hois q̄ sepe ibi nō inueni fidē vbi me habere putaui. Quotiens etiam ibi reperi: vbi minus presumpsi. Vana ergo spes in hominibus:salus autem iustorū in te deus. Benedictus sis domine deus in oībus que nobis accidunt: infirmi sumus et instabiles:cito fallimur ⁊ permutamur. Quis ē homo qui ita caute ⁊ circūspecte ī oīb⁹ se custodire valet vt aliq̄n ī aliquā deceptionē vel ꝑplexitatē nō veiat? Sʒ q in te dn̄e ꝯfidit ac simplici ex corde querit:nō tā facile labit̄. Et si inciderit aliq̄ t̄bulatōneʒ quōcū ꝗʒ etiā fuerit īplicat⁹ citius per te eruet̄ aut a te cōsolabit̄:quia tu nō deseris in te sꝑantē vsꝗʒ in finē. Rarus fidus amic⁹:in cūctis amici ꝑseuerās ꝑssuris. Tu dn̄e tu sol⁹ es fidelissim⁹ in oīb⁹ et preter te non alter talis. O q̄ bene sapuit illa anima sācta que dixit:mens mea solidata est ⁊ in christo fundata. Si ita mecum foret non tam facile timor human⁹ me sollicitaret nec verborum iacula mouerēt. Quis omnia ꝓuidere: q̄s ꝑcauere fut̄a mala sufficit? Si ꝓuisa etiā ledunt sepe q̄d īꝓuisa nisi ḡuit̄ etiā feriūt. Sʒ q̄re mihi

misero non meli⁹ prouidi? Cur etiā tā facile ali
is credidi? Sed hoīes sum⁹ nec aliud q̄ fragiles
homines sum⁹ etiā si āgeli a multis estimamur
⁊ dicimur. Cui credam dn̄e: cui credā nisi tibi?
Veritas es que nō fallis nec falli potes. Et rur
sū. Oīs homo mēdax: infirm⁹: instabilis/ ⁊ labi
lis: maxīe in v̄bis: ita vt statim vix credi debeat
ꝙ rectū in facie sonare videtur: q̄ prudenter pre
monuisti cauēduȝ ab hoībus: et q̄a īimici hoīs
domestici ei⁹ nec credēdū si q̄s dixerit ecce hic
aut ecce illic. Doctus sū dāno: et vtinā ad caute
lā maiorē: nō ad insipiētiā mihi. Cautus esto q
daȝ ait: cautus esto: serua apud te quod dico. Et
dū ego sileo et abscōditū credo: nec ille silē po-
test quod silēdū petiit: sed statim prodit me ⁊ se:
et abiit. Ab huiusmodi fabulis ⁊ in cautis hoī
bus protege me dn̄e: ne in man⁹ eoꝝ īcidā nec
vnq̄ talia ꝯmittā. Verbū verū ⁊ stabile da ī os
meū: et linguā callidā lōge fac a me. Quod pa-
ti nolo: oīmode cauere debeo. O q̄ bonū et paci
ficū de aliis silere: nec aliud indifferēter oīa cre
dere: neq̄ de facili vlterius effari: paucis seip̄m
reuelare te semꝑ inspectorē cordis querere: nec
oī vēto verboꝝ circūferri: sed omnia ītima ⁊ ex
t̄na ſm tue bn̄placitū volūtat̄ optare ꝑfici. Quā
tutū ꝑ ꝯseruatōe celestis gr̄e huānā fugere ap-
parētiā: nec appetere que foris admiratōnē vi-

dentˀ prebere: ſed ea tota ſedulitate ſectari que vite emēdationē dāt et feruorē: quā multis nocuit virtus ſcita ac p̄propere laudata: q̄ ſana ꝓfuit gratia ſilentio ſeruata in hac fragili vita que tota tētatio fertur et malitia. ¶ De ꝯfidētia in deo hn̄da quādo inſurgūt verborū iacula. Ca. li

FIli ſta firmiter et ſpa in me. Quid. n. ſunt verba niſi verba? Per aerē volāt ſed lapidem nō ledūt. Si reus es cogita ꝙ te libēter velis emēdare. Si nihil tibi cōſcius es: penſa ꝙ velis libentˀ pro deo hoc ſuſtinere. Parū ſatis ē vt vel verba īterdū ſuſtineas qui necdū fortia verbera tolerare vales. Et quare taꝫ parua tibi ad cor trāſeunt niſi quia adhuc carnalis es: et hoīnes magis q̄ oportet attēdis? Naꝫ quia deſpici metuis: reprehēdi pro exceſſibus nō vis: et excuſationū queris vmbracula. Sed inſpice te meliꝰ et agnoſces quia viuit adhuc in te mūdus ⁊ vanus amor placēdi hoībus. Cum enī baſſari refugis et ꝯfundi pro defectibꝰ: cōſtat vtiqꝫ ꝙ nec vere hūilis ſis: nec vere mūdo mortuus: nec tibi mundus crucifixus. Sed audi verba mea: et nō curabis decē milia hoīm verba: Ecce ſi cūcta cōtra te dicerētur que fingi malicioſiſſime poſſēt quid tibi noceret ſi omnino trāſire permitteres nec pluſq̄ feſtucam perpenderes? Nūqd vel vnū capillum tibi extrahere poſſēt? Sed quid cor in

tꝰ nō hꝫ nec deū p̄ ocul᷑: facilit᷑ v̄bo moue᷑ vitupa tōis. Qui āt ī me ꝯfidit nec ꝓ̄po iudicio stare ap petit: absqꝫ hūano t̄rore erit. Ego ei sū iudex ⁊ co gnitor oīꝫ secretoꝝ: ego scio q̄lit᷑ res acta ē: ego īiuriātē noui et sustinētē. A me erit v̄bū istud: me permittēte hoc accidit: vt reuelētur ex mul tis cordibus cogitatōes. Ego reū et īnocēteꝫ iu dicabo: sed occulto iudicio vtrūqꝫ ante ꝓbare vo lui. Testimonium hominū sepe fallit: meū iu- diciū verum est: stabit ⁊ nō subuertetur: latet ple rūqꝫ et paucis ad singula patet: nūq̄ tamē errat nec errare potest: etiam si oculis insipientiū nō rectum videatur. Ad me ergo recurrendum est in omni iudicio: nec ꝓprio īnitēdū arbitrio Iustus enī non cōturbabitur quicquid a deo ei acciderit. Etiā si iniuste aliquid contra eum ꝓ- latum fuerit: nō multum curabit. Sed nec vane exultabit si per alios rationabiliter excusetur. Pensat nāqꝫ quia ego sum scrutans corda ⁊ re- nes qui nō iudico secūdū faciē et humanā appa rētiaꝫ. Naꝫ sepe in oculis meis reperit᷑ culpabi le: qđ hoīꝫ iudicio creditur laudabile. dn̄e deus iudex/iuste/fortis/⁊ patiēs qui hoīꝫ nosti fragi litatē ⁊ prauitatē: esto robur meū ⁊ tota fiducia mea. Nō enī mihi sufficit ꝯsciētia mea: tu nosti quod ego nō noui: et ideo in omni reprehēsiōe me hūiliare debui ⁊ māsuete sustinere. Ignosce

ergo mihi ꝓpiti⁹ quotiens sic nō egi: et dona ite
rū grām amplioris sufferētie. Melior ē ei mi-
hi tua copiosa misericordia ad cōsecutionē idul
gentie: q̄ mea opinata iustitia pro defēsiōe latē
tis ꝯsciētie. Et si nihil mihi cōscius sum: tamen
in hoc me iustificare nō possū: quia remota mi
sericordia tua nō iustificabit̄ in cōspectu tuo oīs
viuēs. ¶ Q̄ꝙ omnia grauia pro etna vita sūt to-
leranda.

¶ Capitulum. lii.

FIli nō frangāt te labores quos assūpsisti ꝓ-
pter me: nec tribulatōes te deiiciāt vsque-
q̄q: sed mea ꝑmissio in oī euētu te roboret ⁊ cō-
soletur: ego sufficiēs sū ad reddēdū supra omnē
modū ⁊ mēsurā. Nō hic diu laborabis: nec sem
per grauaberis doloribus. Expecta paulisper: ⁊
videbis celerē finē malorū. Veīet vna hora qn̄
cessabit omnis labor ⁊ tumultus. Modicū est ⁊
breue oē quod trāsit cū tpe. Age ergo vt agis fi
deliter: labora ī vinea mea: ego ero merces tua.
Scribe: lege: cāta: geme: tace: ora: sustine viriliter
cōtraria: digna est his omnibus et maioribus
preliis vita eterna. Veniet pax in die vna que
nota est domino. Nō enim erit dies vel nox hu
ius scilicꝫ temporis: sꝫ lux perpetua: claritas in
finita: pax firma ⁊ requies secura. Nō dices tūc
q̄s me liberabit de corpe mortꝭ hui⁹ nec clama

bis:heu mihi quia incolat⁹ meus ꝓlongat⁹ est: qm̄ precipitabit̃ mors et salus erit indefectiua: anxietas nulla:iocūditas beata:societas dulcis et decora. O si vidisses scōꝝ in celo coronas perpetuas: quanta quoq; nūc exultāt glīa qui huic mūdo olim ꝯtēptibiles ⁊ quasi vita ipsi indigni putabant̃:ꝑfecto te statī hūiliares vsq; ad terrā ⁊ affectares potius omnib⁹ subesse q̄ vni preesse nec hui⁹ vite letos dies cōcupisceres:sed magis ꝓ deo tribulari gauderes:et ꝓ nihilo inter hoīnes ꝯputari maximū lucrum duceres. O si tibi hec saperent et ꝓfunde ad cor trāsirent:quō auderes vel semel ꝯqueri? Nōne ꝓ vita eterna cuncta laboriosa sunt toleranda? Non est paruum quid lucrari aut ꝑdē regnū dei. Leua igit̃ faciē tuā in celo. Ecce ego et oēs sancti mei mecū q in hoc seculo magnum habuere certamē:modo gaudent:modo ꝯsolāt̃: et modo securi sunt:⁊ mō requiescūt et sine fine in regno patris mei ꝑmanebunt mecum. ℭ. De die eternitatis et huius vite angustiis. ℭ Ca. liii.

O Superne ciuitatis māsio beatissima. O dies eternitatis clarissima quā nox nō obscurat:sed sūma veritas sēper irradiat: dies sēp leta:sēper secura:et nūq̄ statū mutās in ꝯtraria. O vtinā dies illa illuxisset et cūcta hec tꝑalia finem accepisset. Lucet quidē sancti perpetua cla

ritate splēdida:sed nō nisi a longe per speculum peregrinātib⁹ in terra. Norūt celi ciues q̄ gaudiosa sit illa: gemūt exules filii eue q̄ amara ꝛ tediosa sit ista dies hui⁹ temporis parui ꝛ mali pleni dolorib⁹ et āgustiis:vbi hō multis peccatis inquinatᷣ:multis passionib⁹ irretitᷣ:multꝭ tīorib⁹ stringitᷣ:multꝭ curis distenditᷣ:et mlꝭ curiositatib⁹ distrahitᷣ:multis vanitatib⁹ implicatur: multꝭ errorib⁹ circūfūditᷣ:multis laborib⁹ atteritur:tentatōib⁹ ḡuatᷣ: deliciis eneruatᷣ: egestate cruciatᷣ. O qn̄ finis horꝝ mltorꝝ laborum:quādo liberabor:a misera seruitute vitiorꝝ. Qn̄ meōrabor dn̄e tui solius.qn̄ ad plenū letabor in te. Qn̄ ero sine omni impedimēto et in vera libertate sine om̄i grauamine mentꝭ et corporis. Qn̄ erit pax solida:pax īperturbabil' et secura:pax ītus et foris:pax ab om̄i p̄te firma. Iesu bōe qn̄ stabo ad videndū te.qn̄ ꝯtēplabor gloriā regni tui:qn̄ eris mihi omnia in oīb⁹. O qn̄ ero tecū ī regno tuo quod preparasti dilectꝭ tuis ab etno. Relictus sum paup̄ et exul in terra hostili: vbi bella quotidiana et infortunia maxima. Cōsolare exiliū meū:mitiga dolorē meū:quia ad te suspirat om̄e desideriū meū. Nam onus mihi totū est:quicquid mūdus hic offert ad solatiū. Desidero te intime frui:sed nequeo apprehendere. Opto inherere celestibus: sed deprimunt res tē

porales/ꝛ īmortificate passiones. Mēte oīb⁹ re
b⁹ īfesse volo:carni āt īuite subesse cogor. Sic eº
īfelix hō mecū pugno:ꝛ fact⁹ sū mihimetipsi ḡuis
dū spūs sursū ꝛ caro q̄rit eē deorsū. O qd it⁹ pati
or dū mēte celestia tracto:ꝛ mox carnaliū t̃ba
occurrit orāti. De⁹ me⁹ ne elōgeris a me:neq̃ de-
clines ī ira a s̃uo tuo. Fulgura corruscatōe3 tuā
ꝛ dissipa eas:emitte sagittas tuas ꝛꝯturbēt̃ oēs
fātasie īimici. Recollige sēsus meos ad te. Fac
me obliuisci oīm mūdanoꝝ:da cito abiicē ꝛ cō
tēnere fātasmata vitioꝝ. Succurre mihi eterna
veritas vt nulla me moueat vanitas. Adueni ce
lestis suauitas:et fugiat a facie tua oīs īpuritas
Ignosce quoq̃ mihi/ꝛ mis̃icordit̃ indulge quo-
tiēs preter te aliud in oratōe reuoluo. Cōfiteor
eteni vere:quia valde distracte me hr̄e consueui
Nam ibi ml̃totiēs nō sū: vbi corporalit̃ sto aut
sedeo:sed ibi magis sum quo cogitationib⁹ fe-
ror. Ibi sum vbi cogitatio mea est. Vbi est fre
quēter cogitatio mea: ibi est id quod amo. hoc
mihi cito occurrit qd naturalit̃ delectat aut ex
vsu placet. Vnde tu veritas apte dixisti. Vbi
eī ē thesaurus tuus:ibi est ꝛ cor tuū. Si celū dili
go:libēter de celestibus pēso. si mūdū amo:feli-
citatib⁹ mūdi cōgaudeo:et de aduersitatib⁹ ei⁹
tristor. Si carnem diligo:q̄ carnis sūt sepissime
imagior. Si spm̄ amo:de spūalib⁹ cogitare de-

lector. Quecūq3 enī diligo: de his libent̄ loquor et audio: atq3 taliū imagines ad domū mecū reporto. S3 beatus ille homo qui ꝓpt̄ te dn̄e oib⁹ creaturis abeūdi licētiā tribuit: q nature vī facit/ et ꝯcupiscētias carnis feruore spūs crucifigit: vt serenata ꝯsciētia purā tibi orōnem offerat: dignusq3 sit āgelicis interesse chorꝭ: oib⁹ terrenis forꝭ ꝭ int⁹ exclusis. ℭ De desiderio et̄ne vite ꝛ quāta sint certātib⁹ bona ꝓmissa. ℭ Ca. liiii.

Fili mi cū tibi desideriū et̄ne btītudinis desup īfūdi senꝭ et de tabernaculo corpis exire ꝯcuspicis vt claritatē meā sn̄ vicissitudīs vmbra ꝯtēplari possis: dilata cor tuū ꝛ oī desiderio hāc scā3 īspiratōe3 suscipe Redde āplissimas superne boītati gr̄as: q̄ tecū sic dignāt̄ agit: clemēt̄ visitat: ardēt̄ excitat: potēt̄ subleuat ne ꝓprio pōdere ad t̄rena labaris. Neq3 eī hoc cogitatu tuo aut cōatu accipis: sed sola dignitate supne gr̄e ꝛ diuini respect⁹: quaten⁹ in virtutib⁹ ꝛ maiori humilitate ꝓficias ꝛ ad futura certamina te p̄pares: mihiq3 toto cordis affectu adherē ac feruēti volūtate studeas deseruire. Fili sepe ignis ardet s3 sn̄ fumo flāma n̄ ascēdit. Sic ꝛ aliq̄ꝝ ꝺsideria ad celestia flagrāt ꝛ tn̄ a tētatōe carnal̄ affect⁹ liberi non sunt. Id circo nec omino pure ꝓ honore dei agūt qd̄ tā desiderant̄ ab eo petūt Tale ē ꝛ sepe tuū ꝺsideriū qd̄ īsinuasti fore tā īportunū Nō

enī hoc est purū et ꝑfectū quod ꝓpria ꝯmodita-
te est infectū. Pete nō quod tibi ē delectabile ⁊
comodū:ſ; qđ mihi acceptabile atq; honorificū
qa si recte iudicas meā ordinationē tuo deside
rio et oī desiderato ꝑferre debes ac sequi. Noui
desiderium tuū et frequētes gemit⁹ audiui. Ia;
velles esse in libtate glīe filioꝝ dei iā te delec-
tat dom⁹ etna et celestis pria gaudio plena: sed
nōdū venit hora ista:ſ; est adhuc aliud tps bel-
li:videl; tps laboris et ꝓbationis optas sūmo re
pleri b ono ſ; n̄ potes hͦ asseq modo. Ego sū:expe
cta me dicit dn̄s donec veīat regnū dei. Probā-
dus es adhuc in tris ⁊ in mult; exercitād⁹ Cōso
latio tibi īterdū dabit: ſ; copiosa satietas nō cō
ceditur. Cōfortare igit et esto robustus tā ī agē
do q̄ in patiēdo nature ꝯtraria. Oportet te nouū
īduere hominē:⁊ in alterū virū mutari Oportet
te sepe agere quod nō vis:et qđ vis oportet te re
linquere. Quod aliis placet ꝓcessū hēbit:qđ tibi
placet vltra nō ꝓficiet. Quod alii dicūt audiet:
quod tu dicis pro nihilo ꝯputabit. Petēt alii et
accipiēt:tu petes nec īpetrabis. Erunt alii ma-
gni ī ore hoī;:de te āt tacebit Aliis hͦ vel istud
ꝯmittet tu āt ad nihil vtile iudicaberis. Nā ꝓpt
hͦ natꝰa aliqn̄ ꝯtristabit:⁊ magnū si silēs porta-
ueris. In his et similib⁹ mult; ꝓbari solet fidelis
dn̄i su⁹ q̄lit se abnegare et ī oīb⁹ frāgē quiuerit

Vix est aliquid tale in quo tãtũdem mori idi-
ges: sicut nõ videri: et pati q̃ volũtati tue aduersa
sũt: maxĩe ãt cũ discõueniẽtia et que min⁹ vti-
lia tibi apparẽt fieri iubẽtur. Et quia nõ audes
resistere altiori ptãti sub dñio constitutus: ideo
durũ tibi videt̃ ad nutũ altius ãbulare et oẽ p-
priũ sẽtire obmittere Sed pẽsa fili horꝶ fructũ la
borũ: celerẽ finẽ atq; pmiũ nimis magnũ: ⁊ non
hẽbis inde grauamẽ sed fortissimũ patiẽtie tue
solamẽ. Nã et p modica hac volũtate quam nũc
spõte deseris habebis sẽp volũtatẽ tuã in celis.
Ibi quippe ĩuenies oẽ q̃ volueris: oẽ quod desi
derare potes. Ibi aderit tibi totius facultas bo-
ni sine timore amittẽdi. Ibi volũtas tua vna sẽp
mecũ: nil cupiet extraneũ vel priuatũ. Ibi nul l⁹
resistet tibi: nemo de te ꝯqueret̃: nẽo ĩpediet: nil
obuiabit: sed cũcta desiderata simul erũt pñtia:
totũq; affectũ tuũ reficiẽt et ad ĩplebunt vsq; ad
sũmũ. Ibi reddã gloriã p ꝯtumelia ꝑpessa. palli
um laudis pro merore: pro loco nouissimo sedẽ
regni in scl'a. Ibi appebit fruct⁹ obediẽtie: gau-
debit labor penitẽtie: et hũilis subeictio corona
bitur gl'ose. Nũc g̊ te inclina hũilit̃ sub oĩꝫ ma-
nib⁹: nec sit cure q̃s hoc dixerit vel iusserit: sed h̃
magnope curato vt siue prelatus siue minor aut
eq̃lis aliquid a te exposcerit vel ĩnuerit: pro bo-
no totum accipias et sincera voluntate studeas

adimplere. Querat ali⁹ hoc/ alius illud: glorietᷣ ille in illo: et iste in isto: laudetꝗꝫ milies mille: tu aūt nec in isto nec in illo: sed tuiipsius gaude cōtemptu: et in mei solius bn̄placito ac honore Hoc optādū est tibi: vt siue ꝑ vitā siue ꝑ mortez deus semper in te glorificetᷣ. ℭ Qualiter hō desolat⁹ debeat ī man⁹ dei se offerre ℭ Capi. lv.

DOmine de⁹ scē pater sis nūc et in eternum bn̄dictus: quia sicut vis factū est: ⁊ qđ facis bonū ē Letetᷣ ī te seru⁹ tu⁹: nō ī se nec ī aliq̄ alio quia tu sol⁹ letitia vera: tu spes mea ⁊ corona mea: tu gaudiū meū ⁊ honor me⁹ dn̄e. Quid habet seruus tu⁹/ nisi qđ a te accepit/ etiā sine merito suo? Tua sūt oīa q̄ dedisti et q̄ fecisti. Pauper sū et in laborib⁹ meis a iuuētute mea: ⁊ ꝯtristabitᷣ aīa mea nōnūq̄ vsꝗꝫ ad lachrymas: qn̄ꝗꝫ etiam ꝯturbatᷣ ad se ꝓpter īminentes passiōes. Desidero pacis gaudiū/ pacē filiorū tuorū flagito/ qui in luīe ꝯsolatōis a te pascūtᷣ. Si das pacē: si gaudiū sanctū infundis: erit aīa serui tui plena modulatōe et deuota in laude tua. Sed si te subtraxeris sicut sepissime soles: nō poterit currē viā mandatorum tuorum: sed magis ad tundendū pectus genua incuruantur: quia nō est illi sicut heri et nudiusterti⁹ quando splendebat lucerna tua super caput eius: et sub vmbra alarum tuarum protegebatur a tentatōnibus irruentibus

Pater iuste et semper laudāde veīt hora vt pro betur seruus tu⁹. Pater amande dignum est vt hora hac patiatur pro te aliquid seru⁹ tu⁹. Pater perpetue venerande veīt hora quam ab eterno presciebas affuturam: vt ad modicū tempus succumbat foris seruus tuus/ viuat vero semper apud te intus: paululum vilipendatur: humliet᷑ et deficiat coram hominibus: passionibus conterat᷑ et languoribus: vt iterum tecū in aurora noue lucis resurgat et in celestibus clarificetur Pater sancte tu sic ordinasti et sic voluisti: ⁊ hoc factum est quod ipse p̄cepisti. Hec est enī gratia ad amicum tuum pati: ⁊ tribulari in mūdo pro amore tuo: quotienscunqꝫ a quocūqꝫ et quomodocunqꝫ id per miseris fieri. Sine cōsilio ⁊ ꝓuidentia tua: et sine causa nihil fit ī terra. Bonū mihi domine ꝙ humiliasti me: vt discam iustificationes tuas: et omnes elationes cordis atqꝫ presumptionis abiiciam. Vtile mihi ꝙ confusio cooperuit faciem meam vt te potius q̄ homines ad consolandum requiram. Didici etiā ex hoc inscrutabile iudicium tuum expauescē qui affligis iustum cum impio: sed non sine equitate et iustitia. Gratias ago tibi quia nō pepercisti malis meis: sed attriuisti me v'berib⁹: aorꝫ īfli gēs dolores: ⁊ īmitēs āgustias forꝫ ⁊ īt⁹. Nō ē q me cōsoletur ex oībus q̄ sub celo sūt nisi tu dn̄e

deus meus:celestis medicus animarꝝ: qui pcu
tis et sanas:deducis ad inferos et reducis. Di-
sciplina tua super me:etvirga tua ipa me doce-
bit. Ecce pater dilecte in maibus tuis ego sum:
subvirga correctiōis tue me iclino:percute dor
sū meū et collū meūvt incurué advolūtatem tu
am tortuositaté meā. Fac me piū et hūilem di-
scipulū:sicut bñ facē ɔsueuisti:ut ābulē ad oēm
nutū tuū. Tibi me et oīa mea ad corrigēdū cō
mendo:meliꝰ est hic corripi q̄ in futuro. Tu scis
oīa et singula:ꝛ nil te latet in humana ɔsciētia.
Añq̄ fiāt nostiventura: ꝛ nō opus est tibi vt qs
te doceat aut admoneat de his que gerūt̃ i ter-
ra Tu scis quid expedit adꝓfectum meū:ꝛ quā
tum deseruit tribulatio ad rubiginēvitiorꝝ pur
gādā. Fac mecū desideratū bñplacitū tuū:et ne
despicias peccaminosāvitā meā:nulli meliꝰnec
clariꝰq̄ tibi soli notā da mihi dñe scire quod sci
ēdum est:hoc amare qđ amāduꝫ est: hoc lauda
re quod tibi sūme placet:hoc reputare quod ti-
bi preciosū apparet:hocvituperare quod oculis
tuis sordescit. Nō me sinas ſm visionem oculo-
rū exteriorꝝ iudicare: neq; ſm auditum auriuꝫ
hoīm iperitorꝝ sentētiare:sꝫ i iudiciovero de vi
sibilibus ꝛ spiritualibꝰ discernere:atq; super oīa
volūtatem bñplaciti tui semp inqrere Fallūtur
sepe hoīm sensus in iudicādo:fallūt̃ ꝛ amatores

seculi visibilia tātūmodo amādo. Quid est homo ide melior: qa reputatᵉ ab hoie maior? Fallax fallacē: vanus vanū: cec⁹ cecū: infirm⁹ ifirmū decipit dū exaltat: et veracitᵉ magis ꝯfūdit: duꝫ inaniter laudat. Nam quātū vnusqsqꝫ est in oculis tuis: tātū est ⁊ nō aplius/ ait hūilis sāct⁹ frāciscus. ¶ ꝙ hūilib⁹ insistedū est opibus cū deficitᵉ a summis. ¶ Capitulū. lvi.

Filī nōvales sēp in feruētiori desiderio virtutū stare: nec in altiori gradu cōtemplatōis: sꝫ necesse habes intdū ob originalē corruptelā ad inferiora descēdere ⁊ on⁹ corruptibilis vite (etiā iuite ⁊ cū tedio) portare. Quādiu mortale corpus geris: tediū sēties et grauamen cordis. Oportet ergo sepe in carne de carnis onere gemere: eo ꝙ nōvales spiritualibus studiis ⁊ diuine ꝯtemplationi indesinēter inherere. Tunc expedit tibi ad hūilia ⁊ extiora opa ꝯfugere: et in bois te actib⁹ recreare: aduētū meū et supnā visitatōeꝫ firma ꝯfidētia expectare: exiliū tuū ⁊ ariditatē mentꝫ patiētᵉ sufferre: donec iterꝝ a me visiteris: ⁊ ab oib⁹ āxietatib⁹ libereris. Nā faciā te laborꝝ obliuisci et intna qete perfrui. Expādaꝫ corā te prata scripturarꝝ: vt dilatato corde currere icipias viam mādatorꝝ meorū: ⁊ dices. Nō sūt cōdigne passiones huius temporis ad futuram glām que reuelabitᵉ in nobis. ¶ ꝙ hō nō

.k.i.

reputet se ꝯsolatiōe dignū:sed magis verberibꝰ reum. ℭ Capitulū.lvii.

DOmine nō sum dignꝰ cōsolatione tua:nec aliqua spūali visitatōe:et ideo iuste mecū agis quādo me inopē et desolatū relinquis. Si eī ad istar maris lachrymas fūdere possem: ad huc cōsolatōe tua dignꝰ nō essem. Vñ nihil dignus sum:q̃ flagellari et puniri:quia grauiter ⁊ sepe te offēdi:et ī multis valde deliqui. Ergo vera pēsata ratione:nec minima sum dignus cōsolatione:sed tu clemēs et misericors qui nō vis perire opera tua:ad ostēdēdum diuitias bonitatis tue in vasa misericordie tue:etiā preter oē propriū meritū dignaris cōsolari seruū tuū supra humanū modū. Tue eī cōsolatiōes nō sūt sicut humane cōfabulatōes. Quid egi dñe vt mihi cōferres aliquā celestem cōsolatiōeʒ?Ego nihil boni me egisse recolo:sed semp ad vitia ꝓnū et ad emēdationē pigrū fuisse. Verū est ⁊ negare nō possū. Si aliter dicerē:tu stares cōtra me/ et nō esset qui defēderet. Quid merui pro peccatis meis:nisi infernū et ignem eternū?In veritate cōfiteor quoniā dignus sum omni ludibrio ⁊ cōtemptu:nec decet me inter deuotos tuos commorari. Et licet hoc egre audiam tamē aduersū me ꝓveritate peccata mea arguā vt facilius miām tuā merear īpetrare. Quid dicaʒ reus

et omni cõfusione plenus? Non habeo os loquẽ
di: nisi hoc tantũ verbũ: peccaui dñe peccaui mi
serere mei: ignosce mihi. Sine me paululum vt
plãgã dolorẽ meũ anteq̃ vadã ad terrã tenebro
sam et opertã mortis caligine. Et quid tã maxi
me a reo et misero peccatore requiris nisi vt cõ
teratur et hũiliet se pro delictis suis. In vera cõ
tritione ⁊ cordis hũiliatõe nascit̃ spes venie: re-
cõciliatur perturbata cõsciẽtia: repatur gratia
pdita: tuetur homo a futura ira et occurrũt si-
bi mutuo in osculo sãcto deus ⁊ penitẽs anima.
Humilis peccatorꝶ cõtritio: acceptabile tibi est
domine sacrificiũ: lõge suauius odorãs in cõspe
ctu tuo q̃ thuris ĩcẽsũ. Hoc est gratũ etiã vnguẽ
tum quod sacris pedibꝰ tuis infũdi voluisti: qa
cor contritũ et humiliatũ nũq̃ despexisti Ibi est
locus refugii a facie ire inimici: ibi emendatur
⁊ abluit̃ quicquid aliũde cõtractuꝫ est: ⁊ inqui-
natum. ℭ De gratia que nõ miscetur t̃rena sa-
piẽtibus. ℭ Capitulũ. lviii.

Fili preciosa est gratia mea nõ patit̃ se mi
sceri extraneis rebus: nec cõsolationibus
terrenis. Abiicere ergo oportet omnia impedi
menta gratie si optas eius infusionem suscipe-
re. Pete secretum tibi ama solus habitare te-
cum: nullius require cõfabulationẽ: sed magis
ad deum deuotam effũde precẽ vt ꝯpũctã tene

as mentē: ⁊ purā ꝯsciētiā. Totū mūdū nihil esti
ma: dei vacationē oīb⁹ extīorib⁹ ātepone. Nō.n.
poteris mihi vacare: et in trāsitoriis parit̄ dele-
ctari. A notis et a charis amicis oportet elōga
ri: et ab oī tp̄ali solatio mētē tenere p̄uatā. Sic
obsecrat beat⁹ apl̄s petrus: vt tāq̄ aduenas ⁊ pe-
regrinos in hoc mūdo se ꝯtineāt christi fideles
O quāta fidutia erit morituro: quē nulli⁹ rei af-
fectus detinet in mundo. Sed sic segregatū cor
habere ab oībus: eger necdū capit anim⁹: nec a
nimalis hō nouit intn̄i homīs libertatē. Attā-
mē si vere velit esse sp̄ūalis oportet eū renūtiare
tam remotis q̄ propinqs: et a nemine magis ca
uere q̄ a seip̄o. Si temetip̄m p̄fecte viceris cete-
ra facilius subiugabis. Perfecta nāq; victoria ē
de semetip̄o triūphare. Qui enī semetip̄m sub-
iectū tenet vt sēsualitas rationi ⁊ ratio in cūctis
obediat mihi: hic vere victor est sui et dn̄s mūdi
Si ad hūc apicē scādere gliscis: oportet viriliter
incipere et securim ad radicē ponere: vt euellas
⁊ destruas occultā ⁊ inordinatā inclinatōnē ad
teip̄m et ad oē p̄uatū et mat̄iale bonū. Ex h̄° vi-
tio ꝙ hō semetip̄m nimis inordinate diligit pe
ne totū pēdet quicq̄d radicalit̄ vincēdū est. Quo
deuicto et sub acto malo: pax magna et trāquil
litas erit ꝯtinuo. Sed quia pauci sibiip̄is perfe-
cte mori laborāt: nec plene extra se tendūt: pro-

pterea in se iplicati remanēt:nec supra se in spū eleuari possūt. Qui aūt libere mecū ābulare desiderat:necesse est vt oms prauas ⁊ inordinatas affectiões suas mortificet: atq₃ nulli creature ꝓuato amore cōcupiscēter inhereat. ℭ De diuersis motibus nature ⁊ gratie. ℭ Capitulū. lix.

Filli diligenter aduerte motus nature ⁊ gratie quia valde contrarie et subtiliter mouentur:et vix nisi a spirituali et intimo illuminato homine discernunt᷑. Omnes quidez bonū appetunt et aliquid boni in suis dictis vel factis pretēdunt:ideo sub specie boni multi falluntur. Natura callida est et multos trahit:illaqueat ⁊ decipit:et se semper pro fine habet. Sed grā simpliciter ābulat:et ab oī specie mala declinat:fallacias nō pretēdit:et omia pure propť deū agit in quo et finaliter requiescit. Natura inuite vult mori:nec premi/nec supari/nec subesse/nec spōte subiugari. Gratia vero studet mortificationi ppe:resistit sensualitati:querit subiici:appetit vinci:nec ꝓpria vult libertate fūgi:sub disciplina amat teneri:nec alicui cupit domiari: ſ₃ sub deo semper viuere stare et esse:atq₃ propter deū oī humane creature humiliter parata est inclinari. Natura pro suo comodo laborat et qd lucri ex alio sibi proueniat attendit. Gratia autē non quid sibi vtile et comodum sit sed quod mľ

tis ꝓficiat magis ꝯsiderat. Naťa libeť honorē ⁊
reuērētiā accipit Gr̃a v'o oēʒ honorē ⁊ gl̃aʒ ꝺo fi-
delit' attr̃buit. Naťa ꝯfusiōeʒ tiet ⁊ ꝯtēptū. Gr̃a
āt gaudet ꝑ noīe iesu ꝯtumeliā pati Natura oci
um amat ⁊ quietē corporalem. Gratia autē va-
cua esse nō potest: sed libēter āplectitur laborē.
Natura querit curiosa habere et pulchra: et ab
horret vilia et grossa. Gratia vera simplicib' de
lectatur et hūilibus: aspera nō aspernať: nec ve
tustis refugit indui pannis. Natura respicit tē-
porolia: gaudet ad lucra terrena: tristať de dā-
no: irritatur leui iniurie verbo. Sed gratia attē-
dit eterna: nō inheret tpalib': nec in ꝑditōe reꝝ
turbatur: neqꝫ verbis duriorib' acerbať: qa the-
saurū suū et gaudiū in celo vbi nil perit ꝯstituit
Natura cupida est ⁊ libentius: accipit q̃ donat:
amat ꝓpria ⁊ priuata. Gratia autē pia est ⁊ cō
munis: vitat singularia: cōtētať paucis beati' iu
dicat dare q̃ accipe. Naťa īclinat ad creťas ad
carnē ꝓpriā: ad vanitatē et discursus. Sʒ gr̃a tra
hit ad deū ⁊ virtutes. renuntiat creaturis: fugit
mūdū: odit carnis desideria: restringit euaga-
tōes: erubescit in publico appere. Natura libeť
aliqđ solatiū habet externū in quo delecteť ad
sensū. Sed gratia in solo deo querit cōsolari: et ī
sūmo bono super omnia visibilia delectari. Na
tura totum agit propter lucrum et comodum ꝓ

priū:nihil gratis facere pōt:sed aut equale/ aut melius/aut laudē vel fauorē pro benefactis cō-sequi sperat: ⁊ multū pōderari sua gesta ⁊ dona cōcupiscit. Gratia vero nil tpale querit/nec aliud pmiū q̄ deū solū pro mercede postulat/nec ā-plius de tpalibus necessariis desiderat nisi quā-tum hec sibi ad assecutionē eternorū valeat de-seruire. Natura gaudet de amicis multis et ꝓ-pinquis/gloriatur de nobili loco ⁊ ortu generis arridet potētibus/ blādītur diuitibꝰ/applaudit sibi similibus. Gratia autem et inimicos dili-git:nec de amicorum turba extollitur: nec locū nec ortū nataliū reputat:nisi virtus maior ibi fu-erit fauet magis pauperi q̄ diuiti/compatiť plꝰ innocēti q̄ potēti/ ꝯgaudet veraci nō fallaci:ex-hortať semper bonos meliora carismata emu-lari et filio dei per virtutes assimilari. Natura de defectu et molestia cito ꝯqueritur. Gratia cō-stāter fert inopiā Natura oīa ad se reflectit/pro se certat ⁊ arguit. Gr̄a aūt ad deū cūcta reducit vnde originaliter emanat:nihil boni sibi ascri-bit/nec arrogāter presumit/nō cōtendit:nec su-am sētētiam aliis prefert. Sʒ in oī sēsu et intelle-ctu eterne sapiētie:ac dīno examini se submit-tit. Naťa appetit scire:⁊ noua secreta audire vl̄t extiꝰ appere/⁊ mlťa ꝑ sensus experiri:desiderat agn̊sci ⁊ agere vn̄ laus ⁊ admiratō ꝓcedit. Sʒ gr̄a

non curat noua nec curiosa pcipere:quia totum hoc devetustate corruptōis est ortū/cū nihil nouū et durabile sit super terrā. Docet itaq sensus restringere vanā ꝯplācētiam et ostentatōez deuitare:laudāda et digne mirāda hūiliter abscōdere/et de omni re et de oī sciētia vtilitatis fructū:atq dei laudē et honorem querere. Nō vult se nec sua predicari: sed deū in donis suis optat benedici/qui cūcta ex mera charitate largitur Hec grā supernaturale lumen/et quoddam dei speciale donū est:et ꝓprie electorꝫ signaculū ⁊ pignus salutis eterne/ q̄ hoīez de terrenis ad celestia amāda sustulit et de carnali spiritualē effi cit. Quāto igit̄ natura āplius premit̄ ꝯvincitur tanto maior gratia infundit̄/et quotidie nouis visitatōibꝰ īterior hō ẜm ymaginē dei reformatur. ¶ De corruptōe nature et efficatia gratie diuine. ¶ Capitulum. lx.

DOmine deus meꝰ qui me creasti ad ymaginem et siłitudinē tuā cōcede mihi hanc grāz quā oñdisti mihi tā magnā et necessariaz ad salutē:vt vincā pessimā naturā meā trahentem ad peccata et in perditōez. Sentio.n. ī carne mea legem peccatiꝫ dicentē legi mentꝭ mee et captiuū me ducentem ad obediendū sensualitati in multis:nec possū resistere passiōibꝰ eiꝰ nisi assistat tua sanctissima grā cordi meo ardē

ter infusa. Opus est grã tua: et magna gratia vt vincat̃ natura ad malũ sẽp pna ab adolescentia sua. Nam p pmũ hoiem adam lapsa et viciata per peccatũ in oms hoies pena hui9 macule descendit: vt ipa natura que bõa ꝛ recta a te cõdita fuit: pvitio iam et infirmitate corrupte nature ponat̃: eo ꝙ motus eius sibi relict9 ad malũ ꝛ inferiora trahat. Nam modica vis q̃ rem ãsit est tanq̃ scintilla quedã latens in cinere. Hec est ipsa ratõ naturalis circũfusa magna caligine adhuc iudiciũ hñs boni ꝛ mali: veri falsiq3 distantiam: licet ĩpotens sit adimplere oẽ quod approbat: nec pleno iã luĩe veritatꝭ: nec sanitate affectionũ suaꝝ potiat̃. Hinc est deus meus: ꝙ cõdelector legi tue fm interiorẽ hoĩe3 sciens mãdatũ tuũ fore bonũ iustũ et sãctũ: arguẽs etiam oẽ malũ et peccatũ fugiendũ: carne aute3 fuio legi peccati dũ magis sensualitati obedio q̃ rationi. Hinc est ꝙ velle bonũ mihi adiacet: pficere autem nõ ĩuenio. Hinc sepe multa bona ppono: sed quia grã deest ad adiuuãdũ infirmitatem meã ex leui resistentia resilio et deficio. Hinc accidit ꝙ viã pfectõis agnosco et qualiter agere debeã clare sat9 video sed pprie corruptionis pondere pressus ad pfectiora nõ assurgo. O q̃ maxĩe est mihi necessaria dñe grã tua: ad inchoandũ bonũ: ad pficiẽdũ: ꝛ ad pficiẽdũ. Nam

sine ea nihil possũ facere: oĩa ãt possũ in te: ꝯfortãte me gratia O uere celestis grã, sine q̃ nulla sũt ꝓpa mẽita: nulla q̈ꝫ dona nat̃e pōderãda. Nihil artes: nihil diuitie: nihil pl̃chritudo: vl̃ fortitudo nihil ĩgeniũ vel eloquẽtia valẽt apd̃ te dñe sñ grã. Nã dona nature bõis ⁊ mal̃ sũt cõia. electoꝝ aũt ꝓpriũ donũ est grã siue dilectio qua ĩsigniti digni hñtur vita eterna. Tm̃ eminet hec grã: vt nec donũ ꝓphetie: nec signoꝝ opatio: nec quãtalibet alta speculatio aliqd estimet̃ sñ ea. Sed neqꝫ fides: neqꝫ spes: neqꝫ alie virtutes tibi accepte sũt sñ charitate et grã. O btissima grã q̃ pauperẽ spiritu virtutibus diuitẽ facis et diuitem mult̃ bonis humilẽ corde reddis Veni descẽde ad me: reple me mane ꝯsolatõe tua: ne deficiat pre lassitudine ⁊ ariditate mẽtis aĩa mea Obsecro dñe vt iueniã grãm ĩ oculis tuis: sufficit eĩ mihi grã tua cetis nõ obtẽtis q̃ desiderat natura. Si fuero tẽtatus ⁊ vexatus tribulatõib⁹ mult̃ nõ timebo mala dũ mecũ fuerit grã tua. Ipsa fortitudo mea ipa cõsiliũ cõfert et auxiliũ Cũctis hostibus potẽtior est: ⁊ sapientior vniuersis sapiẽtibus. Magistra est veritatis: doctrix disciplĩe: lumẽ cordis: solamẽ pressure: fugatrix tristitie: ablatrix timoris: nutrix deuotionis: ꝓductrix lachrymarũ. Quid sũ sñ ea nisi aridũ lignũ et stips iutilis ad eiiciẽduꝫ? Tua ergo me

dñe gr͡a semp p̄ueniat et sequatur:ac bonis opi
bus iugiter prestet esse intētū per iesū christum
filiū tuū. Amē

¶ ꝙ nosipos abnegare:et christum imitari de
bem⁹ per crucē.

¶ Capitulum.lxi.

Fili quātū a te vales exire:tātū in me pote
ris trāsire. Sicut nihil foris cōcupiscere ī
ternā pacē facit: sic se interius relīquere deo cō
iūgit. Volo te adiscere pfectā abnegationē tui
in volūtate mea sine cōtradictiōe ꝛ querela. Se
quere me ego sū via: veritas ꝛ vita. Sine via nō
itur:sine veritate nō cognoscitur:sī vita nō viui
tur. Ego sū via quā sequi debes:veritas cui cre
dere debes:vita quā sperare debes. Ego sū via ī
uiolabilis:vitas īfallibilis:vita īterminabilis.
Fgo sū via rectissima:veritas suprema:vita ve
ra:vita btā:vita increata. Si māseris ī via mea
cognosces veritatem:et veritas liberabit te ꝛ ap
prehendes vitam eternam. Si vis ad vitam in
gredi serua mandata. Si vis veritateꝫ cognosce
re crede mihi. Si vis perfectus esse:vende om̄ia
Si vis esse discipulus meus:abnega temetipsuꝫ
Si vis beatā vitā possidere:presētē vitā ꝯtēne Si
vis exaltari ī celo:hūilia te ī mūdo. Si vis rēgna
re mecū:porta crucē mecuꝫ. Soli ei serui crucis

inueniūtviā beatitudinis etvere lucis. Dñe ie-
su christe: quia arta estvia tua ⁊ mūdo despecta
dona mihi tecū mūdi despectū imitari. Nō enī
maior est seruus dño/nec discipul⁹ super magi-
strū. Exerceat' seru⁹ tu⁹ invita tua: quia ibi ē sa
lus mea: et sāctitasvera. Quicquid extra eā le-
govel audio nō me recreat: nec delectat plene.
Fili quia hec scis et legisti oīa: beat⁹ eris si fece
ris ea. Qui hʒ mādata mea ⁊ suat ea: ipse est q
diligit me: et ego diligā eū: ⁊ maifestabo ei me
ipʒ: et faciā eū ꝯsedere mecū in regno pr̄is mei
Dñe igitur sicut dixisti et ꝑmisisti: sic vtiq; mi-
hi promereri ꝯtingat. Suscepi de manu tua cru
cē: portabo eāvsq; ad mortē sicut imposuisti mi
hi. Verevita boni monachi crux est: sʒ dux pa
disi: inceptū est: retro abire nō licet nec relinq̄re
oportet. Eya frater ꝑgamus simul. iesus erit no
biscū: propt' iesū suscepim⁹ hāc crucē: propt' iesū
perseuerem⁹ in cruce. Erit adiutor noster qui ē
dux noster et ꝓcessor. En rex noster ingreditur
añ nos: q pugnabit pro nobis Sequamurvirilit'
nemo metuat t'rores: sim⁹ parati mori fortiter ī
bello: nec inferamus crimē glorie nostrevt fugi
am⁹ a cruce. ¶ ꝙ homo nō sit nimis deiect⁹ qñ
in aliquos labitur defectus. ¶ Capitulū. lxii.

Fili magis placent mihi patientia et hūili
tas in aduersis q̄ multa ꝯsolatio ⁊ deuotio

in prosperis. Vt quid te ꝯtristat paruū factū cō tra te dictū? Si ampliꝰ fuisset cōmoueri nō debuisses: sed nūc dimitte trāsire: nō est p̄mū nec nouū: nec vltimū erit si diu vixeris. Satis virilis es q̄diu nil obuiat aduersi. bene etiā cōsulis: et alios nosti roborare verbis. sed cū ad ianuā tuā venit repētina tribulatio deficis cōsilio et robore. Attēde magnā fragilitatē tuā quā sepiꝰ experiris in modicis obiectis. Tamen ꝓ salute tua ista fiunt. Cum hec et similia cōtingūt. Pone vt melius nosti ex corde: ꝛ si te tetigit nō tamē deiiciat nec diu implicet. Ad minꝰ sustine patienter: si nō potes gaudēter. Etiā si minꝰ libēter audis et indignationē sētis. Reprime te: nec patiaris aliq̄d īordinatum ex ore tuo exire vn̄ paruuli scādalizētur. Cito cōquiescet cōmotio excitata: et dolor īt'nus reuertēte gratia dulcorabitur. Adhuc viuo ego dicit dn̄s iuuare te paratꝰ et solito āplius cōsolari: si cōfisus fueris mihi et deuote īuocaueris. Aī equior esto et ad maiorē sustinētiā accingere. Nō est totū frustratū: si te sepius percipis tribulatum vel grauiter tentatum. Homo es et nō deus: caro es et nō āgelꝰ Quomodo tu posses semper in eodem statu virtutis permanere: quādo hoc defuit āgelo ī celo. et primo homini ī paradiso: qui nō diu steterūt Ego sum qui merētes erigo sospitate: et suā co-

gnoscentes infirmitatē ad meā ꝓueho diuinita
tem. Domine benedictum sit verbum tuū. dul-
ce super mel et fauū ori meo. Quid facerem in
tantis tribulationib⁹ et angustiis meis nisi me
cōfortares tuis sanctis ſmonibus? Dummodo
tandem ad portum salutis perueniam: qd cure
est que et quāta passus fuero? Da finem bonuꝫ
da felicem ex hoc mūdo trāsitū. Memēto mei
deus meus: ⁊ dirige me recto itinere in regnuꝫ
tuum. Amen. ¶ De altioribus rebus ⁊ occul-
tis iudiciis dei non scrutandis. ¶ Capi. lxiii.

Fili caueas disputare de altis materiis ⁊ de
occultis dei iudiciis. Cur iste sic relinqui
tur et ille ad tantā gratiam assumitur: cur etiā
iste tantum affligit̄ ⁊ ille tam eximie exaltatur
Ista omnē humanā facultatem excedūt: nec ad
inuestigādū iudicium diuinū vlla ratio ꝑualet
vel disputatio. Quando ergo hec tibi suggerit ī
inimicus: vel etiam quidam curiosi inquirunt ho
mines: responde illud prophete. Iust⁹ es domi-
ne et rectum iudiciū tuum. Et illud: Iudicia do
mini vera iustificata in semetipā. Iudicia mea
metuenda sūt nō discutienda: quia humano in
tellectui sunt incomprehensibilia Noli etiā inq
rere vel disputare de meritis sanctoꝝ quis alio
sanctior aut quis maior fuerit in regno celorū.
Talia generant sepe lites ⁊ contētiones iutiles

nutriunt quoqꝫ superbiam et vanam gloriã: vnde oriunt̃ inuidie et dissensiones: dum iste illuꝫ sanctum et alius alium conatur superbe preferre. Talia autem velle scire et inuestigare: nullũ fructum afferunt: sed magis sanctis displicent: quia nõ sum deꝰ dissensionis: sed pacis: que pax magis in humilitate vera q̃ in propria exaltatione consistit. Quidam zelo dilectionis trahuntur ad hos vel ad illos ampliori affectu: sed humano potius q̃ diuino. Ego sum qui cunctos cõdidi sanctos: ego donaui gratiam / ego prestiti gloriam / ego noui singulorum merita: ego preueni eos in benedictõnibꝰ dulcedinis mee: ego presciui dilectos añ secula: ego eos elegi: de mũdo non ipsi me preelegerunt: ego vocaui per gratiam / attraxi per misericordiã: ego ꝓduxi eos per tentationes varias: ego infudi cõsolationes magnificas: ego dedi perseuerantiam: ego coronaui eorum patiẽtiam: ego primũ et nouissimũ agnosco: ego omnes inestimabili dilectõne amplector: ego laudandus sum ĩ omnibus sanctis meis: ego super omnia benedicẽdus sum et honorandus in singulis quos sic gloriose magnificaui et predestinaui sine vllis ꝑcedẽtibꝰ ꝓpͥis meritꝭ. Qui ergo vnũ de minimis meis ꝯtẽpserit nec magnũ hõrat: quia pusillũ ⁊ magnũ ego feci. Et q derogat alicui scõꝝ: derogat mihi ⁊ ceťis oĩbꝰ

in regno celorũ. Omnes vnũ sũt per charitatꝭ vi
culum: idem sentiũt: idem volũt, et oms in vnũ
se diligunt. Adhuc autem qđ mlto alti⁹ est: pl⁹
me q̃ se et sua merita diligũt. Nã supra se rapti
et extra ꝓpriã dilectionez tracti, toti in amorẽ
mei pergũt: in quo et fruitiue qescũt. Nihil ẽ qđ
eos auertere possit aut deprimere: quippe q et-
na veritate pleni igne ardescũt inextinguibilis
charitatis. Taceãt igitur carnales et aĩales ho
mines de sanctoꝝ statu disserere: qui nõ norunt
nisi priuata gaudia diligere. Demũt et addunt
ꝓ sua inclinatõe: nõ ꝓut placet eterne vitati. In
multis ẽ ignorãtia eorum maxime qui paꝝ il
luminati raro aliquez ꝑfecta dilectõe spũali di
ligere norũt. Multi adhuc naturali affectu ꝛ hu
mana amicicia ad hos vel ad illos trahũť: ꝛ sic
in iferioribus se habent: ita et de celestib⁹ ima-
ginãtur. Sed est distãtia incõparabilis que im
ꝑfecti cogitant ꝛ que illuminati viri per reuela
tionẽ supernã speculanť. Caue ergo fili de istis
curiose tractare que tuã sciẽtiã excedunt: sꝫ hoc
magis satageꝛ intẽde vt vel minim⁹ in regno đi
queas inueniri. Et si quispiã sciret quis alio sã-
ctior esſꝫ vel maior haberetur in regno celorum
quid ei hec notitia prodesſꝫ nisi se ex hac cogni
tione coraz me hũiliaret: ꝛ in maiorẽ noĩs mei
laudem exurgeret? Multo acceptius deo facit:

qui de peccatorum suoꝝ magnitudine et virtu tum suaꝝ paruitate cogitat: et q̄ longe a sancto rū perfectione distat: q̄ is qui de eorum maiori tate vel paruitate disputat. Melius est sanctos deuotis precibus et lachrymis exorare et eorū gloriosa suffragia humili mēte implorare: q̄ eo rum secreta vana inquisitōe ꝑscrutari. Illi bene et optime cōtētātur: si homines scirēt cōtētari ⁊ vaniloquia sua cōpescere. Non gloriātur de ꝓ priis meritis quippe qui sibi nil bonitatis ascri bunt: sed totum mihi quoniā ipsis cūcta ex infi nita charitate mea donaui Tāto amore diuini tatis ⁊ gaudio supefflūēti replētur vt nihil eis de sit glorie: nihilq; possit deesse felicitatis. Oīs sā cti quāto altiores in gloria: tāto humiliores in seipsis et mihi viciniores et dilectōres existunt Ideoq; habes scriptū quia mittebāt coronas su as añ deū et ceciderūt in facies suas corā agno et adorauerūt viuētem in sc̄la sc̄loꝝ. Multi qui dē q̄runt quis maior sit in regno dei: q ig̊rāt an cū minimis erūt digni ꝯputari. Magnū est vel minimū esse in celo vbi oēs magni sūt quia oēs filii dei vocabunť ⁊ erť. Minim⁹ erit in mille: ⁊ peccator cētū ānoꝝ morieť. Cū ei q̄rerēt disci puli qs maior eēt ĩ regno celoꝝ: tale audierť re spōsū. Nisi cōuersi fueritis et efficiami sicut par uuli nō intrabitis in regnū celoꝝ. Quicunq; g̊

humiliauerit se sicut ꝑuulꝰ iste:hic maior est in regno celorũ. Ve eis qui cũ ꝑuulis hũiliare se spõte dedignãt᷑: qm̃ hũilis ianua regni celestis eos nõ admittet intrare Ve etiã diuitibus qui habẽt hic cõsolationes suas:quia paupibꝰ intrãtibus in regnũ dei ipi stabunt foras eiulantes. Gaudete hũiles et exultate paupes:quia vestrũ est regnũ dei:si tñ ĩ vitate ãbulatis ❡ ꝙ oĩs spes ⁊ fidutia in solo deo est figenda. ❡ Ca. lxiiii.

DOmine que est fidutia mea quã in hac vita habeo aut quod maius solatiũ meũ ex oĩbus appẽtibus sub celo? Nõne tu dñe deꝰ meus cuius misericordie nõ est numerꝰ? Vbi mihi bene fuit sine te:aut quãdo male esse potuit . presẽte te? Malo pauper esse propter te q̃ diues sine te. Eligo potius tecũ in terra ꝑegrinari q̃ sine te celuȝ possidere. Vbi tu ibi celum:atq̧ ibi mors et infernus vbi tu non es. Tu mihi in desiderio es:et ideo post te gemere ⁊ clamare et exorare necesse est. In nullo deniq̧ possũ plene cõfidẽ q in necessitatibꝰ auxilie᷑ oportunis:nisi ĩ te solo ꝺo meo Tu es spes mea ⁊ fiducia mea:tu ꝯsolator meꝰ ⁊ fidelissimꝰ ĩ oĩbꝰ. Oẽs q̃ sua sũt q̃rũt tu salutẽ meã/et ꝑfectũ meũ solũmõ ꝑtẽdis: et oĩa in bonũ mihi ꝯuertis:etiã si variis tẽtationibus ⁊ adũsitatibꝰ exponas. Hoc totũ ad vtilitatẽ meã ordinas:qui mille modis dilectos tu-

os probare ꝯsueuisti. In qua ꝓbatione nō min⁹ diligi debes et laudari: q̄ si celestib⁹ ꝯsolationi bus me repleres. In te ergo dn̄e deus pono totā spem meā ⁊ refugiū: in te oēm tribulationē ⁊ āgustiā meā ꝯstituo: quia totū īfirmū et instabile īuenio qcquid extra te cōspicio. Nō eī proderūt multi amici: neq₃ fortes auxiliarii adiuuare potūt: neq₃ prudētes cōsiliarii respōsum vtile dare: neq₃ liber doctoꝝ cōsolari: nec aliqua preciosa substātia liberare: nec locus aliquis secret⁹ cōtutari si tu ipe nō assistas: iuues: ꝯfortes / cōsoleris: īstruas: ⁊ custodias. Oīa nāq₃ que ad pacē videntᷣ esse et felicitatē habēdā: te absēte nihil sūt: nihilq₃ felicitatis in veritate ꝯfert. Finis g° oīꝫ bonoꝝ ⁊ altitudo vite ⁊ ꝓfūditas oīꝫ eloqorū tu es: et in te sup oīa spare fortissimū solatiū seruoꝝ tuorū. Ad te sūt oculi mei: ī te ꝯfido ds me⁹ mīaꝝ pr̄. Bn̄dic ⁊ scīfica aīaꝫ meā bn̄dictōe celesti vt fiat hītatio scā tua ⁊ sedes et̄ne gl̄ie tue nihilq₃ ī tēplo tue dignitatꝭ īueniatur quod oculos tue maiestatis offendat. Secundum magnitudinem bonitatis tue et multitudinē miserationum tuarum respice in me et exaudi orationem pauperis sui tui longe exulātis in regiōe vmbre mortis. Protege et ꝯserua animā serui li tui īter tot discrimia vite corruptibil: ac coīcāte grā tua dirige p viā pacis ad patriā ppetue

claritatis. ¶ Explicit liber tertius Incipit quartus: ¶ Deuota exhortatio ad sacrā corpis christi cōmunionē. Vox christi.

u Venite ad me oēs qui laborat et onerati estis ⁊ ego reficiā vos dicit dn̄s. Panis quē ego dabo: caro mea est ꝓ mūdi vita. Accipite ⁊ comedite hͦ ē corpꝰ meū: qđ ꝓ vobis tradet̃. Hoc facite ī meā ꝯmemoratōez. Qui māducat carnē meam ⁊ bibit meū sāguinē in me manet ⁊ ego in illo Verba que ego locutus sum vobis spūs et vita sunt.

¶ Cū quāta reuerētia xp̄s sit suscipiēdus. Ca i

h Hec sunt verba tua christe veritas etn̄a: q̄uis nō vno tp̄e prolatā nec vno in loco cō-scripta. Quia ergo tua sūt verba gratāter mihi ⁊ fideliter cūcta sūt accipienda. Tua sūt et tu ea ꝓtulisti: et mea q̄ȝ sūt qa ꝓ salute mea edidisti. Libēt̃ suscipio ea ex ore tuo: vt artiꝰ inserāt̃ cordi meo. Excitāt me v̄ba tāte pietatis plena dulcedinis et dilectionis: sed terrent me delicta ꝓpria: et ad capiēda tanta mysteria me reuerberat īpura cōscientia. Prouocat me dulcedo verborū tuoꝝ: sed onerat me multitudo vitiorū meorum. Iubes vt fiducialiter ad te accedam si te cū velim habere partem: vt immortalitatis accipiā alimoniam si eternā cupiam obtinere vitā ⁊ gloriam. Venite (inquit) ad me om̄s q la-

boratis et onerati estis:et ego reficiā vos O dul
ce et amicabile verbum in aure peccatorꝝ: ꝙ tu
domīe deus meus egenū et paupem īuitas ad
cōmunionē tui sanctissimi corporis. Sed quis
ego sum dn̄e vt ad te presumaꝫ accedere? Ecce
celi celorū te nō capiūt ⁊ tu dicis:venite ad me
omnes. Quid sibi vult ista piissima dignatio et
tā amicabilis īuitatio? Quomodo ausus ero ve
nire qui nihil boni mihi cōsci⁹ sū? Vnde possuꝫ
presumere. Quomodo te introducā in domum
meā:qui sepius offendi benignissimā faciem tu
am. Reuerētur angeli et archāgeli: metuūt sā
cti et iusti:et tu dicis venite ad me omnes. Nisi
tu dn̄e hoc diceres:quis verū esse crederet:et ni
si tu iuberes:quis accedere attentaret? Ecce noe
vir iustus in arche fabrica cētum ānis labora-
uit vt cum paucis saluaret̄:et ego quō me poto
vna hora preparare vt mūdi fabricatoreꝫ cū re
uerentia sumam? Moyses famul⁹ tuus magn⁹ ⁊
specialis amicus tuus archam ex lignis impu-
tribilib⁹ fecit quam ⁊ mundissimo vestiuit auro
vt tabulas legis in eis reponeret:⁊ ego putrida
creatura audebo te conditorem legis ac vite da
torem tam facile suscipere. Salomon sapientissi
mus regū israel magnificum templū septeꝫ ā-
nis ī laudem nominis tui edificauit:et octo die
bus festum dedicationis eius celebrauit:mille

hostias pacificas obtulit:et archā federꝭ clāgore
buccine et iubilo ī locū sibi ꝑparatū solēnit col
locauit:ꝛ ego īfelixꝛ pauprimꝰ hoīm quō te ī do
mū meā introducā qꝫ vix mediā expādere deuo
te noui horā:ꝛ vtinā vel semel digne fere mediā
O mi deus quātū illi ad placēdū tibi agere stu
duerūt. Heu ꝙ pusillū est quod ago:ꝙ breue ex-
pleo tēpus cū me ad cōicādum dispono: raro to
tus collectus:rarissime ab oī distractiōe purga
tus. Et certe in tua salutari deitatis pn̄tia nulla
deberet occurrere īdecēs cogitatō:nulla etiā oc
cupare creatura: qa nō āgelū sed āgelorū dn̄m
suscepturus sū hospitō Est tn̄ valde magna distā
tia int̄ archā federis cū suis reliqꝛs:et mūdissi-
mū corpꝰ tuū cū suis īeffabilibꝰ virtutibus: īter
legalia illa sacrificia futurorū ꝑfiguratiua:ꝛ ve
rā tui corporis hostiā oīm antiquoꝝ sacrificio-
rū cōpletiuā. Quare igitur nō magis ad tuam
venerabilē īardesco pn̄tiā: cur nō maiori me ꝑ
paro sollicitudīe ad tua scā sumēda:qn̄ illi ātiq
sācti patriarche et ꝓphete reges ꝗꝫ ꝛ ꝑncipes cū
vniuerso populo tātū deuotōis ꝯmōstrarūt affe
ctū erga cultū dīnū Saltauit deuotissimꝰ rex da
uid corā archa ꝺi totꝭ vibus:recolēs bn̄ficia oli ī
dulta pr̄ibꝰ: fecit diūsi generꝭ organa psalmos c
didit ꝛ cātari īstituit: cū letitia cecinit:ꝛ ipē fre
qn̄t ī cithara sp̄s scī afflatꝰ gr̄a docuit pplꝫ israel

toto corde deũ laudare ꝛ ore cõsono dieb⁹ singu lis bñdicere ꝛ ꝑdicare. Si tãta agebat̃ tũc deuo-tio ac diñe laudis extitit recordatõ corã archa testamẽti: q̃ta nũc mihi ꝛ oĩ populo xp̃iano ha-bẽda est reuerẽtia et deuotõ ĩ pñtia sacramẽti: in sũptõe excellẽtissimi corp̃is christi? Currunt m̃lti ad diuersa loca ꝓ visitãdis reliq̃is scõrũ et mirãt̃ auditis gestis eoꝝ: ãpla edificia tẽploꝝ inspiciũt: et osculãt̃ sericis et auro inuoluta sa-cra ossa ip̃oꝝ. Et ecce tu presẽs es hic apud me in altari deus meus sanct⁹ sãctorũ creator oĩm et dominus ãgelorum. Sepe in talib⁹ videndis est curiositas hoĩm et nouitas ĩuisorum et mo-dicus reportatur emẽdationis fructus: maxime vbi est tam leuis sine vera cõtritiõe discursus. Hic aũt in sacramẽto altaris totus presẽs es ds̃ meus homo christ⁹ iesus: vbi et copiosus ꝑcipit̃ eterne salutis fruct⁹ quotiẽscũq; fueris digne ac deuote susceptus. Ad istud vero nõ trahit leui-tas aliq̃ nec curiositas aut sẽsualitas: sed firma fides/deuota spes/et sincera charitas. O inuisi-bilis ꝯditor mundi deus q̃ mirabiliter agis no-biscũ q̃ suauiter et gratiose cum electis tuis di-sponis: q̃bus temetipsum in sacramẽto sumẽdũ proponis. Hoc nanq; oẽm intellectum superat: h̃ specialit̃ deuotoꝝ corda ĩbit ꝛ accẽdit affectũ Ipi eĩ veri fideles tui q̃ totã vitã suã ad emen-

datōnē disponūt: ex hoc dignissimo sacramen-
to magnā deuotionis gratiā et virtutis amorē
freq̄ter recipiūt. O ammirabilis et abscondita
grā sacramēti quā norūt tm̄ christi fideles: infi
deles autē ⁊ peccatis seruientes expiri nō possūt
In hoc sacramēto confert spiritualis grā ⁊ repa
rat in aīa virtus amissa: et per peccatū deforma
ta redit pulchritudo. Tanta est aliqn̄ hec gra-
tia: vt ex plenitudine collate deuotionis nō tm̄
mens: sz ⁊ debile corpus vires sibi prestitas sen-
tiat ampliores. Dolendū tn̄ valde ⁊ miserandū
sup tepiditate et negligētia nostra: q̄ nō maio-
ri affectu trahimur ad christū sumēdū: ī q̄ tota
spes saluādorꝝ cōsistit et meritū. Ipse. n. est sācti
ficatio nr̄a et redēptio: ipse consolatio viatorꝝ et
sāctorꝝ eterna fruitio. Dolēdū itaq̄ valde: q̄ mlti tam parꝝ hoc salutare mysteriū aduertunt: qd
celū letificat et mūdū conseruat vniuersū. Heu
cecitas et duritia cordis hūani: tam ineffabile
donū nō magis attendere et ex quotidiano vsu
etiā ad inaduertentiā defluere. Si enī hoc san-
ctissimū sacramētū in vno tm̄ celebraret loco: et
ab vno tm̄ consecraret sacerdote in mūdo quāto
putas desiderio ad illū locū ⁊ talē dei sacerdotē
hoīes afficerētur: vt diuina mysteria celebrare
audirent? Nunc autē mlti facti sunt sacerdotes
et in multis locis offert christus: vt tāto maior

appeat gratia ꝛ dilectio dī ad hoīez quāto latiꝰ ē sacra coīo diffusa p orbē. Gratias tibi bōe iesu pastor eterne: q nos pauperes ꝛ exules dignatꝰ es precioso corpore ꝛ sanguine tuo reficere: ꝛ ad hec misteria pcipienda etiā ꝓpi oris tui alloqo inuitare dicēdo. Venite ad me oms q laborantis et onerati estis: et ego reficiā vos. ¶ ꝙ magna bonitas et charitas dei in sacramento exhibetur homini ¶ Ca. ii.

SVp bonitate tua et magna mīa tua dn̄e ꝯfisus accedo eger ad saluatorē: esuriēs et sitiēs ad fontē vite: egenus ad regē celi: seruꝰ ad dn̄z: creatura ad creatorē: desolatꝰ ad meū piuz ꝯsolatorē. Sz vn̄ mihi hoc vt veias ad me? Quis ego sum vt prestes mihi teipsū? Quō audet peccator coraz te apparere? Et quō tu dignaris ad pctōrē venire? Tu nosti fuum tuū ꝛ scis quia nil boni in se hz: vn̄ hoc illi prestes. Cōfiteor igitur vilitatē meā: agnosco bonitatē tuā: laudo pietatem: ꝛ gr̄as ago ꝓpt nimiā charitatē. Propt temetipsū. n. hoc facis: nō ꝓpt mea merita: vt bōitas tua mihi magis īnotescat: charitas āplior īgerat: et hūilitas pfectiꝰ cōmēdet. Quia g° tibi h° placet ꝛ sic fieri iussisti: placz et mihi dignatō tua: ꝛ vtinā iniqtas mea nō obsistat. O dulcissīe et benignissime iesu: quāta tibi reuerētia ꝛ gr̄arū actio cū ꝑpetua laude pro susceptione sacri

corporis tui debetur:cuius dignitatē nullus ho
minū explicare potēs īuenitur. Sed quid cogi-
tabo in hac cōione:in accessu ad dn̄m meū quē
debite venerari nequeo/ ⁊ tn̄ deuote suscipe de
sidero? Quid cogitabo melius et salubrius nisi
meip̄m totaliter humiliādo coram te: et tuā in
finitā bonitatem exaltādo supra me. Laudo te
deus meus et exalto in eternum. Despicio me
et subiicio tibi in profundum vilitatis mee. Ec-
ce tu sanctus sāctorꝝ et ego sordes peccatorū: et
tu inclinas te ad me:qui nō sum dign⁹ ad te re-
spicere. Ecce tu venis ad me:tu vis esse mecū:tu
inuitas ad cōuiuiū tuū:tu mihi dare vis celestē
cibum:et panē angelorū ad manducādum:non
aliū sane q̄ teip̄m panē viuū:qui de celo descen-
disti et das vitā mūdo. Ecce vnde dilectio ꝑce-
dit:qualis dignatio illucescit:q̄ magne gratia-
rū actiones et laudes tibi pro his debētur. O q̄
salutare et vtile cōsiliū tuū cum istud instituisti
q̄ suaue et iocūdū cōuiuium cū teipsum in cibū
donasti. O q̄ admirabilis operatio tua dn̄e:q̄ po
tēs virtus tua: q̄ ineffabilis veritas tua. Dixisti
enī et facta sūt oīa et hoc factum est qd̄ ip̄e iussi
sti. Mira res et fide digna ac hūanū vicēs ītel-
lectū:ꝙ tu dn̄e de⁹ me⁹ ver⁹ de⁹ ⁊ hō sub modica
specie panis et vini īteger ꝯtineriꝫ ⁊ sn̄ ꝯsūptōe a
sumēte māducariꝫ. Tu dn̄e vniuersorꝫ qui nulli⁹

habes indigētiam voluisti ꝑ sacramētuȝ tuū hi-
tare in nobis: ꝯserua cor meū ⁊ corpꝰ meū ima-
culatū vt leta et pura cōscientia sepiꝰ valeā tua
celebrare mysteria: et ad meā perpetuā accipe-
re salutem: q̄ ad tuū p̄cipue honorē ⁊ memoria-
le perhēne sanxisti et īstituisti. Letare anima
mea et gratias age deo pro tam nobili mune-
re et solatio singulari in hac lachrymarū valle
tibi relicto. Nā quotiēs hoc mysteriū recolis et
christi corpꝰ accipis: totiēs tue redēptiōis opus
agis: et particeps oīm meritoꝝ christi efficeris
Charitas etenī christi nūq̄ minuitur: et magni-
tudo ꝓpitiationis eiꝰ nūq̄ exhaurit᷑. Ideo noua
semꝑ mētis renouatiōe ad hoc disponere te de-
bes: et magnū salutis mysterium attēta cōside-
ratione pēsare. Ita magnū nouū et iocūduȝ ti-
bi videri debet cū celebras: aut missā audis: ac
si eodē die christus p̄mū in vterū virginis descē-
dēs hō factus esset: aut in cruce ꝓ salute hoīȝ pa-
teret᷑ ⁊ moret᷑. ¶ Qꝫ vtile sit sepe cōicare. Ca. iii
Ecce ego venio ad te domine vt bene mihi
sit ex munere tuo et letificer in conuiuio
sancto tuo: quod parasti in dulcedine tua pau-
peri deus. Ecce in te est totum quod desiderare
possum et debeo tu salus mea ⁊ redemptio: spes
et fortitudo: decus ⁊ gloria. Letifica ergo hodie
amimam serui tui: quoniam ad te domine iesu

aīaȝ meā leuaui. Desidero te nūc deuote ac re
uerēter suscipere. cupio te in domū meā intro-
ducere quatenus cū ȝacheo merear a te benedi
ci ac inter filios abrahe cōputari. Anima mea
corpus tuū ꝯcupiscit: cor meū tecū vniri deside-
rat. Trade te mihi et sufficit. Nā preter te nul-
la cōsolatio valet: sine te esse nequeo: et sine vi-
sitatione tua viuere ñ valeo. Ideoqȝ oportet me
frequēter ad te accedere ⁊ ī remediū salutꝫ mee
recipe; ne forte deficiā ī via si fuero celesti frau-
datus alimonia. Sic enī tu misericordissime ie
su predicās populis et varios curans lāguores
aliquādo dixisti. Nolo eos ieiunos dimittere ī
domū suā ne deficiāt in via. Age igit̃ hoc mo
do mecū qui te pro fideliū ꝯsolatōe in sac̄mēto
reliqsti. Tu es enī suauis refectio aīe ⁊ qui te di
gne mādūcauerit ꝑticeps et heres erit et̃ne gl̃e
Necessariū qdē mihi ē qui tā sepe laboro ⁊ pec
co tā cito torpesco et deficio: vt ꝑ frequētes orō-
nes et ꝯfessiones et sacrā tui corpis ꝑceptioneȝ
me renouē mūdē: ⁊ accēdā: ne forte diutius ab-
stinēdo a sācto ꝓposito defluā. Proni eī sūt sēsus
hominis ad malū ab odolescētia sua: et nisi suc
curat diuina medicina: labit̃ homo mox ad pe
iora. Retrahit ergo sācta cōmunio a maloꝝ cō-
fortat in bono. Si eī modo tā sepe negligēs sum
et tepid⁹ qñ cōico aut celebro: quid fieret si me-

delā nō sumerē⁊ tā grāde iuuamē n̄ q̄rerē? .Et licet oī die nō sim aptus nec ad celebrādū bene dispositus:dabo tn̄ operā ꝯgruis tp̄ibus diuina ꝑcipere mysteria ac tāte gr̄e ꝑticipem me exhibere. Nā hec est vna p̄ncipalis fidelis aīe ꝯsolatio q̄diu peregrinat᷑ a te ī mortali corpore:vt sit sepius memor dei sui:dilectū suū deuota suscipiat mente. O mira circa nos tue pietatis dignatio ꝙ tu dn̄e deus creator⁊viuificator oīm spirituum ad pauperculam dignaris venire aīam:⁊ cū tota deitate tua ac humanitate eius impinguare esuriem. O felix mens et beata anima q̄ te dn̄m deum suū meretur deuote suscipere ⁊ in tua susceptōe spirituali gaudio repleri. O q̄ magnū suscipit dn̄m: q̄ dilectū inducit hospitē:q̄ iocūdū recipit sociū: q̄ fidelem acceptat amicū:q̄ speciosū ⁊ nobilē amplectit᷑ spōsū:pre oībus dilectis et sup oīa desiderabilia amādū. Sileāt a facie tua dulcissime dilecte meus celū ⁊ terra ⁊ oīs ornat⁹ eorū: quoniā quicquid laudis hn̄t ac decoris ex dignatione tue ē largitatis : nec ad decorē tui ꝑueniēt noīs cui⁹ sapiē nō ē numer⁹.

¶ ꝙ mlt̄a bona p̄stāt᷑ deuote cōmunicantibus d Omīe de⁹ me⁹ ꝑueni ¶ Ca.iiii.

O seruum tuū in benedictionibus dulcedinis tue vt ad tuum magnificum sacramentū digne ac deuote merear accedere. Excita cor me

uꝫ ĩ te:⁊ a ğ͂aui corꝑe exue me Visita me ĩ salu
tari tuo ad gustãdũ in spũ tuã suauitatẽ:que in
hoc sacramẽto tãq̃ in fonte plenarie latet. Illu-
mina quoqꝫ oculos meos ad intuendũ tm̃ my-
steriũ:et ad credendũ illud indubitata fide me
robora. Est.n.operatõ tua nõ hũana potẽtia tu
a sacra institutio nõ hoĩs adinuentio Nõ enim
ad hec capiẽda et intelligenda aliquis ydoneꝰ
per se reperit̃: que ãgelicã etiã subtilitatẽ tran
scendũt. Quid ğ ego pctõr ĩdignus terra ⁊ cinis
de tã alto sacro secreto potero inuestigare ⁊ ca
pere? Dñe in simplicitate cordis:in bona firma
fide et in tua iussione ad te cũ spe et reuerentia
accedo et vere credo quia tu pñs es hic in sacr̃o
deus et hõ. Vis ğ vt te suscipiã et meipm̃ tibi ĩ
charitate vniã. Vnde tuã precor clemẽtiã ⁊ spe
tialẽ ad hoc imploro mihi donari grãꝫ vt totus
in te liquefiã et aõre perfluã atqꝫ de nulla alie
na ꝯsolatõe amplius me intromittã. Est.n. hoc
altissimũ et dignissimũ sacramẽtũ:salꝰ aĩe ⁊ cor
poris:medicia oĩs spũalis languoris:in q̃ vitia
mea curãt̃:passiones frenãt̃:tentatões vincuntur
ac minuunt̃:grã maior infũdit̃:virtus ĩcepta au
get̃:firmat̃ fides:spes roborat̃: et charitas igne
scit ac dilatat̃. Multa nãqꝫ bona largitꝰ es ⁊ ad
huc sepiꝰ largiris ĩ sacr̃o dilectis tuis deuote cõ
municantibꝰ deꝰ meꝰ susceptor aĩe mee: reꝑator

infirmitatis hūane et totius dator ꝯsolatōis interne. Nā multā ipsis ꝯsolatōez aduersas varias tribulatōes infūdis: et de imo deiectiōis ꝓp̄e ad spē tue ꝓtectōis erigis: atq; noua q̄dā gratia eos intꝰ recreas ꝛ illustras: vt q anxii primū ꝛ sn̄ affectōne se ante coiōnē senserāt: postea refecti cibo potuq; celesti in meliꝰ se mutatos inueīāt. Qd ī ī ideo cū electis tuis ita dispensāt agis vt veraciter agnoscāt et patenter experiātᷣ q nihil ex semetipsis hēant: et qd bonitatꝭ ac gr̄e ex te ꝯsequātᷣ: quia ex semetipsis frigidi duri ac indeuoti: ex te aūt feruentes alacres ꝛ deuoti eē merentᷣ. Quis. n. ad fōtē suauitatꝭ hūilitᷣ accedēs n̄ modicū suauitatꝭ in̄ reportat? aut q̄s iux̄ ignē copiosū stās n̄ parū calorꝭ inde pcipit. Et tu fōs es sp̄ plenꝰ ꝛ s̄r̄hn̄dās ignis iugitᷣ ardēs et nūq̄ deficiēs. Vn̄ si mihi nō lꝫ haurire de pleītudīe fōtꝭ necvsq; ad satietatē potare: apponā tn̄ os meuꝫ ad foramē celestis fistule vt saltēꝫ īde gutulam modicā capiā ad refocillādā sitī meā vt n̄ peitꝰ exarescā. Et si necdū totꝰ celestꝭ ꝛ tā igitꝰ vt seraphi ꝛ cherubī eē possū: cōabor tn̄ deuotōi īsistē ꝛ cor meū p̄parare vt vlᷣ modicā dīni īcēdii flammā ex hūili sūptōe viuifici sacr̄i ꝯqrā. q cqd aūt mihi deē bōe iesu saluator scīssīe: tu ꝓ me suple bēigne ac gr̄ose: q ōs ad te digtꝰ es vocar̄ dicēs Veīte ad me ōs q laboratꝭ ꝛ oērati estꝭ ꝛ eᵒ r̄ficiā

vos. Ego quidem laboro in sudore vult⁹ mei do
lore cordis torqueor: pctis oneror: tẽtationib⁹ in
quietor: multis malis passionibus implicor ⁊ p̃
mor ⁊ nõ est qui adiuuet nõ est qui liberet ⁊ sal
uũ faciat nisi tu dñe deus saluator me⁹ cui com
mitto me et oĩa mea vt me custodias et perdu-
cas in vitã eternã. Suscipe me in laudẽ et glori
am noĩs tui qui corpus tuũ ⁊ sãguinẽ i[n] c[i]bũ et
potũ mihi parasti. Presta dñe de⁹ salutaris me⁹
vt cũ frequẽtatõe mysterii tui crescat mee de-
uotionis affectus. ¶ De dignitate sacramẽti
et statu sacerdotali. ¶ Capitulum. v

SI haberes ãgelicã puritatẽ et sancti iohã-
nis baptiste sãctitatẽ nõ esses dignus hoc
sacramẽtũ accipere nec tractare. Nõ eni h[oc] me-
ritis debet[ur] hoĩz ꝙ homo cõsecret et tractet chri
sti sacramẽtum et sumat in cibum panẽ angelo
rũ. Grãde mysteriũ et magna dignitas sacerdo
tũ: quibus datum est quod ãgelis nõ est ꝯcessũ
Soli nãq[ue] sacerdotes in ecc[les]ia rite ordinati po-
testatẽ hñt celebrãdi et corp⁹ christi cõsecrandi
Sacerdos quidẽ minister est dei vtẽs verbo dei
per iussionẽ ⁊ istitutõnẽ dei. De⁹ ãt ibi principa
lis est auctor et inuisibilis operator cui subest oẽ
quod voluerit et paret oẽ q[uo]d iusserit. Plus ergo
credere debes deo oĩpotẽti i hoc excellẽtissimo
sacr[a]mẽto q[uam] p[ro]prio sensui aut alicui signo visibili.

Ideoq̃ cũ timore et reuerẽtia ad hoc opus ẽ ac
cedẽdũ Attende igitur ⁊ vide cuius ministeriũ
tibi traditum est per ĩpositionez manus episco-
pi Ecce sacerdos factus es et ad celebrãdum cõ
secratus: vide nũc vt fideliter et deuote in suo tẽ
pore deo sacrificiũ offeras et teipm̃ irreprehen-
sibilem exhibeas. Nõ alleuiasti on⁹ tuũ sed ar-
tiori iam alligat⁹ es vinculo disciplĩe: et ad ma-
iorem teneris perfectionem sanctitatis. Sacer-
dos omnibus virtutib⁹ debet esse ornat⁹: et aliis
bone vite exemplũ prebere. Eius cõuersatio nõ
cũ popularibus et cõibus hominũ viis: sed cum
ãgelis in celo aut cũ perfectis viris in terra. Sa
cerdos sacris vestibus indutus christi vices ge-
rit vt deũ pro se et ꝑ oĩ populo suppliciter et hũi
liter roget. Habet nãq̃ ante se ⁊ retro dñice cru
cis signũ ad memorãdam iugiter christi passio
onem. Ante se crucem in casula portat vt chri
sti vestigia diligent̃ inspiciat et sequi feruẽt̃ stu
deat. Post se cruce signatus est vt aduersa queli
bet illata ab aliis clemẽter pro deo toleret Añ
se crucez gerit vt propria peccata lugeat post se
vt alioꝝ etiam cõmissa ꝑ cõpassionẽ defleat: et
se mediũ inter deũ et pctõrẽ ꝯstitutuz esse sciat:
nec ab oratione: nec ab oblatione scã torpescat:
donec gratiã et mĩsericordiã ĩpetrare mereatur.
Qñ sacerdos celebrat: deũ honorat: ãgelos letifi

cat:eccl'iaȝ edificat:viuos adiuuat:defūctis req
em p̄stat:et sese omniū bonoꝝ pticipē efficit
¶ Int'rogatō de exercitio añ ꝯmunionē. Ca. vi
CVm tuaȝ dignitatē dn̄e et meaȝ vilitatē
ꝯpenso: valde ꝯtremisco ⁊ in meip̄o ꝯfūdor
Si.n.nō accedo: vitaȝ fugio:et si indigne me in
gessero offēsam incurro. Quid ergo faciaȝ deus
meꝰ auxiliator meꝰ:et ꝯsiliator in necessitatibꝰ
Tu doce me viaȝ rectā ꝓpone breue aliqd̄ exer
citiū sacre cōioni ꝯgruū. Vtile ē.n. scire q̄liter
s. deuote ac reuerenter tibi preparare debeam
cor meū ad recipiendū salubriter tuū sacramē-
tū seu etiā celebrandū taȝ magnū et diuinū sa-
crificiū. ¶ De discussione ꝓprie ꝯsciētie et emē
datōis proposito. ¶ Capitulū. vii.
SVper omnia cū sūma hūilitate cordis et
supplici reuerētia cū plena fide et pia intē
tione honoris dei ad hoc sacramētuȝ:celebran-
duȝ:tractandū:et sumēduȝ: oportet dei accede-
re sacerdotem. Diligent' examina ꝯscientiā tu
am et pro posse tuo vera cōtritiōe et humili cō
fessione eam nuda et clarifica:ita vt nil graue
habeas aut scias quod te remordeat ⁊ liberū ac
cessum impediat. Habeas displicentaȝ oīȝ pec-
catoꝝ tuorū in generali:et pro quotidianis ex-
cessibus magis in speciali doleas et gemas et si
tempus patit' deo in secreto cordis cūctas con-

fitere passionū tuarū miserias. Ingemisce et do
le ꝙ adhuc ita carnalis sis ꝛ mūdanus tā īmor
tificatus a passionib⁹: tā plenus ꝯcupiscētiaruꝫ
motibus:tam incustoditus in sensibus exterio-
ribus:tam sepe multis vanis fantasiis implica-
tus:tā multū inclinatus ad extiora:tā negligēs
ad interiora:tam leuis ad risū ꝛ dissolutionē: tā
durus ad fletum et ꝯpūctionē:tā ꝓmptus ad la-
xiora et carnis comoda:taꝫ segnis ad rigorē et
feruorē:tā curiosus ad noua audiēda ꝛ pulchra
intuēda:tā remissus ad humilia ꝛ abiecta āple
ctēda:tā cupidus ad multa hñda: ꝛ tam parcus
ad dādum:tā tenax ad retinēdum:tā incōside-
ratus in loquēdo:tā incōtinēs ad tacendū:tā in
cōpositus in morib⁹:tā importun⁹ in actib⁹: taꝫ
effusus sup cibū:tam surdus ad dei verbū:tā ve-
lox ad quietē:tam tardus ad laborē:taꝫ vigilās
ad fabulas:tā sōnolētus ad vigilias sacras:tā fe
stinus ad finē:tā vagus ad attēdēdum:tā negli
gens in horis persoluendis:tā tepidus in cele-
brādo:tam arid⁹ in cōicando:tam cito distract⁹
tam raro tibi bene collect⁹: tam subito cōmot⁹
ad iram:tā facilis ad altius displicētiā:tā ꝓnus
ad iudicādū:tā rigidus ad arguēdū:tā letus ad
prospera:tam debilis in aduersis:tam sepe mul
ta bona proponēs et modicum ad effectuꝫ ꝑdu
cēs. His ꝛ aliis defectib⁹ tuis cū dolore ꝛ magna

displicentia ꝓprie infirmitatis confessis ac deploratis firmū statue propositū semp emēdandi vitā tuā et in melius ꝓficiēdi. Deinde cū plena resignatōe et integra volūtate offer teipm̄ in honorē noīs mei in ara cordis tui holocaustū ꝑpetuū. corpus tuū scilicꝫ et aīam mihi fideliter cōmittēdo q̄tenus sic digne merearis ad offerēdum deo sacrificiū accedere ⁊ sacramētū corporis mei salubriter suscipe. Nō est enī oblatio dignior ⁊ satisfactio maior pro peccatis diluēdis q̄ seipm̄ pure ⁊ integre cū oblatiōe corporis christi in missa ⁊ in cōione deo offerre. Si hō fecerit qđ in se ē ⁊ vere penituerit: q̄tiēscūqꝫ ꝓ veīa ⁊ grā ad me accesserit viuo ego dicit dominꝰ: qa nolo mortē peccatoꝝ: sed magis vt ꝯuertat̃ ⁊ viuat: q̄niam peccatoꝝ suorū nō recordabor āplius: sed cūcta sibi indulta erūt. ¶ De oblatione christi in cruce ⁊ ꝓpa resignatione. ¶ Ca. viii.

SIcut ego meipm̄ expāsis ī cruce maībꝰ et nudo corpe ꝑ pctīs tuis deo patri spōte obtuli: ita vt nihil ī me remaneret qn totū in sacrificium diuine placationis transierit: ita debes ⁊ tu temetipm̄ mihi volūtarie in oblationē purā et sāctam quotidie in missa cum oībus viribus et affectibus tuis/ quāto intimius vales offerre Quid magis a te reqro q̄ vt te studeas mihi ex ītegro resignare? Quicquid preter teipꝫ das ni

hil curo:quia nō quero datū tuū sed te. Sicut nō sufficeret tibi oībus habitis pret̄ me:ita nec mihi placere poterit quicq̄d dederis te non oblato. Offer te mihi et da te totū pro deo et erit accepta oblatio. Ecce ego me totū obtuli patri: ꝓ te dedi etiā totū corpus meū et sanguinē in cibuꝫ vt totus tuus essem ꝛ tu meus ꝑmaneres. Si āt in teipō steteris nec spōte te ad volūtatē meā obtuleris: nō est plena oblatio nec integra erit īter nos vnio. Ideo oīa opa tua precedere debet spōtanea tuiipīus in manꝰ dei oblatio si libertateꝫ ꝯsequi vis et grām. Ideo tā pauci illuīnati ꝛ liberi intus efficiūtur:quia seipōs ex toto abnegare nesciūt: ē firma sētentia mea nisi quis renūtiauerit oībus nō potest meus esse discipulꝰ. Tu ergo si optas meus esse discipulus:offer teipm mihi cū oībus affectibus tuis. ¶ q̄ nos et omia nostra deo debemꝰ offerre et ꝓ oībꝰ orare.

¶ Capitulum nonū.

DOmine omnia tua sūt q̄ in celo sūt ꝛ in terra. Desidero meipm tibi in spōtaneā oblationem offerre et tuus perpetue ꝑmanē. Domine ī simplicitate cordis mei offero meipm tibi hodie ī fuū sēpitnū:in obsequīū ꝛ sacrificiū laudis ꝑpetue. Suscipe me cū hac scā oblatiōe tui p̄ciosi corpis quā tibi hodie ī p̄ntia āgeloꝝ: īuisibilit̄ assistētiū offero:vt sit ꝓ me ꝛ ꝓ cūcto pplo tuo ī sa

lutē. Dn̄e offero tibi oīa pctā ⁊ delicta mea q̄ cō
misi corā te ⁊ scīs āgelis tuis a die q̄ p̄mū pec-
care potui vsq; ad diē hanc sup placabili altari
tuo: ut tu oīa parit̄ īcendas ⁊ ꝯburas igne chari
tat̄ tue: et deleas vniuersas maculas pctōꝝ meo
rū: et ꝯsciam meā ab oī delicto emūdes et resti
tuas mihi grāz tuā quā peccādo amisi oīa mihi
plene indulgendo ⁊ in osculū pacis me misicor
diter assumēdo Quid possū agē p pctis meis: ni
si hūiliter ea ꝯfitēdo et lamētādo ⁊ tuā ppitiati
onē incessant̄ depcādo? Depcor te exaudi me p
pitius vbi asto corā te de⁹ me⁹. Omia pctā mea
mihi maxīe displicēt. Nolo ea vnq̄ āpli⁹ ppetra
re sz p eis doleo ⁊ dolebo q̄diu vixero: pat⁹ peitē
tiā agē ⁊ p posse satiffacē. Dimitte mihi ds. Di
mitte mihi pctā mea ppter nomē scm̄ tuū salua
aīaz meā quā pcioso sāguīe redeīsti. Ecce ꝯmit
to me mīe tue: resigno me in maībus tuis: age
mecū fm bonitatē tuā nō fm meā maliciā ⁊ in
iqtatē. Offero etiā tibi oīa bona mea: q̄uis val-
de pauca ⁊ īpfecta vt tu ea emēdes et scīfices: vt
ea grata hēas et accepta tibi facias ⁊ sp ad me
liora t̄has nec nō ad btm̄ ⁊ laudabilē finez me
pigrꝝ ⁊ iutilē homūtōez pducas. Offero q; tibi
oīa d̄sideria d̄uotoꝝ necessitates parētū amico
rū frz: sororꝝ oīmq; charoꝝ meoꝝ ⁊ eoꝝ q mihi
vl̄ aliis ppt̄ aōrez tuū bn̄fecerīt ⁊ q orōes ⁊ missas

ꝑ se suisq̧ oib⁹ dici a me ꝯsiderauerit et petierit siue ī carne adhuc viuāt siue iā sclo ꝯfuncti sint vt oēs sibi auxiliū grē tue opē ꝯsolatōis ꝓtectiōez a piculis libatōez a penis adueīre sētiāt: ⁊ vt ab oib⁹ malis erepti grās tibi magnificas leti ꝓsoluāt. Offero etiā tibi pces ⁊ hostias placatōis ꝓ illis spālit q me ī aliq leserit: ꝯtristauerit aut vitupauerit vl aliqđ dānū vel grauamē ītulerit: ꝓ his q̧ oib⁹ q̄s aliqn̄ ꝯtristaui ꝯturbaui grauaui ⁊ scādalizaui vbis fcis scient ⁊ igrant vt nob oib⁹ pit ĩdulgeas pctā nr̄a ⁊ mutuas offēsiōes Aufer dnīe a cordib⁹ nr̄is oēz suspitionez īdignatōem: irā ⁊ disceptatōez ⁊ qcqd pōt charitatez ledere ⁊ fratnā dilectōez minuē. Misere miserere dn̄e miam tuā poscentib⁹ da grām īdigentib⁹: et fac nos tales existere vt sim⁹ digni grā tua ꝑfrui: et ad vitā ꝑficiam⁹ eternā. Amen ❡ q sacra cōio de facili nō est relinquenda. ❡ Ca. x

FRequenter recurrēdum est ad fontez gratie et diuine misericordie ad fontem bonitatis et totius puritatis quatenus a passionib⁹ tuis et vitiis curari valeas et contra vniuersas tentationes et fallacias diaboli fortior atq̧ vigilantior effici merearis. Inimicus sciens fructū et remedium maximum in sacra communiōe positum omni modo et occasione nititur fideles et deuotos q̄tum preualet retrahere ⁊ īpedire. Cū

enī. quidā sacre cōioni se aptare disponūt peio res sathane imissiōes patiūť. Ipse.n.neq̄ spūsvt in Iob scribiť veīt inter filios dei vt solita ei⁹ ne quitia pturbet aut timidos nimiū reddat ⁊ per plexos q̄ten⁹ affectū eoꝝ minuat vel fidē impugnādo auferat si forte aut oīno cōionem relinquāt aut cū torpe accedāt Sȝ nō est qcq̄ curādū deversutiis ⁊ fantasiis illi⁹ quātūlibet turpibus et horridis sed cūcta fātasmata in caput ei⁹ sunt retorquēda. Cōtēnēdus est miser et deridend⁹: nec ꝓpť insult⁹ eius et ꝯmotiones q̄s suscitat sacra est obmittēda ꝯmūio Sepe etiā impedit nimia sollicitudo ꝑ deuotōe hn̄da et āxietates q̄dā de ꝯfessione facienda. Age fm ꝯsiliū sapientiū et depōe anxietatē ⁊ scrupulū: quia grāȝ dei impedit ⁊ deuotōeȝ mētꝭ destruit. Propť aliquā paruā tribulationeȝ vel ḡuitatē sacrā ne dimittas cōionē: sȝ vade citi⁹ ꝯfiteri et oēs offēsiones aliis libēter indulge. Si vero tu aliquē offendisti veniā hūiliter precare ⁊ deus libēter īdulgebit tibi. Quid ꝓdest diu tardare ꝯfessiōeȝ āt sacrā differre ꝯioneȝ? Expurga te cū ꝑmis expue velociť venenū: festina accipe remediū ⁊ senties meli⁹ q̄ si diu distuleris. Si hodie ꝓpť istud dimittis cras forsitā illud magis eueniet ⁊ sic diu posses a coione impediri ⁊ magis ieptus fieri. Quāto ergo citi⁹ vales: a pn̄ti ḡuitate ⁊ inertia

te excutias:qa nihil īportat diu āxiari diuꝯtur
batōe trāsire et ob quotidiana obstacula se a di
uinis seqstrare īmo plm nocet diuꝯiōnē ꝑcela-
re nā et grauē torporeꝫ ꝯsueuit īducē. Prochdo
lor qdā tepidi et dissoluti morasꝯfitēdi libēter
accipiūt⁊ cōionēꝫ sacrā idcirco differre cupiunt
ne ad maioreꝫ sui custodiā se dare teneāt. Heu
q̄ modicā charitatē et debilē deuotōeꝫ hn̄t q sa
crāꝯiōnē tā faciliter postponūt:q̄ felix ille⁊ deo
accept⁹ hēt q sicviuit et tali puritate ꝯsciaꝫ suā
custoditvt ēt omi dieꝯicari pat⁹ēt bene affecta
tus eēt si ei liceret et sine nota agē posset. Si qs
interdū abstinet hūilitatꝫ gr̄a aut legitīa impe
diēte cā laudād⁹ est de reuerentia. Si āt torpor
obrepserit seipsū excitare dꝫ ⁊ facē qđ in se est ⁊
dn̄s aderit desiđio suo ꝑ bōavolūtate quā spālit
respicit. Cuꝫvero legitīe prepedit⁹ est hēbit sēp
bonāvolūtatē et piaꝫ intētōeꝫ cōicandi ⁊ sic nō
carebit fructu sacri. Potest.n.qlibꝫ deuot⁹ omi
die et omi hora ad spūalē christiꝯmūioneꝫ salu
brit et sineꝑhibitōe accedē⁊ tn̄ certꝫ dieb⁹ꝯsta-
tuto tpe corp⁹ sui redēptoris cū affectuosa reue
rētia sacmētalit dꝫ suscipe⁊ magis laudē dei ⁊
honoreꝫ pretēdere q̄ suamꝯsolatōeꝫ q̄rere. Naꝫ
totiens mystice ꝯmunicat et iuisibilit reficitur
quotiens incarnatōis christi mysterium passio
nemqꝫ deuote recolit et in amore ei⁹ accendit.

Qui alit se nō prepat nisi īstāte festovel ꝯsuetu
dīe ꝯpellēte sepi⁹ īpat⁹ erit. Beat⁹ q se dn̄o i ho-
locaustū offert q̄tiens celebrat aut cōicat. Non
sis in celebrādo nimis ꝓlixus aut festin⁹ sꝫ fua
bonū cōmunē modū cū qb⁹ viuis Nō debes ali
is gn̄are molestiā et tediū sꝫ cōem serua viā fꝫ
maiorū institutōem et poti⁹ alioꝝ fuire vtilita-
ti q̄ ꝓprie deuotioni vel affectui. ¶ ꝙ corp⁹ xp̄i
et sacra scripťa maxīe sūt anime fideli necessa
ria. ¶ Capitulū. xi

O Dulcissime dn̄e iesu q̄ta est dulcedo deuo
te aīe tecum epulātis in ꝯuiuio tuo vbi ei
nō alius cibus manducādus ꝓponiť nisi tu vni-
cus dilect⁹ ei⁹ sup oīa desideria cordis eius desi
derabilis. Et mihi qdem dulce foret ī pn̄tia tua
ex ītimo affectu lachrymas fūdere: ⁊ cū pia ma
gdalena pedes tuos lachrymis irrigare. Sꝫ vbi
est hec deuotio: vbi lachrymaꝝ scāꝝ copiosa ef
fusio. Certe ī ꝯspectu tuo ⁊ scōꝝ āgeloꝝ tuoruꝫ
totū cor meū ardere deberet et ex gaudio flere
Habeo enī te in sacm̄ento vere p̄ntēꝫ: q̄uis alie
na specie occultatū. Nā in ꝓpria et dīna charita
te te ꝯspicere oculi mei ferre n̄ possēt: sed neqꝫ to
tus mūd⁹ in fulgore gl̄ie maiestatꝭ tue subsiste-
ret. In h̄ ḡ ībecillitati mee ꝯsulis ꝙ te sub sc̄o
abscondis. Habeo vero et adoro quā angl̄i ado-
rant in celo: sed ego adhuc interim in fide illi āt

ĩ spetie ⁊ sine velamĩe Me oportz eẽ ꝯtẽtũ ĩ luĩe
vere fidei et in ea ãbulare donec aspiret dies e
t̃ne claritatꝭ ⁊ vmbre figurarꝝ iclineñ. Cũ aũt ve
nerit qd̾ pfectũ est cessabit vsus sac̃mentorꝝ: qa
bti in gl̃a celesti nõ egent medicamĩe sac̃men-
tali: gaudent eĩ sine fine ĩ pñtia dei facie ad fa-
ciem gloriã eiꝰ speculãtes ⁊ de claritate ĩ clari-
tatẽ abyssalis deitatꝭ trãsformati gustãt v̓bũ dei
carnem factũ: sicut fuit ab initio ⁊ manet ĩ et̃nũ
Meõr horꝝ mirabiliũ graue mihi fit tediũ eti-
am quolibet spũale solatiũ quia q̃diu dñs meũ
aperte in sua gl̃a non video pro nihilo duco om
ne qd̃ in mũdo ꝯspicio ⁊ audio. Testis es tu mi
hi deꝰ ꝙ nulla põt me res ꝯsolari nulla creatu-
ra qetare nisi tu deꝰ meꝰ quẽ desidero et̃nalit̃ cõ
tẽplari: Sz ñ ẽ h̃ possibile durãte me in hac mor
talitate. Ideo oportet vt me ponã ad magnã pa
tientiã et meipm̃ in oĩ desiderio tibi submittaz
Nã et scĩ tui dñe qui tecum iam in regno celo-
rũ exultãt: in fide et patientia magna dũ viue-
rẽt aduẽtũ gl̃e tue expectabãt. Qd̃ illi credide-
r̃t ego credo qd̃ illi spauer̃t ego spo qd̃ illi illi p
uener̃t p gr̃am tuã me vẽturꝝ ꝯfido. Ambula-
bo iteri ĩ fide exẽplis ꝯfortatꝰ scõrꝝ. Habeo etiã
libros scõs p solatõ et vite speculo: atq; sr̃ hec oĩa
scĩssimũ corpꝰ tuũ p singl̃ari remedio et refugio
Duo nãz mihi nec̃aria pmaxĩe sẽtõ ĩ hac vita si

ne quibus mihi iportabilis foret ista mirabilis vita. In carcere corporis huius detentus duobus me egere fateor cibo. s. et lumine. Dedisti itaque mihi infirmo sacrum corpus tuum ad refectionem mentis et corporis et posuisti lucernam pedibus meis verbum tuum. Sine his duobus bene viuere non possem: nam verbum dei lux anime mee: et sacramentum tuum panis vite. Hec possunt etiam dici mense due hinc et inde in gazophilatio sancte ecclesie posite. Vna mensa est sacri altaris habens panem sanctum. i. corpus christi preciosum. Altera est diuine legis continens doctrinam sanctam: erudiens fidem rectam et firmiter vsque ad interiora velaminis vbi sunt sancta sanctorum perducens. Gratias tibi domine iesu lux lucis eterne pro doctrine sacre mensa quam nobis per seruos tuos prophetas et apostolos aliosque doctores ministrasti. Gratias tibi creator et redemptor hominum qui ad declarandum toti mundo charitatem tuam cenam pasti magnam in qua non agnum typicum: sed tuum sanctissimum corpus et sanguinem proposuisti manducandum letificans omnes fideles conuiuio sacro et calice inebrians salutari: in quo sunt omnes delitie paradisi: et epulantur nobiscum angeli sancti: sed suauitate feliciori. O quam magnum et honorabile est officium sacerdotum quibus datum est dominum maiestatis verbis sacris consecrare labiis benedicere manibus tenere: ore proprio sumere: et ceteris ministrare. O quam munde debent esse manus ille quam purum os quam sanctum corpus quam immaculatum erit

cor sacerdotis: ad quē totiēs ingreditur auctor puritatis. Ex ore sacerdotis nihil nisi sāctū: nihil nisi honestū et vtile procedere debet verbū qui tā sepe christi accipit sacramētū. Oculi eius simplices et pudici qui christi corpus solēt intueri. Man⁹ pure et in celū eleuate q̄ creatorem celi et terre solēt ꝯtrectare. Sacerdotib⁹ specialiter in lege dr̄. Sācti estote qm̄ ego sāctus sū dn̄s de⁹ vester. Adiuuet nos gratia tua ops̄ deus vt q offi ciū sacerdotale suscepim⁹ digne ac deuote tibi in omni puritate et ꝯscientia bona famulari valeamus. Et si non possum⁹ in tāta innocētia vite ꝯuersari vt debem⁹: ꝯcede nobis tn̄ digne flere mala q̄ gessimus: vt in spū hūilitatis ac bone volūtatis ꝓposito tibi feruētius de cetero deseruire valeamus. ¶ Qꝫ magna diligētia se debeat ꝯmunicatur⁹ christo ꝑparare. ¶ Ca. xii.

EGo sū puritatis amator et dator omnis sāctitatis. Ego cor purū q̄ro et ibi ē loc⁹ requietiōis mee. Para mihi cenaculū grāde stratū: et faciā apd̄ te pascha cū discip̄lis meis Si vis veniā ad te et apd̄ te maneā: expurga vet⁹ fermētū et mūda cordis tui hītaculū Exclude totū seculū et oēs vitiorū tumltū sede tāq̄ passer solitari⁹ in tecto: et cogita excessus tuos in amaritudine aīe tue. Omnis nāqꝫ amās suo dilecto amatori optimū et plcherrimū ꝑpat locū qa in hō cognoscitur affectus

suscipientis dilectū. Scito tñ te nō posse satisfa-
cere huic pparatōi ex merito tue actōnis etiaȝ
si p integrū annū pparares ⁊ nihil aliud ī mēte
hñes. Sed ex sola pietate et grã mea pmitteris
ad mensam meā accedē ac si mēdic⁹ ad prādiū
vocaret̄ diuitis: ⁊ ille nihil aliud hēat ad retri-
buēdū bñficiis eius nisi se hūiliando et regrati
ando. Fac qđ in te est et diligent̄ facito non ex
ↄsuetudīe: nō ex necessitate: sȝ cū tīore et reue-
rentia et affectu accipe corp⁹ dilecti dñi dei tui
dignātis ad te venire. Ego sum qui vocaui ego
iussi fieri ego supplebo qđ tibi deest veni et su-
scipe me. Cū grãȝ deuotōis tribuo grãs age de
o tuo: nō quia dign⁹ es: sȝ quia tui misert⁹ sū. Si
nō hēs sȝ magis aridū te scis insiste orōni inge
misce ⁊ pulsa: nec desistas donec merearis micā
aut guttaȝ grẽ salutaris accipe Tu mei idiges
nō ego tui indigeo. Nec tu me sanctificare veis
sȝ ego te sanctificare et meliorare venio. Tu ve
nis vt ex me sanctificeris: et mihi vniaris vt nouā
grãȝ recipias ⁊ de nouo ad emēdatōeȝ accēdas.
Noli negligē hāc grãȝ sp ppa cū oī diligentia
cor tuuȝ et introduc ad te dilectū tuū. Oȝ autē
vt nō solū te prepares ad deuotōnē añ ↄionem
sed vt etiā te sollicite ↄserues in ea post sacri p-
ceptōeȝ: nec minor custodia post exigit̄ q̃ deuo
ta ppatio pri⁹. Nam bona postmoduȝ custodia

optĩa iter℞ est p̃paratio ad maiorẽ grã₃ ꝯsequẽ
da₃. Ex eo quippe valde indiſpoſit⁹ qs reddit ſi
ſtatĩ fuerit nimis effuſus ad exteriora ſolatia.
Caue a mł̃tiloq̃o mane in ſecreto et fruere deo
tuo. Ipſũ.n.hẽs quẽ tot⁹ mũdus tibi auferre nõ
põt. Ego ſũ cui te totũ dare debes ita vt iã vltra
nõ in te:ſ₃ in me abſq̃ om̃i ſollicitudine viuas.
℄ Q̃ toto corde aĩa deuota xp̃i vnionẽ in ſacra
mento affectare debet. ℄ Capi. xiii.

QVis mihi det dñe vt inueniã te ſolum et
aperia₃ tibi totũ cor meũ et fruar te ſicut
deſiderat aĩa mea et iam me nẽo deſpiciat nec
vlla creatura me moueat vel reſpiciat:ſ₃ tu ſol⁹
mihi loquaris et ego tibi: ſicut ſolet dilect⁹ ad
dilectũ loqui et amic⁹ cũ aĩco ꝯuiuari. Hoc oro
hꝫ deſidero vt tibi tot⁹ vniar ⁊ cor meũ ab om̃ib⁹
creatis rebus abſtraham magiſq̃ per ſacrã cõ-
munionem ac frequente₃ celebrationẽ celeſtia
et eterna ſapere diſcam. Ah domine de⁹ quan
do ero tecum totus vnitus et abſorpt⁹ meiq̃ to-
taliter oblitus? Tu in me et ego in te et ſic nos
pariter in vnũ manere concede. Vere tu es di-
lectus meus electus ex milibus in q̃ cõplacuit
anime mee habitare omnibus diebus vite ſue.
Vere tu pacificus meus in quo pax ſumma et
requies vera extra quẽ labor et dolor ⁊ infinita
miſeria. Vere tu es de⁹ abſcõdit⁹:⁊ ꝯſiliũ tuu₃

non est cū impiis sed cum humilib⁹ et simplici
bus ſmo tu⁹. O q̄ suauis est domine spūs tu⁹: q
vt dulcedinē tuā in filios demōstrares pane su
auissimo de celo descendēte illos reficē digna
ris. Vere non est alia natio tā grandis que ha
beat deos appropinquātes sibi sicut tu deus nr̄
ades vniuersis fidelibus tuis. quibus ob quoti-
dianū solatiū ⁊ cor erigēdū in celū te tribuis ad
edendū et fruēdum. Que est ei alia gens tam i
clita sicut plebs christiana? aut que creatūa sub
celo tā dilecta vt aīa deuota ad quā ingreditur
deus vt pascat eā carne sua gloriosa? O ineffabi
lis gratia o admirabilis dignatio o amor imē
sus hoī singulariter impensus. Sed quid retbuā
dn̄o pro grā ista: pro charitate tā eximia? Non
est aliud qd gratı⁹ donare q̄am: q̄ vt cor meū ꝺo
meo totalit̄ tribuā ⁊ intime ꝯiūgam. Tūc exul
tabūt oīa intiora mea cū pfecte fuerit vnita ꝺo
aīa mea. Tūc dicet mihi si tu vis esse mecū ego
volo esse tecū. Et ego rn̄debo illi. Dignare dn̄e
manere mecū ego volo libēt̄ esse tecū. Hoc ē to
tū desideriū meū vt cor meū tibi sit vnitū ℭ De
q̄rūdam deuotorꝝ ardēti desiderio ad corp⁹ chri
sti. ℭ Ca. xiiii

O Quā magna mltitudo
dulcedis tue dn̄e quā abscōdisti timētib⁹
te. Quādo recordor deuotorum aliquorū ad sa
cramentum tuū domine cum maxima deuo-

tione et affectu accedentiū tūc sepi⁹ in meipō cō
fūdor et erubesco ꝙ ad altare tuū et sacre cōio
nis mensam taꝫ tepide et frigide accedo: ꝙ ita
aridus et sine affectione cordis maneo et ꝙ nō
sū totalr̄ accensus coram te deo meo nec ita ve
hement̄ attractus et affectus sicut multi deuo-
ti fuerūt qui pre nimio desiderio cōionis et sen
sibili cordis amore a fletu se non potuerūt cōti
nere sed ore cordis et corpis parit̄ ad te deū fō-
temviuum medullitus inhiabant suā esuriē nō
valentes aliter temperare nec satiare nisi corp⁹
tuū cū omni iocūditate ⁊ spūali auiditate acce
pissent. Overa ardens fides eoruꝫ ꝓbabile exi
stens argumentū sacre pn̄tie tue. Isti n. veracit̄
cognoscūt dn̄m suū in fractiōe panis: quoꝵ cor
tam valide ardet in eis de iesu ambulāte cum
eis. Longe est a me sepe talis affectus et deuo-
tio tamvehemens amor et ardor. Esto mihi ꝓ-
pitius iesu bone dulcis ⁊benigne et cōcede pau
peri mendico tuovel interdū modicū de cordia
li affectu amoris tui in sacra cōione sentirevt fi
des mea magisꝯualescat:spes in bonitate tua ꝓ
ficiat et charitas semel perfecte accensa et cele-
ste māna experta nūq̄ deficiat Potens est autē
mia tua etiā gr̄am desideratā mihi prestare et
in spiritu ardoris cum dies bn̄placiti tui adue
nerit me clementissimevisitare. Eteni licet tan

to desiderio tam specialiũ deuotorũ tuorꝝ nõ ar
deo tamen de gratia tua illius magni in flãma
ti desiderii desiderium habeo orans ꝛ desiderãs
omnium taliũ feruidorũ amatorum tuorũ par-
ticipem me fieri ac eorum sancto ꝯsortio anu-
merari. ¶ Quod gratia deuotionis humilitate ꝛ sui
ipsius abnegatione acquiritur. ¶ Ca. xv.

o Portet te deuotionis gratiam instanter q̃
rere: indesinenter petere: patienter et fidu-
cialiter expectare: gratãter recipe: humiliter cõ
seruare: studiose cum ea operari: ac deo temp⁹
et modum superne visitationis donec veniat cõ-
mittere. Humiliare precipue te debes cum pa-
rum aut nihil deuotionis interius sentis sed nõ
nimium deiici: nec inordinate contristari. dat
sepe deus in vno breui momento quod lõgo ne
gauit tempore. Dat etiam quandoq; in fine qđ
in principio orationis largire distulit. Si semp
cito gratia daretur ꝛ p voto adesset non esset in-
firmo homini bene portabile. Propterea in bo
na spe et humili patientia expectanda est deuo
tionis gratia. Tibi tamen et peccatis tuis im-
puta cum non datur vel etiam occulte tollitur.
Modicum quandoq; est quod gratiaꝫ impedit
et abscondit. si tamen modicum ꝛ non poti⁹ grã
de dici debeat quod tantum bonum ꝓhibet. Et
si hoc ipsum modicum vel grande amoueris et

perfecte viceris erit quod petisti. Statim nanque vt te deo ex toto corde tradideris nec hoc vel illud pro tuo libitu seu velle quesieris sed integre te in ipso posueris vnitum te inuenies: et pacatum. quia nil ita bene sapiet et placebit sicut beneplacitum diuine voluntatis. Quisquis ergo intentionem suam simplici corde sursum ad deum leuauerit seque ab omni inordinato amore seu displicentia cuiuslibet rei create euacuauerit aptissimus gratie percipiende ac dignus deuotionis munere erit Dat ei dominus ibi benedictionem suam vbi vasa vacua inuenerit. Et quanto perfectius quis infimis renuntiauerit et magis sibiipsi per contemptum sui moritur: tanto gratia celerius venit copiosus intrat et altius liberum cor eleuat. Tunc videbit et affluet et mirabitur et dilatabitur cor eius in ipso quia manus domini cum eo: et ipse se posuit totaliter in manu eius vsque in seculum. Ecce sic benedicetur homo qui querit deum in toto corde suo nec in vanum accipit animam suam. Hic in accipiendo sacram eucharistiam magnam promeretur diuine vnionis gratiam. quia non respicit ad propriam deuotionem et consolationem: sed ad dei gloriam et honorem

¶ Quod necessitates nostras christo aperire et eius gratiam postulare debemus. ¶ Ca. xvi.

O Dulcissime atque amantissime domine quem nunc deuote desidero suscipe tu scis infirmitatem meam et neces

sitatem quã patior: in quãtis malis et vitiis ia-
ceo q̃ sepe sum grauatus: tẽtatus: turbatus et in
quinatus. Pro remedio ad te venio ꝑ cõsolatiõe
et subleuamine te deprecor. Ad oĩa sciẽtẽ loqr
cui manifesta sunt oĩa interiora mea: et qui so-
lus potes me ꝑfecte ꝯsolari et adiuuare Tu scis
quibus bonis indigeo pre oĩbus: et q̃ paup sum
in virtutibus. Ecce sto ante te paup et nudꝰ grãз
postulãs ⁊ miam iplorans Refice esuriẽteз mẽ
dicum tuũ: accẽde frigiditatẽ meã igne amoris
tui illuĩa cecitatẽ meã claritate pñtie tue. Ver
te mihi oĩa terrena in amaritudinẽ: oĩa grauia
et ꝯtraria in patiẽtiã: oĩa infima et creata in cõ
temptũ et obliuionẽ. Erige cor meũ ad te in ce-
lũ: et ne dimittas me vagari sup terram. Tu so
lus mihi ex hoc iam dulcescas vsq̧ in seculũ: qa
tu solus cibus et potus meus amor meꝰ et gau-
diũ meũ: dulcedo mea et totũ bonũ meuз. Vti-
nam me totaliter ex tua presentia accẽdas: cõ-
bures: et in te transmutes: vt vnus tecũ efficiar
spũs per grãm intne vniõis ⁊ liquefactionẽ ar-
dent amoris. Ne patiaris me ieiunũ ⁊ ariduз
a te recedẽ sз opare mecũ misicordiť sicut sepi
us opatus es cũ scĩs tuis mirabiľr. Quid mirꝝ si
totꝰ ex te ignescerẽ ⁊ in meipo deficerẽ cũ tu sis
ignis sp ardẽs et nũq̃ deficiẽs: amor corda puri
ficãs et intellectũ illuminãs ¶ De ardẽti amo

re et vehementi affectu suscipiendi christū Vox discipuli ⁋ Capitulū.xvii

CVm sūma deuotōe et ardēti amore cū toto cordis affectu ⁊ feruore desidero te dn̄e suscipe queādmodū multi sancti et deuote psone in cōicādo te desiderauerūt: qui tibi maxie ī sanctitate vite placuerūt: et in ardētissima deuotione fuerūt. O de⁹ me⁹ amor etern⁹ totū bonuʒ meū felicitas īterminabilis cupio te suscipe cū vehemētissimo desiderio et dignissima reuerētia quā aliqs sāctoꝝ vn̄q̄ habuit ⁊ sentire potuit Et licet indignus sum oīa illa sētimenta deuotōis hēre tn̄ offero tibi totū cordis mei affectuʒ ac si oīa illa gratissime īflāmata desideria sol⁹ haberem. Sed ⁊ quecūqꝫ potest pia mēs ꝯcipere et desiderare: hec oīa tibi cū sūma reuerētia veneratōe ac intimo fauore prebeo et offero. Nihil opto mihi reseruare sed me et omīa mea tibi spōte ⁊ libentissime imolare: Dn̄e de⁹ meus creator me⁹ et redemptor me⁹: cū tali affectu: reuerētia: laude et honore: cū tali gratitudine dignitate ⁊ aōre: cū tali fide: spe et puritate te affecto hodie suscipe sicut te suscepit ⁊ desiderauit sctīssima mr̄ tua gl'osa virgo maria qn̄ āgelo euāgelizāti sibi incarnatōis mysteriū hūilit̄ et deuote rn̄dit. Ecce āciella dn̄i fiat mihi ꝑm v̄bū tuum Et sic beat⁹ p̄cursor tu⁹ excellētissim⁹ scōꝝ Iohā

nes baptista in pñtia tua letabūdꝰ exultauit in gaudio spūs scī dū adhuc maternis clauderet vi-sceribꝰ: et postmodū cernēs inter hoīes iesū ambulātē valde se hūilíās deuoto cū affectu dicebat Amicꝰ āt spōsi q stat ꝛ audit cū gaudio gaudet ꝑpt vocē spōsi: sic ꝛ ego magnis et sacris desideriis opto īflāmari ꝛ tibi ex toto corde meipꝫ pñtare. Vñ ꝛ oīꝫ ꝺuotoꝝ cordiū iubilatiōes ardētes affectꝰ: mētales excessꝰ ac sp̄nales illuīatōnes ꝛ celicas visiōes tibi offero ꝛ exhibeo cū oībꝰ v̓tutibꝰ ꝛ laudibꝰ ab oī creatura ī celo ꝛ ī t̄ra celebratꝪ ꝛ celebrādis ꝑ me ꝛ oībꝰ mihi ī orōe ꝯmēdatꝪ q̄tenꝰ ab oībꝰ digne lauderꝭ ꝛ ī ꝑpetuū glificeris Accipe vota mea dñe deꝰ meꝰ et desideria īfinite laudatōis ꝛ īmense bñdictōis q̄ tibi s̄m multitudinē ineffabilis magnitudinis tue iure debēt. Hec tibi reddo et reddere desidero ꝑ singulos dies ꝛ momēta tēpoꝝ atqꝫ ad reddēdū mecū tibi grās ꝛ laudes oēs celestes spūs et cūctos fideles tuos precibus et affectibus īuito ꝛ exoro Laudēt te vniuersi ppli: tribus et lingue et scm̄ ac mellifluū nomē tuū cū sūma iubilatōe et ardenti deuotione magnificent. Et quicūqꝫ reuerenter ac deuote altissimum sacramētū tuū celebrant et plena fide recipiūt: gratiam et misericordiam apud te inuenire mereantur et ꝑ me pcōre suppliciter exorēt. Cūqꝫ optata deuotiōe

ac fruibili vnione potiti fuerint et bene ꝯsolati
ac mirifice refecti et de sacra mēsa celesti abces
serint: mei paupis recordari dignētur. ¶ ꝙ hō
non sit curiosus scrutator sacramenti: sed hūilis
imitator christi: subdēdo sensū suum sacre fidei

¶ Capitulum. xviii.

CAuendū est tibi a curiosa et inutili ꝑscru
tatōe huius ꝓfūdissimi sacm̄ēti si nō vis ī
dubitatōis ꝓfūdū demergi. Qui scrutator ē ma
iestatis: opp̄metur a glīa. Plus valet deus opa
ri q̄ homo intelligere potest. Tolerabilis pia ⁊
humilis inquisitio veritatis parata semp doce
ri et per sanas patrū sentētias studens ābulare.
Btā simplicitas q̄ difficiles q̄stionū relinq̄t vias
et plana ac firma ꝑgit semita mādatoꝝ dī Mˡ
ti deuotionem ꝑdiderunt dum altiora scrutari
voluerunt Fides a te exigitur et sincera vita: nō
altitudo intellectus neq; ꝓfūditas mysterioꝝ dī
Si nō ītelligis nec capis q̄ īfra te sūt: quō ꝯphē
des ea q̄ sup̄ te sūt? Subde te dō ⁊ hūilia sēsū tuū
fidei: ⁊ dabit̄ tibi sciē lumē ꝓut tibi fuerit vtile
ac necessariū. Quidā ḡuiter tētāt̄ de fide ac sa
crō: sȝ nō est hˀ ipsis īputandū: sed potiꝰ inimico.
Noli curare: noli disputare cū cogitatōibus tuis
nec ad īmissas a diabolo dubitatiōes responde
sed crede verbis dei crede sanctis eius et pro
phetis et fugiet a te nequā inimicꝰ Sepe mltū ꝓ

dest ꝙ talia sustinet dei fu⁹. Nam infideles et pcõres nõ tentat q̃s secure iam possidet: fideles aũt deuotos variis modis tẽtat et vexat. Perge ergo cũ simplici et indubitata fide: et cũ simplici reuerẽtia ad sac̃mẽtũ accede. Quicquid intelligere nõ vales deo oĩpotenti secure ꝯmitte. Nõ fallit te de⁹: fallit᷑ q sibi nimiũ credit. Gradit᷑ de⁹ cũ simplicib⁹: reuelat se humilib⁹: dat intellectũ ꝑuulis: aperit sensũ puris mẽtib⁹ et abscondit grãꝫ curiosis et sup̃bis. Ratio hũana debilis ẽ ⁊ falli pȏt: fides aũt vera falli nõ pȏt. Oĩs ratio et naturalis ĩuestigatio fidẽ sequi dẽt: nõ p̃cedẽ nec ĩfringere. Nã fides ⁊ amor ibi maxime p̃cellũt et occultis modis in hoc sc̃issimo et sup excellẽtissimo sacro opat᷑. De⁹ etern⁹ ⁊ ĩmẽsus infiniteꝙ potẽtie facit magna ⁊ inscrutabilia in celo et in terra: nec est inuestigatio mirabiliũ opꝝ eius. Si talia eẽnt opera dei vt facile ab hũana rõe caperent᷑: nõ essent mirabilia nec ineffabilia dicenda. ℭ Explicit liber quart⁹ et vltimus de sacramento altaris.

ℭ Iohannis gerson cancellarii parisienſ: de cõtemptu mũdi deuotũ et vtile opusculũ finit.

ℭ Laus omnipotenti deo.

ℭ Sequitur tractatus de meditatione cordis a M. iohanne de gersonno.

ℭ Capitulum primum.

ℭ DE MEDITATIONE CORDIS.

M Editatio cordis mei ī ɔ̄spectu tuo semper. Felix certe qui cū ꝓpheta potest ex sentētia dicē verbū istud deo. Sed videamus in p̄mis. q̄d sit meditatio cordis nō ꝓ carnali solo s꞉ sp̄ūali corde. ℭ Est aūt meditatio vehemēs cordis applicatio ad aliq̄d inuestigādū et īueniēdū. Et hec applicatio fortis habet difficultatē: q̄ quandoq꞉ maior est q̄n̄q꞉ minor. Quod vt intelligatur: p̄supponatᷣ ex creditis et ab expiētia: cor nostruꝫ conditū esse: et tres hr̄e spēs oculorꝫ: mentales: oculos rationales oculos sensuales. Et ex illꝰ est vtrobiq꞉ vnus oculus in cognitōe: aliꝰ in affectione. Fundatᷣ hec distinctio in altera qua dicimꝰ hoīeꝫ hr̄e portiorē seu faciē ratōis duplicē q̄ruꝫ supior vertitᷣ ad leges eternas: altera ad tp̄ales. Neutra tn̄ in actu suo ꝺ̄pēdet ab organo corpeo Sub istis est ratio demersa corpori: que sensualitas appellatᷣ. Primus oculoruꝫ vocatur ab aliis oculus mentis: alter oculus rationis: tertius oculus carnis.

ℭ Capitulum secundum.

Q Verat ab initio bene condite rationalis nature talis ordo ordinisq꞉ trāquillitas: ꝙ ad nutū ⁊ merū imperium: sensualitas rationi īferiori: et inferior ratio superiori seruiebat: et erat ab īferioribus ad superna ꝓnus ⁊ facilis a-

ſcenſus faciem te hoc leuitate originalis iuſti-
cie:ſubleuantis ſurſum corda:quemadmodum
naturaliter ignis ſua leuitate ſurſum fertur At
vero poſtq̄ aduerſus dominum ſupremum in-
grata proditio demeruit auferri iuſtitiam hāc
originalem ſubintroiit pondus grauiſſimuȝ cō
comitans peccatum:quod miſeram et captiua-
tam animam trahere non ceſſat ad infima:tan
q̄ circū ligata ſit:funibus:cathenis et compedi-
bus:vincta in mēdicitate et ferro. Sicq; mirabi
li immo miſerabili confuſione facta eſt ordinis
prioris peruerſio:q; in homīe ſic merſo tenebrīſ
et carcere ceco:cōturbatus eſt in ira triplex vtri
q; oculus:per imperfectionem:in ſenſualitate: p
obnubilationem in inferiori rationis perfecti-
one et per quandam execationem in ſuperio-
ri rationis portione.

¶ Capitulum tertium.

HAbemus ecce cauſam primam difficul-
tatis:quā in meditatione ſētimus quā in
habendis ſemper ad dominum oculis experi-
mur. Facit hoc penalis illa gaudio:deorſum iu
giter impellens: quēadmodum videre eſt ſēſibi
liter in aque ductu: que tota facilitate ď fluit in
yma. Continetur autem vel ſurſū leuatur:nō ni
ſi cum violētia. Nō aliter cor ad infima pronuȝ

leniter effluit hac illacq; veluti sine retinaculo vel labore: quoniam facilis descẽsus auerni: ait poeta: sed reuocare gradum superasq; euadere ad auras: hoc opus hoc labor est.

¶ Capitulum quartum.

PErscrutemur cõsequenter ex predictis naturam seu proprietatem meditatiõis quoniam ex hoc ipso q̄ necessaria nobis ad deuz tẽdẽtibus existat videbimus. Diximus autem ⁊ repetimus: ꝙ meditatio est vehemens applicatio vel attentio animi: ad aliquid inuestigandũ vel inueniẽdum fructuose. Addimus fructuose: ne meditatio vergat aut ĩ superstitionem: aut in curiositatem: aut in melẽcolicam stoliditatẽ Dicamus ergo complentes: ꝙ meditatio est vehemens et salubris animi applicatio ad aliquid inuestigandum vel experimentaliter cognoscẽdum. Ponimus hoc vltimum: propter naturam ipsius afflictionis: que diuersa sortitur nomina proportionaliter ad conditionem cognitionis. Non potest aliter affectio cognosci q̄ ex perimẽtaliter: ab eo qui per eam afficitur. Quam expe rimẽtalem affectiõis cognitionẽ nõ põt eã hñs in alterum verbis quibuslibet ĩfũdere nisi similiter affectus sit alter ille. Qm̃ solus nouit pro-

vt in apocalypsi scribitur: qui accipit. Propterea vocatur mana absconditum. Exemplum est per spicuum in illo qui nouit dulcedinem mellis solum per doctrinam sicut medicus sanus infirmitatis dolorem. Hec autem dulcedo a gustante: hic dolor ab egrotante aliter et longe cognoscuntur.

¶ Capitulum. v

PErpendamus ex his quam profunde senserit propheta naturam meditationis dum ait. In meditatione mea exardescet ignis. Vtrumque enim complexus est: lumen intellectu: et ardorem in affectu. Quam vero sit difficile quod ignis deuotionis spiritualis ex ardescat flatu meditationis fiet notum considerantibus ignem materialem: dum queritur a lignis aquosis: viridibus luto respersis elici. Suffla quantum potes: iterum atque iterum multo conatu resuffla: emerget plurimus ab initio fumus conturbans oculos. Vix emicabit scintilla que mox euanescet. Disperges forsitan iratus congesta prius ligna: si non in longanimitate perstiteris. Quam longanimitatem appellamur hic meditationem aut meditationi coniungendam.

¶ Capitulum. vi

MEminimus aliqua scripsisse doctrinas vel industrias: ne dum latino sed gallico sermone super habenda meditatione tali: licet fortassis vteremur aliis terminis in tractatulo de mistica theologia: parte secunda que praxim eius docet: et in altero de morte contemplationis edito in al

tero rursum de medicitate spūali ꝯpilato. Deni
q̃ tāta reperitur difficultas: tāta ꝑ diūsitate ho-
minū varietas in practicando doctrinā vere sā-
cteq̃ meditationis: q̄ an silere vel aliquid scri-
bere consultius sit: videor egomet mihiipsi quā
doq̃ sub dubio fluctuans. ¶ Ca. vii

CVm eni recogito q̄ absq̃ meditatiōis ex
ercitio nullus: secluso dei miraculo specia
li: ad pfectionem ꝯtemplatōis dirigit᷑ aut per-
uenit: nullus ad rectissimā christiane religiōis
normā vix se componit audeo zelās: ardeoq̃ stu
dium sancte meditationis suadere. Ac vero dū
totiens̄ expertus pericula sedulus recogito dif-
ficultatem et arduā raritatē pueniendi quo tra
here meditatio nititur: ego quasi torpens et stu
pidꝰ efficior. Quesierit aliquis quo pacto sic ve-
nit: quia nimium frequenter expertum est stu-
dium meditationis conuerti dilabiq̃ in mor-
bum melencolice passionis propter immodera
tionē: vel propter superbiam dari in reprobū sē
sum diabolice illusionis

¶ Capitulum octauum.

MAnducamꝰ exemplis quod dicimus Sci-
mus vinum in iocunditate ⁊ hominis sa-
lute cōditum esse. Sic enim scriptura. sic ratō lo
quitur. Videmus tamen ex abusu potantium.
presertim dum febrium discrasia laborāt q̄ po

tus vini alioquin salubris causat vel egritudis augmētū. vel maniā et furorē: aut qnq̈ mortez Nos aūt filios oīs adam qs egrotos: qs febricitātes esse pessimis aīe febrius negauerit: qb⁹ vertūr in nauseaz et amaritudinē optima diui nor̄ eloquior̄ verba: quib⁹ in fel conuertit̄ sua uissimus diuini verbi panis? Heu miseros nos heu quā ex intima ꝯsideratōe talia miserie cō clamauit apostolus. infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis hui⁹. ¶ Subiūgit grā dei per iesum christum. ¶ Capi. ix.

QVid agimus ḡ? Quid abimus p̄cipites p ab rupta viciorūz? Ibimus ne post desideria cordis nostri: ⁊ ī adinuētionib⁹ nostris pessimis: desperati sine lege: sine freno: sine ordine? Nunquid sufficient nobis cogitationes instabiles: sordide: fluxe: somnioq̈ simillime: que nō cō solationem vel edificationē allature sunt: sꝫ desolationem: mestitiā et ruinā: oblectātibus se ī eisdē? Respondebim⁹ nequaq̄ id fieri debere: sꝫ assit dissertio moderatrix in oīb⁹ quā non securi⁹ habere post diuinam gratiam poterimus q̄ per sedulum et securū alteri⁹ expti nosq̈ diligentis et agnoscentis consilium. ¶ Capi. x.

CLamat Aristoteles vocem experientie loquens: ꝙ ars et virtus sunt circa difficilia vt ars pingendi ars scribendi ars cytharizandi

virtus castitatis: virtus fortitudinis: virtus so-
brietatis. Hoc vero sic intelligendum ē ꝙ ab in
itio virtus et ars multas in acquisitione sua pa
tiuntur difficultates: dum vero fuerint conquisi
te facilia sunt eis oīa. Pingit faciliter pictor
exercitatus in arte: sic de scriptore: sic de cytha-
rizante videmus: ita vt dixerit idē Aristoteles
ꝙ ars perfecta non deliberat taʒ sibi facilis est
actus suus. ℭ Capit. xi.

V Tamur ista cōpatione dum de meditati-
one loquimur. Attēdamuꝰ ꝙ ī trahendo
passiʒ lineas picture vł scripture difficultas nul
la ē: sicut nec ī discursiōe digitorū ꝑ cythare cor
das. Inuenimus similiter in cogitatione. Non
enim difficulter autem laboriose: nūc hoc: nunc
illud pro vt occurrerit cogitatꝰ: sed q̄ nullus ide
resultet effectus: vides in sic pīgēte: sic scribente
et sic cytharizante: ita neqꝫ prorsus ī sic cogitāte
immo cum se talibus cogitatōibus vagis oble
ctauerit: vt dicit Seneca tristis remāebit. Por-
ro laboriose studiose ⁊ attentissime cū mira tar
ditate pingēdo scribēdo et citharizādo: fit quā
doqꝫ vt bene et celeriter ista fiāt. ℭ Ca. xii.

Q Vorsum ista? Nimirum vt ostendamus
quemadmodum de cogitatiōe nulla vnq̄
proficiet: aut emerget ī meditatōnē: q̄to minus
īꝯtēplatōꝫ? Ex meditatōe vō q̄ sūmā habꝫ diffi

cultatem: si bona fide simplici et discreta diligē ter exerceatur: ꝑueniemus ad hāc perfectionē ꝙ absq; vlla difficultate fiet apud nos fructuose quod sūmo meditatōis studio cōquirē volum⁹ Ita deniq; transibit meditatio in ꝯtemplatiōē Nō enī differt cōtemplatio a meditatōe nisi pe nes facile ꝛ difficile: qm̄ vtrobiq; est fruct⁹ aliter q̄ in cogitatione. ¶ Capitulū. xiii.

d Escribit̄ āt ꝯtēplatio ꝙ est liber ꝛ expedi t⁹ mentis: intuitus in res ꝑspiciendas vsq; quaq; diffusus. Et hec quo ad ꝯtemplatōē que re spicit intellectū Porro quo ad cōtēplationē que cōsistit in affectu et in praxi discribit eam hu go: ꝙ est persubleuate mentis iubilū: mors que dā carnalium desiderioꝝ. Hoc est gustare q̄ su auis est domin⁹: quē gustū sequit̄ alia longe co gnitio: q̄ fuerit intellectualis solū visio: vel q̄dā auditio per fidē aut scripturā. ¶ Ca. xiiii.

m Editabitur ecce aliquis gemēs ꝛ suspirās vt colūba: dicet cū ꝓpheta: meditatus sū no cte cū corde meo exercitabar: et scopebā sp̄z me um. facit hec āxie: difficilit̄: laboriose: recogitādo nūc oēs ānos suos in amaritudine aīe sue: nunc iudicia dei que sūt abyssus multa in celo sursū ꝛ in abyssis deorsū: et ita de reliq̄s circa que versa tur meditāti attētio vehemēs vt ea q̄ meditat̄ vel cogitat lipidi⁹ vel firmi⁹ in affectū suū trahat.

Efficiet tãdem vt hec om̃ia tãta facilitate reco-
gitet et sapiat:q̃ facilis est ipsa cogitatio. Docẽt
nos exempla predicta si dubitamus. Nõ enim
pl⁹ laboris habẽt scriptor:pictor:cytarista bene
agendo:q̃ optime didicerint:q̃ vagus et vanus
aliquis ab initio discurrens sine arte et ordine
per lineas picture vel scripture:aut per cythare
cordas. ¶ Capitulum. xv

r Edeũdũ est ad premissa nihilomin⁹ ꝙ vix
est aliquis ita perfectus in arte sua q̃n assi
due possit ad aliqua vel cognoscẽda vel agenda
ꝑficere qualia necesse est vt habeat cum labore
Multo magis hoc verũ est in ip̃a de q̃ loq̃mur
meditatõe:que nouos veritatis aut deuotõis fe
tus iugiter ꝑere studet:sed nõ deest ꝑturitionis
dolor propter illud maledictũ sp̃ũaliter intelle
ctũ. In dolore pies filios tuos. Nõ meīnit tñ p̃s
sure ꝓpt̃ gaudiũ:q̃a nat⁹ est sibi nou⁹ cognitionis
aut affectõis scẽ fet⁹ ĩ aĩ sui mũdũ. ¶ Ca. xvi

e Venit ãt ab ĩitõ frequẽti⁹ vt dũ aliq̃s mũ
dũ purgat⁹ a vitiis satagit meditari vt colũ
ba meditat̃ q̃i vet⁹ symea dolos:odia Meditat̃ si
cut canis rabiosa silẽtia rodẽs iux v̑bũ satirici.
Meditat̃ q̃i sordida sus:dũ fedissimas ĩ aĩo v̑sat
reũsatq̃ȝ cogitatões. Quid porro ꝺ blasp̃heĩe sp̃ũ
q̃ abominabil:q̃ horridus. Nõnũq̃ resurgit tri
tãs meditãtẽ loq̃ns adũsus deũ scõs scãsq̃ȝ igẽ-

tia que nec fari licet. Iaciūtur infidelitatꝰ iacu-
la baratrū desperationis apitur: expimentuʒ ꝙ
manifestat: q̄ recte iusserit sapiēs fili accedēs ad
ſuitutē dei: prepara aīam tuā ad tētationē. Se-
quitꝰ ꝑsidium certissimū: sta in timore. Beatꝰ. n
vir qui semp est pauidus. ¶ Ca. xvii.

PAuidus vero semp quō beatꝰ queret aliqs
dum timor additur timori: scrupulus scru
pulis: pusillanimitas pusillanimitati: presertim
cum non adest assidue cōsiliator: dux et p̄mon-
strator itineris arti et rectiꝰ. Si vero talis qui ra
rus est inuētus forte fuerit cum ocio nouū me-
ditātem instruēdi quātum libuerit: felix quidē
erit ipse nouus tiro si tamen ꝑtinꝰ absq3 vlla tre
pidatione paratus est credere consilio. Sed o q̄-
tiens bone iesu quotiens hesitabit: et idē repe-
tet iterum iterūq3 quasi falli reformidās queret
idem. Deniq3 non vtetꝰ erga dātē sibi ꝯsiliū do-
ctrina iacobi que est vt postulet in fide nihil he
sitans. Scripsi quedā sup huiusmodi scrupulis ī
tractatulo de preparatiōe ad missā. aliq̄ similitꝰ
de cautelis contra spm blasphemie dirissimum
aduersus quē remediū optimū est ꝯtēnere: nec
curare qn potiꝰ irridē nā sup hiis sollicite ꝯfiteri
nisi forsā ī p̄ncipio ꝑ cautela ad hn̄dum ꝯsilium
¶ De scrupulis v̄o teneatꝰ hec regl̄a ꝙ adūsus
eos agēdū ē: si ita prudēs aliqs ⁊ exptꝰ ꝯsiliator

dictauerit mādauerit aut iusserit:nec aget i hꝫ
ꝯsciētiā suā demeritorie dū illā ad ꝯsiliū sapiē
tioꝝ p rōnis libtatē ab aīo suo mutatꝫ disponit
q̄uis assidue sēsualitatꝭ remurmuratō forte sēti
at. Alioqn nūq̄ fiet in pace deo locꝰ cordis Rur
sus aduertendum sicut dicēte aristotele oīs nr̄a
cognitio venit a sensu:iterꝫ necesse est oēꝫ intel-
ligentē fātasmata speculari:sic originatꝰ medita
tio nostri cordis a sensibilibus que figurata sūt
que colorata et ceterꝭ accidētibꝰ tpis ꝫ loci circū
uoluta. Hinc sūt meditatōes cōscripte:hinc ima
gines picte vl' sculpte:hīc gn̄alitꝰ fit illud psalmi
ste. Meditatus sū in oībus opibus tuis:i factis
manuū tuarꝫ meditabar. Que vtiqꝫ facta et opa
sūt corporalia. Nihilominꝰ debet assurgere me
ditās vltra ꝑgredi:veluti p scalā aliq̄ ex visibili
bus ad iuisibilia:sicut dicit apl's qm̄ inuisibilia
dı̄:ex his q̄ fcā sūt ītellecta ꝯspiciūtꝰ:sēpitna q̄ꝫ v-
tus eiꝰ et diuitas. Propterea docēs nos a corpali
bꝰ ad spūalia migrare dicebat. Et si xp̄ꝫ ſꝫ car-
nē cog̊uimꝰ n̄ tn̄ ſm carnē cogͦscimꝰ ¶ ca.xviii

Adūtēdn̄ vo q̄ meditatiꝝ duplices iꝰ cetas
tēdūtꝰ īsidie:vna dū petūt ꝯsiliū sup occur-
rentibꝰ scrupulis in meditatione sua presertim
mulier a viro. Altera dum sūt in actu meditati
onis. Fit in p̄mo casu crebriꝰ ꝫ leuiꝰ quā a mltis
credi pōt agglutinatio q̄daꝫ aīoꝝ velata pallio

sacte deuoteqꝫ dilectionis: q̄ p̄mo ꝯfabulatoīb⁹
sub typo q̄rēdi ꝯsilii q̄ritur:de hinc aīa veluti cō
fricata calescit et sēsim igne ceco carnalis aōris
carpitur ⁊vrit̄:nec ītelligit̄ p̄mo donec tādeꝫ ad
risus leues: ad facetos blādosqꝫ gest⁹ ꝑuentū est
Auertat deus a suis suis id quod reliquū sile-
mus. Timeo inquit apostol⁹:ne dū spiritu cepe
ritis:carne ꝯsumamini. Scripsi iam pluries ta-
lia ꝯsequent̄ ad augustinū:noīatiꝫ in tractatulo
de ꝓbatōe spirituū. Incurrūt aliud periculū me
ditātes dū in solis fātasiis:duꝫ solis imaginib⁹
corporeis se tradunt:et toto corde vehemēter in
cumbunt. Fit proinde ꝙ meditās dū trāsire sa-
tagit in contemplationē collabatur ad melācō-
licam seu fantasticā lesionem:ita tandē vt ima
gines iteꝶ ꝯsatas in imaginatiua v̄tute ꝓ rebus
ip̄is exterioribus accipiat. Et sicut euenit in sō
niātibus dū dormiunt:non aliter istis in vigi-
lia ꝯtingit:q̄ꝶ v̄ba et oꝑa nullā int̄ se ꝯnexionē
nullū ordinē s̄uāt:vbi neqꝫ ē p̄ncipiū neqꝫ finis:
vbi sicut vulgo dr̄:neqꝫ ē caput:neqꝫ cauda: sꝫ d̄
gallo fit salt⁹ ad cignū:ita vt vigilātes sōniare vi
deāt̄. De qb⁹ dicūt vulgares. Ilz r̄suēt ou sont en
r̄suerie. Porro timēt n̄ timēda:spāt n̄ spāda. Nūc
gaudio dissoluūt̄:nc̄ subito merore tabescūt Qua
les egēt āpli⁹ fomēto sacrātī q̄ monitōe sapiētis.

Explicit de meditatione cordis

u T tibi solitudo dulcescat ꝛ inꝯspectu ꝑ te mitissime crucifixi ingratꝰ neqꝫ ĩueniri illã sꝑ apphensã nõ oĩno postponas: ne illã aliꝰ tãq̄ gratꝰ apprehendẽs ocupet locũ tuũ et tu eici aris tanq̄ fetidum morticinũ Cõsidera inq̄ quã tus es obnoxiꝰ vero agno qui ꝑ te patiẽter ductꝰ est advictimã et opprobria ac flagella ab hi is durissima fuit passus qbus sic cõpassionabili ter est ꝯpassus vt lachrymas effũderet sup eos. Ergo ad hoc obtinenda deuotis precibus ipsuꝫ piissimũ inuoca iesum christum obsecrans vt si bi vniri possis tanq̄ vero capiti per opera virtuo sa et ipius mẽbrũ veridice nũcupari. Sed hoc si ne ipius gr̃a ꝓcedẽti et subsequẽti nõ potis im petrare quia sine ea oĩs conatꝰ tuus erit ĩutilis friuolꝰ ꝛ ĩanis cũ frustra vigilat credens custodi re sine dño ciuitatẽ. Et ideo si vis eiꝰ gr̃am ĩue nire et esse verꝰ solitariꝰ duo sunt tibi necessaria Primũ vt sic te abstrahas ab oĩbꝰ transitoriis vt nihil de eis cures: ac si nõ essẽt: et sic oĩbꝰ modis te vilifica nihil eẽ te putãdo. Credas oẽs melio res te eẽ ꝛ magis placẽ deo Quecũq̄ audis aut vi des ꝺ religiosis ꝑsoĩs puta bõa ĩtẽtõe facẽ etiã si ꝯ̄ria videaꝛ̃. Nã sepe hũana fallitꝛ̃ suspitõ: ꝛ iõ nihil iudices. nihil vnq̄ de te loq̄ris qꝺ laudẽ ipor tet ĩmo plꝰ labora celare v̓tutes q̄ vitia: de nullo sinistre ꝑsus loq̄ris quãtũcũq̄ sit verꝫ ꝛ maĩfestũ

libētius accōmoda aurē cū aliqs laudat̄: q̄ cuȝ vituperat̄. Quando loq̄ris cū aliquo verba tua sint vera: rara: apta: ⁊ pōderosa ⁊ de deo: secularī si tecū loqtur et varias ꝓpoīt q̄stiones q̄to citius possis abscide ſmonē ⁊ transfer te ad ea que dei sūt. Quicqd tibi ꝯtigerit vel alteri quātūcūq; caro nō cures. si est ꝓsperū nō leteris: si est aduersū non tristeris: sȝ totū nihil reputa ⁊ deū lauda Solitudinē q̄re q̄tū pōt vt vtilitati tue sedul⁹ intēdas. Fuge colloq̄a q̄tū potes: tuti⁹ ē enī silere q̄ loqui. Post cōpletoriū nō loq̄ris nisi finita sit missa sequētis diei vel nisi maxīa cā īterueīat. Cū vides aliquid qd̄ tibi displicet ꝯsidera si hoc est ī te abscide. Si vero vides aut audis qd̄ tibi placet ꝯsidera si hoc est in te: ⁊ tene. ⁊ si n̄ ē assūe ⁊ sic erit tibi ī specl̄ȝ. De nulla re murmures cū aliq̄ nisi cū credis ꝓdeē posse q̄tūcūq; sit ḡue qd̄ hēs. Nūq̄ aliqd ptiacit affirmes vl̄ neges sȝ sint tue negatōes affrmatōesq; saleꝯdite. A chachinis sēp abstīeas te ⁊ a risib⁹ leuit̄ ī oīb⁹ dictis tuis sic te hēas vt dictoꝝ ⁊ fctōꝝ certitudīeȝ hēas q̄ sint ita. Que aūt dubia sūt q̄si n̄la dimittat̄. Scdȝ est tibi necessarium: vt sic te offeras deo vt nihil dicas neq; facias nisi quod credis ei firmiter placē. Et ideo officio cū magna deuotōe ītēdas vt qd̄ dr̄ ore deuote vl̄ sef̄ ī corde. Ista tria sp̄ ī meōria hēas qd fuisti: qd es: qd eris. Quid fu

isti q̄a sperma fetidū: qd es q̄ vas stercoꝝ. q̄d eris quia esca vmiū. Silr cogita penas eoꝝ qui sūt in iferno ⁊ ꝙ nūq̄ finient ⁊ q̄ ꝑ modica delectatōe tlia patiuī. ⁊ tāta mla sustinēt. Silr cogita gliaꝫ regni celoꝝ q nūq̄ finiet ⁊ ꝯpleuit ⁊ ī breui acqrit. Et quāt⁹ dolor ⁊ luct⁹ erit illꝭ q ꝑ tā ꝑua re tātā gliaꝫ amiserūt. Sꝫ cū hēas aliqd qꝺ tibi displicet cogita si eris ī iferno ⁊ illꝺ ⁊ oē qꝺ times mlꝫ hēb. Qn̄ aliqd festū celebrat cogita de illo sctō q̄lia sustinuit ꝑpt xp̄m: quia breuia ⁊ q̄lia adept⁹ ē: quia etna. Itē silr cogita quia tn̄ fierūt bonoꝝ tormēta ⁊ mloꝝ gaudia ⁊ tñ isti ex tormētꝭ etnā gliam: et illi ex ipis suis videlicet gaudiis etnā ꝑceperūt penā Quātūcūq; te vicit accidia Accipias lr̄ scriptū ⁊ ymaginerꝭ hec oīa diligēt. Ad min⁹ cogita de tp̄e qd sic perdis et quō illi q sūt ī iferno darēt totū mūdū ꝑ eo. Cū hēas aliq̄s tribulatōes cogita ꝙ illi q sunt in celo carent eis: et illi qui sunt in inferno multo habent maiores. Omni die vel sero cuꝫ vadis iacē examina diligenter: quid cogitasti: quid fecisti ac etiam quid dixisti: et q̄ vtile preciosum tempus quod datum est ad acqnirendam vitam etnā dispensasti. et si bene transiuisti lauda deum si male vel negligēter defleas et sequēti die nō differas ꝯfiteri. Istud ī fine pono vt diligēt imagīerꝭ duas ciuitates q̄s ad oculū videas vnā ple

nam tormentis omnibus vt est infernus. Altā vero plenā om̄i ꝯsolatione vt est regnum celoꝝ et ad vnā illaꝝ te oportet intrare ⁊ ꝑuenire Vide g° quid te nolētem posset trahere ad malam vel quid posset te impedire ad bonā. Credo ꝙ nihil inuenies si remota negligētia te toto corde ad deū ꝯuertere volueris eius gratiam hūiliter implorando. Quam nobis largiri digneť super omnia benedictus in secula. Amen.

¶ Tabula capitulorū libri istius

¶ Capitula libri primi.

TABULA

¶ Capitula libri secundi.

ℭ Capitula libri tertii.

TABULA

TABVLA

ℭ Capitula libri quarti.

TABVLA

¶Laus deo.

¶Liber Magistri Iohannis Gerson Cancellarii Parisienſ de imitatione christi et contemtu omnium vanitatum mundi; vnacum de imitatōe cordis vnicuiq; religioso ac deuoto necessariꝰ finit feliciter impssus parisius p Higmā almanū. In vico clausi brunelli ad intsigniū leonū prope scolas decretorum. Anno dn̄i millesimo quadringentesimo octuagesimo nono die vero decima octaua Ianuarii

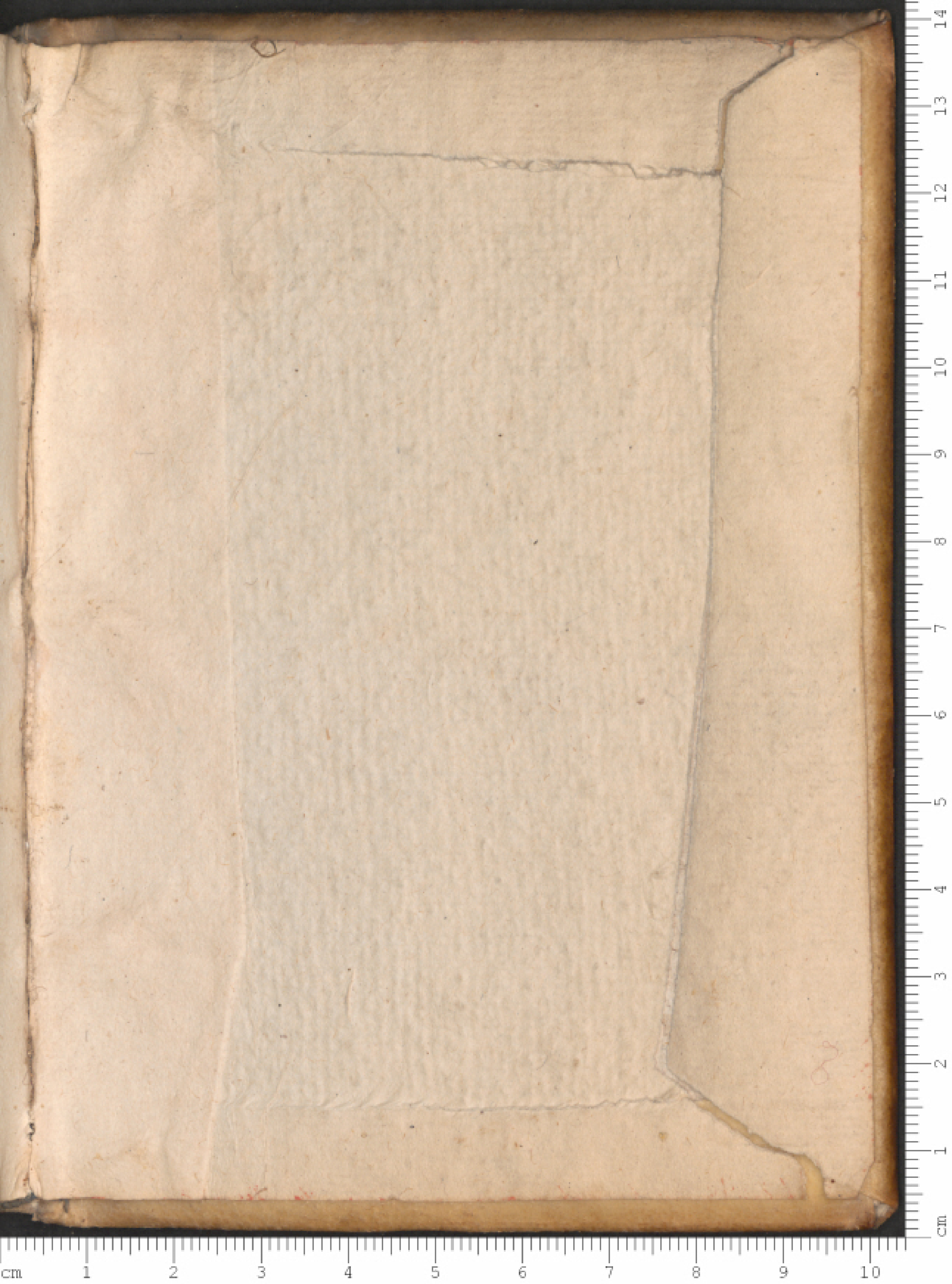
SIT NOMEN DOMINI BENEDIC

le pellican

E I G

Demarnef

[illegible] de [illegible] douz

Clamer [illegible]

prise [illegible] 10